

7. kapitola

Fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

7. 1 Úvodná charakteristika

Fakulty sú základnými organizačnými jednotkami, ktoré organizujú a zabezpečujú úlohy na úseku vzdelávacej, vedeckovýskumnej činnosti i v ostatných sférach aktivity univerzity. **Orgánmi jednotlivých fakúlt** sú: vedenie fakulty, akademický senát fakulty, vedecká rada fakulty.

Vedenie jednotlivých fakúlt tvoria dekan a prodekan. **Dekan** je predstaviteľom fakulty, riadi ju, zastupuje a koná v jej veciach, súčasne podľa § 23 ods. 1 ZVŠ koná v mene univerzity. Za svoju činnosť zodpovedá akademickému senátu fakulty a tiež rektorovi za činnosť vo veciach, v ktorých koná podľa Štatútu UMB v mene univerzity, za hospodárenie fakulty a za svoju ďalšiu činnosť v rozsahu určenom týmto štatútom a ZVŠ. V rozsahu, danom štatútom, vykonáva právne úkony v pracovnoprávných vzťahoch u zamestnancov univerzity, zaradených na príslušnej fakulte. Dekan priamo riadi prodekanov, tajomníka, vedúcich katedier a iných pracovísk a tiež sekretariát dekana a referát miezd a ľudských zdrojov, ako súčasť dekanátu. Funkčné obdobie dekana je štvorročné. Na tej istej fakulte môže tá istá osoba vykonávať funkciu dekana najviac dve funkčné obdobia po sebe. Dekan je predsedom vedeckej rady fakulty. Akademickému senátu a vedeckej rade fakulty predkladá návrhy na schválenie dokumentov podľa pôsobnosti týchto orgánov, určenej ZVŠ. Dekana zastupujú v ním určenom rozsahu prodekan.

Prodekanov vymenúva a odvoláva dekan, po schválení akademickým senátom fakulty. Prodekan riadia, z poverenia dekana, spravidla referáty pre nasledovné odvetvia činnosti: pedagogická činnosť a sociálna starostlivosť o študentov, vedecko-výskumná činnosť, rozvoj a informatizácia, medzinárodná spolupráca a vzťahy s verejnosťou. Funkčné obdobie prodekanov je štvorročné. Na tej istej fakulte univerzity môže tá istá osoba vykonávať funkciu prodekana fakulty univerzity najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

Tajomník fakulty riadi útvary hospodársko-správnych činností a to spravidla: ekonomický útvar, útvar správy majetku a útvar prevádzky, prípadne ďalšie útvary, v súlade so štatútom a organizačným poriadkom.

Akademický senát fakulty je jej najvyšším samosprávnym orgánom, ktorého práva a povinnosti určuje zákon o vysokých školách. Členovia senátu sú volení zástupcovia akademickej obce – učitelia, vedeckí pracovníci a študenti. AS fakulty sa skladá zo zamestnaneckej časti a študentskej časti. Funkčné obdobie akademického senátu je najviac štvorročné. Akademický senát fakulty spolupracuje s akademickým senátom univerzity. Za svoju činnosť zodpovedá akademickej obci. Akademický senát prerokúva a aktualizuje štatút fakulty, podieľa sa na rozhodovaní o zásadných organizačných, finančných a odborných otázkach súvisiacich s

činnosťou a úlohami fakulty. K dôležitým kompetenciám akademického senátu patrí voľba dekana fakulty, schvaľovanie prodekanov fakulty, schvaľovanie rozpočtu, prerokúvanie návrhov na zriadenie študijných odborov, schvaľovanie študijných programov, voľba zástupcov fakulty do Rady vysokých škôl. Akademický senát podáva akademickej obci správu o svojej činnosti a o stave fakulty najmenej raz za rok.

Vedecká rada fakulty

Členov vedeckej rady fakulty vymenúva so súhlasom akademického senátu dekan z radov učiteľov, vedeckých pracovníkov a ďalších významných odborníkov vlastnej fakulty a tiež z radov zástupcov partnerských organizácií. Dekan je zároveň predsedom vedeckej rady. Vedecká rada prerokúva, schvaľuje, kontroluje a hodnotí plnenie programu vedecko-výskumnej činnosti fakulty. Ďalej sa zaoberá hlavne vzdelávacou činnosťou fakulty, zmenami v študijných programoch a prerokúva nové študijné programy. Vedeckej rade univerzity predkladá kritériá na udeľovanie vedecko-pedagogických titulov významným odborníkom počas ich pracovného pôsobenia na fakulte.

Ako sme uviedli v predchádzajúcich častiach, v súčasnosti základné úlohy a hlavné poslanie Univerzity Mateja Bela zabezpečuje **šesť fakúlt**. Na týchto fakultách študovalo (k 31.10. 2011) 12168 študentov troch stupňov denne i externej formy vysokoškolského štúdia.

Tabuľka 13

Prehľad o stave študentov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici k 31. 10. 2011 podľa jednotlivých stupňov, v absolútnom počte i v podielovom vyjadrení.

UMB	Denné štúd.	v %	Externé št.	v %	Spolu
Spolu 1. st.	4624	68,45	2131	31,55	6755
Spolu 2. st.	3075	61,88	1894	38,12	4969
Spolu 3. st.	267	60,14	177	39,86	444
Celk. stav	7966	65,47	4202	34,53	12168

Tabuľka 14

Prehľad o počte študentov jednotlivých fakúlt UMB, absolútne i v %, k 31. 10. 2011

Fakulta	Stupeň	Denné štúd.	v %	Ext.štúdium	v %	Spolu
EF	1.	1060	77,83	302	22,17	1362
	2.	931	65,06	500	34,94	1431
	3.	69	72,63	26	27,37	95
Spolu		2060	71,33	828	28,67	2888
FHV	1.	1244	64,06	698	35,94	1942
	2.	708	66,73	353	33,27	1061
	3.	68	47,22	76	52,78	144
Spolu		2020	64,19	1127	35,81	3147
FPVMV	1.	393	89,32	47	10,68	440
	2.	230	82,44	49	17,56	279
	3.	35	54,69	29	45,31	64
Spolu		658	84,04	125	15,96	783
FPV	1.	716	70,40	301	29,60	1017
	2.	296	45,68	352	54,32	648
	3.	44	75,86	14	24,14	58
Spolu		1056	61,29	667	38,71	1723
PF	1.	849	64,91	459	35,09	1308
	2.	463	48,43	493	51,57	956
	3.	51	61,45	32	38,55	83
Spolu		1363	58,07	984	41,93	2347
PrF	1.	362	52,77	324	47,23	686
	2.	447	75,25	147	24,75	594
	3.	0	-	0	-	-
Spolu		809	63,20	471	36,80	1280
UMB-spolu		7966	65,47	4202	34,53	12168

Okrem bežného vysokoškolského štúdia poslucháčov v rámci kreditového systému, na UMB viac ako 1000 účastníkov navštevuje kurzy celoživotného vzdelávania a vyše 1000 študentov Univerzity tretieho veku, *seniorov*, študuje príslušné študijné odbory, podľa vlastného výberu.

V akademickom roku 2011/2012 bolo na UMB **akreditovaných 299 študijných programov prvého, druhého a tretieho stupňa štúdia**. Z toho v dennej forme štúdia bolo akreditovaných 170 študijných programov, čo je 56,86 %

a v externej forme 129 študijných programov, čo je 43,14 %. V rámci vzdelávania bolo na UMB realizovaných v prvom stupni štúdia 125 študijných programov, t. j. 41,81 %, v druhom stupni 124 študijných programov, 41,47 % a v treťom stupni štúdia 50 študijných programov, t. j. 16,55 %.

Všetky študijné programy sú akreditované a garantované významnými domácimi i zahraničnými odborníkmi. Svojim aktívnym a zodpovedným prístupom k práci na úseku vzdelávania študentov, ako aj v ostatných sférach činnosti, sa na realizácii týchto programov podieľa 636 učiteľov univerzity. Z toho je 87 profesorov, 138 docentov a 328 odborných asistentov s akademickým titulom. Zároveň na univerzite pôsobia ďalší hosťujúci profesori a docenti, zahraniční lektori, vedeckovo-výskumní pracovníci a nepedagogickí zamestnanci.

Tabuľka 15 Prehľad o počte akreditovaných študijných programov na fakultách UMB k 31. 10. 2011.

Fakulta	Stupeň	Denné štúd.	Externé štúd.	Spolu
EF	1.	5	5	10
	2.	8	8	16
	3.	3	3	6
S p o l u		16	16	32
FHV	1.	31	22	53
	2.	31	21	52
	3.	10	10	20
S p o l u		72	53	125
FPVMV	1.	4	4	8
	2.	3	3	6
	3.	2	2	4
S p o l u		9	9	18
FPV	1.	16	8	24
	2.	15	8	23
	3.	4	4	8
S p o l u		35	20	55
PF	1.	16	12	28
	2.	14	11	25
	3.	6	6	12
S p o l u		36	29	65
PrF	1.	1	1	2
	2.	1	1	2
	3.	0	0	0
S p o l u		2	2	4
Spolu za UMB		170	129	299

V nasledujúcej časti podávame stručný prehľad o realizácii študijných programov v rámci jednotlivých fakúlt univerzity, ako aj o výsledkoch ich ďalšej aktivity

v minulom období i v súčasnosti. Kvôli komplexnej ilustrácii vývoja jubilujúcej univerzity pri blížiacom sa 20. výročí jej vzniku venujeme pozornosť, okrem súčasných šiestich fakúlt, i ďalším trom bývalým fakultám, ktoré boli v príslušných rokoch uplynulého obdobia jej aktívnou súčasťou.

7.2 Fakulta humanitných a prírodných vied UMB v Banskej Bystrici (1992 – 1995)

Fakulta humanitných a prírodných vied vznikla 1. júla 1992, po ustanovení UMB, rozčlenením sa pôvodnej Pedagogickej fakulty na Pedagogickú fakultu UMB a Fakultu humanitných a prírodných vied UMB v Banskej Bystrici. Spolu s Ekonomickou fakultou UMB sa tak všetky tri stali základnými súčasťami univerzity od čias jej zrodu.

Od vzniku FHPV bolo jej hlavným poslaním a zameraním pripravovať vysokoškolsky kvalifikovaných odborníkov pre výučbu všeobecnovzdelávacích predmetov, ktoré sa vyučujú na 2. stupni základných škôl a tiež na stredných školách alebo iných typoch škôl, vyžadujúcich si vysokoškolskú učiteľskú prípravu. Prirodzene, že absolventi fakulty mohli nájsť uplatnenie okrem školstva i v ostatných sférach kultúrno-osvetového či politicko-spoločenského života.

Štúdium predmetov sa členilo do dvoch sekcií, a to do humanitnej a prírodovednej. V humanitnej sekcii sa študoval slovenský jazyk a literatúra, z cudzích jazykov anglický, nemecký, francúzsky, ruský, ako aj predmety dejepis, filozofia, telesná, hudobná a výtvarná výchova. V prírodovednej matematika, fyzika, chémia, zemepis, biológia, informatika a základy techniky.

Prvým dekanom a jediným v histórii tejto fakulty, bol Ján Kolenička, ktorého prodekanmi sa stali M. Štilla, J. Klincková a P. Michal. Za predsedu Akademického senátu (ďalej AS) FHPV bol zvolený Alfonz Haviar. Funkciu tajomníka fakulty vykonával Juraj Kollár. V tejto symbióze FHPV exitovala v rokoch 1992 – 1995. Sídлом Fakulty humanitných a prírodných vied sa stala budova na Tajovského ulici 40, v ktorej sa nachádzal dekanát, všetky katedry prírodovednej sekcie, ale aj katedry hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy a športu. Ostatné humanitné katedry sídlili do augusta 1996 v budove terajšej PrF UMB, Komenského 20.

Do tohto obdobia patril aj pokus o voľnú tvorbu kombinácií v študijnom odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov. Vzhľadom na nedostatočnú pripravenosť skutočnosť potvrdila, že sa tento systém neosvedčil. Viac sa osvedčilo vytváranie kombinácií humanitných predmetov s prírodovednými.¹⁰² Začalo sa aj s vybudovaním informačného systému, ako aj s prvým pokusom o zavedenie kreditného systému štúdia na FHPV.

---

¹⁰² FINDRA, J.: Základné míľniky na ceste za univerzitou..., s. 38.

Štúdium na fakulte zabezpečovalo v prvom AR 1992/1993 168 vysokoškolských učiteľov na 16 katedrách humanitného alebo prírodovedného charakteru.¹⁰³ Súčasťou fakulty bol tiež Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií. Fakulta mala pritom predovšetkým učiteľskú orientáciu. Okrem denného magisterského štúdia sa na škole realizovalo rekvalifikačné štúdium, najmä cudzích jazykov, určené pre učiteľov všetkých stupňov škôl. Vzhľadom na to, že fakulta mala záujem pružne reagovať na situáciu na trhu práce a chcela maximálne podporiť študijné mobility, začala sa príprava na nový model štúdia („ranná podoba kreditového štúdia“), ktorý by umožnil študentom nielen samostatnú voľbu študijných možností, ale i voľbu vlastného tempa pri kreovaní individuálnych študijných plánov. V rokoch 1992 – 1995 ukončilo štúdium na FHPV 634 absolventov.

Úroveň vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti v rokoch existencie FHPV kvalitatívne a kvantitatívne gradovala. Pokiaľ sa v humanitných vedách presadzoval základný výskum, v prírodných a technických vedách prevažoval aplikovaný výskum. Okrem riešenia domácich výskumných projektov (v AR 1993/1994 to bolo 14 pracovníkov) sa práve v tomto čase čoraz viac učiteľov zapájalo do riešenia zahraničných výskumných projektov (27 pracovníkov). V rámci študijných programov TEMPUS a PHARE v tom čase pracovalo vyše 30 učiteľov fakulty. Údaje za akademický rok 1994/1995 hovoria o 93 riešiteľoch z FHPV na 32 inštitucionálnych vedeckovýskumných projektoch, o 52 učiteľoch, zapojených do riešenia 29 výskumných projektov na iných vysokých školách a výskumných pracoviskách a o 16 pracovníkoch fakulty, ktorí sa zúčastnili na riešení vedeckovýskumných projektov v zahraničí.¹⁰⁴

Zvýšená vedeckovýskumná a publikačná činnosť sa výrazne prejavila v kvalifikačnom raste pracovníkov FHPV. V akademickom roku 1994/1995 zo 162 vysokoškolských učiteľov bolo 12 profesorov, 45 docentov a 34 asistentov s vedeckou hodnosťou CSc., čo predstavovalo 57 percentnú kvalifikovanosť. Táto skutočnosť bola prvým a veľmi dobrým predpokladom budúceho úspešného a funkčného rozdelenia fakulty na dve samostatné fakulty, humanitnú a prírodovednú.

Existenciu Fakulty humanitných a prírodných vied v rokoch 1992–1995 charakterizujeme ako obdobie, v ktorom sa uplatnila autonómnosť a zároveň aj špecifickosť humanitných a prírodovedných katedier. Profilácia absolventov a zameranie vedeckovýskumnej činnosti sa vynútili vytvoriť z fakulty dva relatívne samo-

---

¹⁰³ Uvádžame názov katedier s menami ich prvých vedúcich: Katedra anglistiky a amerikanistiky, Katarína Feťková, Katedra biológie a ekológie, Ján Lietava, Katedra filozofických vied, Igor Šimo, Katedra fyziky, Ján Krajčo, Katedra geografie a krajinnej ekológie, Vladimír Baran, Katedra germanistiky a romanistiky, Milan Štulrajter, Katedra histórie a etnológie, Stanislav Matejkin, Katedra hudobnej a estetickéj výchovy, Eva Michalová, Katedra chémie, Oto Tomeček, Katedra informatiky, Jan Klimeš, Katedra matematiky, P. Hanzel, Katedra slovanských jazykov a literatúry, Sergej Makara, Katedra slovenského jazyka a literatúry, V. Patráš, Katedra technickej výchovy, Ivan Krušpán, Katedra telesnej výchovy a športu, D. Hlasica.

¹⁰⁴ Údaje sú prevzaté z publikácie: Pamätnica vysokého školstva v Banskej Bystrici 1954 – 1994., s.34-35.

statné subjekty. Zámery rozdelenia fakulty na Fakultu humanitných vied a Fakultu prírodných vied smerovali k vypracovaniu podkladových materiálov, ktorý schválili všetky kompetentné orgány FHPV ako aj UMB.

Akademický senát fakulty na svojom zasadnutí 14. decembra 1994 prerokoval návrh vedenia fakulty na vytvorenie dvoch samostatných fakúlt, Fakulty humanitných vied a Fakulty prírodných vied UMB. Po prerokovaní ho predložil rektorovi a Akademickému senátu univerzity. Po prijatí návrhu 1. marca 1995 *de iure* začínajú na UMB pôsobiť ďalšie dve autonómne fakulty. Toto rozdelenie umožnilo ďalší nezávislý a slobodný rozvoj na spoločnej fakulte rovnomerne zastúpených humanitných a prírodovedných odborov.

7. 3 Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

História fakulty sa začala písať zriadením univerzity, keď sa, ako sme už uviedli, pôvodná Pedagogická fakulta v Banskej Bystrici po ustanovení univerzity súčasne rozdelila na Pedagogickú fakultu UMB a Fakultu humanitných a prírodných vied UMB. Fakulta si od svojho vzniku, 1. júla 1992, postupne utvárala vlastnú koncepciu rozvoja. Vedenie rozpracovalo nový štrukturálny systém a obsahové zameranie vzdelávania v týchto oblastiach: príprava učiteľov pre I. st. ZŠ, príprava učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov pre II. st. ZŠ (štúdium s druhým predmetom v kombináciách matematika, hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova, jazyk slovenský a literatúra, neskôr aj etická výchova). Súčasne to bola príprava učiteľov všeobecno-vzdelávacích predmetov pre stredné školy v odboroch: pedagogika, psychológia, etická výchova v kombinácii s druhým predmetom na vlastnej fakulte, alebo v medzifakultnom štúdiu na fakulte prírodných alebo humanitných vied, podľa záujmu študentov a fakúlt. Súčasťou orientácie fakulty sa stala tiež príprava pedagógov pre predškolské zariadenia (predškolská pedagogika od roku 1996), príprava vychovávateľov pre prácu s deťmi a mládežou v čase mimo vyučovania (bakalárske vychovávateľské a magisterské štúdium pedagogiky voľného času – odbor, ktorý pedagogická fakulta realizovala dlhodobo a patrilo obsahovo, funkčne i záujmom uchádzačov k najprepracovanejším v Československu). Ďalšou vzdelávacou orientáciou fakulty sa stala príprava odborníkov pre oblasť sociálnej práce a sociálnej pedagogiky (bakalárske štúdium sociálnej práce, magisterské štúdium sociálnej pedagogiky), príprava majstrov odbornej výchovy - bakalárske štúdium (fakulta od svojho začiatku dlhodobo pripravovala majstrov odborného výcviku, neskôr odbornej výchovy v doplnkovom pedagogickom štúdiu na doplnenie ich odbornosti na stredných odborných učilištiach pre výkon praktického vyučovania), príprava odborníkov pre pôsobenie evanjelických cirkví v odboroch *kazateľ*, *katechét* a *misijný pracovník* (odbory jedinečné na Slovensku, ale aj v celej Európe). Fakulta rozpracovala systém ďalšieho a celoživotného vzdelávania, ako aj rozširujúceho štúdia učiteľov, v 17-tich odboroch. V spolupráci s Ekonomickou fakultou UMB, Technickou univerzitou vo Zvolene, Akadémiou umení v Banskej Bystrici a Inštitútom pedagogického vzde-

lávania (IPV) Žilina, pripravila a realizovala aj poskytovanie pedagogickej spôsobilosti pre vysokoškolských učiteľov, absolventov neučiteľského štúdia (väčšinou inžinierskeho) v oblasti vysokoškolskej pedagogiky na vysokých školách na území celého Stredoslovenského kraja.

Prvým dekanom Pedagogickej fakulty UMB sa stal Róbert Rozim. Vedenie fakulty vedno s ním tvorili Pavol Hanzel, prodekan pre rozvoj, Jolana Beňušková, prodekanica pre štúdium, Marta Flešková, prodekanica pre vedu, výskum a vzťahy so zahraničím. Funkciu tajomníčky fakulty vykonávala do roku 2008 Ružena Fraňová. Po predčasnom úmrtí R. Rozima v r. 1993 bol AS zvolený za dekana fakulty pre obdobie r. 1993 – 1996 Pavel Hanzel. Vo funkcii prodekana pre rozvoj ho vo vedení fakulty vystriedala Elvíra Trunečková. M. Flešková, J. Beňušková pokračovali vo funkciách.

Pavol Hanzel bol opätovne zvolený za dekana i pre ďalšie obdobie, rokov 1996 – 1999. E. Trunečková bola naďalej prodekanou pre rozvoj. Prodekanom pre štúdium sa stal L. Višňovský, pre vedu a výskum Vojtech Korim, pre zahraničné styky a styk s verejnosťou Jozef Brenkus, tajomníčkou fakulty ostala R. Fraňová. V r. 1999 P. Hanzela, na základe výsledkov volieb v AS PdF, vo funkcii dekana vystriedal L. Višňovský. Vedenie fakulty vo volebnom období do r. 2002 spolu s ním tvorili prodekan: P. Hanzel, pre rozvoj, Brigita Šimonová, pre vedu a výskum, Beata Kosová, pre štúdium, Pavol Bartík, pre styky so zahraničím a s verejnosťou.

V rokoch 2002 – 2006 bola, po zvolení AS, dekanou fakulty Beata Kosová. Funkcie prodekanov vykonávali Nadežda Vladovičová, pre pedagogickú činnosť, M. Flešková, pre vedeckovýskumnú činnosť, Štefan Porubský pre rozvoj. Pre obdobie rokov 2006 – 2010 bol AS za dekana fakulty zvolený Pavol Odaloš. Vedenie fakulty s ním predstavovali prodekan: Danica Melicherčíková, pre pedagogickú činnosť, Soňa Kariková, pre vedeckovýskumnú činnosť, Jaroslav Uhel, pre rozvoj, P. Bartík, pre medzinárodnú spoluprácu. Po nástupe R. Fraňovej do funkcie kvestorky UMB sa tajomníčkou fakulty stala Martina Straková.

V roku 2008 sa povereným dekanom stal Vojtech Korim, ktorého AS PdF zvolil za dekana pre obdobie rokov 2009 – 2013. Vedenie fakulty spolu s ním tvoria prodekan: Bronislava Kasáčová, pre pedagogickú činnosť, S. Kariková, pre vedeckovýskumnú činnosť, J. Uhel, pre rozvoj, Peter Jusko, pre medzinárodnú spoluprácu a tajomníčka fakulty M. Straková.

V prvom akademickom roku existencie Pedagogickej fakulty UMB 1992/1993 v nových podmienkach výchovno-vzdelávací a vedecko-výskumný proces zabezpečovalo 10 katedier a spolu s pracovníkmi jednotlivých útvarov dekanátu 121 pracovníkov. Fakulta bola dislokovaná do priestorov v Radvani – Kráľovej, bez vlastnej telocvične a ďalších potrebných, primeraných učebných zariadení. Výučbu v tom čase realizovalo 87 učiteľov. Z nich bolo 51 % odborných asistentov bez vedeckej hodnosti, fakulta mala troch profesorov a 8 docentov. Pri nahliadnutí do kvalifikačnej štruktúry pôvodnej Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici pred jej začlenením do UMB v roku 1992 vidíme, že jadro učiteľov s vedeckými a vedecko-pedagogickými hodnotami ostalo na FHPV. V zložitých priestorových podmienkach fakulta pracovala až do ukončenia rekonštrukcie zrušeného banskobys-

trického vojenského gymnázia, do ktorého sa mohla presťahovať a započat' výučbu začiatkom roku 2001. Z pôvodného stavu 87 pedagogických pracovníkov v roku 1992, sa v roku 2004 už na vedecko – výskumnej a pedagogickej činnosti podieľalo 102 pedagogických a 7 vedeckých pracovníkov. K 30. júnu 2004 pôsobilo na fakulte už 14 profesorov, z nich traja DrSc., 28 docentov na funkčných miestach a 64 odborných asistentov, z nich 33 s vedeckou hodnosťou PhD. a 31 pracovníkov bolo v doktorandskom štúdiu. Vďaka tomu fakulta v tom čase dosiahla najlepší koeficient kvalifikačnej štruktúry na Univerzite Mateja Bela. Prehľad o stave zamestnancov a vývoji kvalifikačnej štruktúry do roku 2010 prináša tabuľka.

Tabuľka 16

Stav zamestnancov PdF k 31. 12 príslušných rokov a ich kvalifikačná štruktúra

Rok	Spolu	Profe- sori	Docenti	OA – spolu	OA – s PhD.	OA bez PhD.	Asis- tent	Nepedag. zamestn.
1995	93	2	16	74	31	43	1	49
2000	109	8	25	74	31	43	2	51
2005	115	13	37	65	27	38	-	43
2010	115	18	24	63	58	12	3	45

Na fakulte sa postupne rozširovali odbory štúdia. Pri vzniku PdF UMB v roku 1992 boli dva, a to Učiteľstvo pre I. st. ZŠ a vychovávateľstvo a Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov, (v rôznych kombináciách predmetov pre základné a stredné školy). V roku 1994 pribudli ďalšie dva – Misionár evanjelikálnych cirkví a Majster odbornej výchovy. Pri akreditácii v roku 1996 získala PdF právo konať štátne skúšky v štyroch odboroch, v dvoch bakalárskych a piatich magisterských, spolu s dvanástimi špecializáciami. Nepretržite si uchovala právo realizovať habilitačné a inauguračné konanie z odboru Pedagogika. V ňom sa habilitovali a inaugurovali viacerí významní predstavitelia slovenskej a českej pedagogiky. Postupne získala možnosť habilitácií a inaugurácií v odbore Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy, špecializácia Teória vyučovania predmetov na I. st. ZŠ a neskoršie aj v odbore Pedagogická psychológia.

V súlade s novou nomenklatúrou fakulta v roku 2004 predložila na akreditáciu 36 ŠP, z toho 19 samostatných bakalárskych, 15 magisterských, 10 spojených magisterských a 2 doktorandské programy: Pedagogika a Predškolská a elementárna pedagogika. Na fakulte sa realizovali habilitačné a inauguračné konania odborov Pedagogika, Pedagogická psychológia a Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy, špecializácia Teória vyučovania predmetov na I. stupni ZŠ. Akreditačná komisia potvrdila fakulte práva uskutočňovať vzdelávanie vo všetkých predložených študijných programoch. Následne katedry pristúpili k prepracovaniu ich kurikula, k reštrukturalizácii predmetov, k hlbokjej vnútornej prestavbe, k inovácii foriem a metód práce, od klasických prednášok,

seminárov, cvičení, praxí, exkurzií, telovýchovných kurzov, až po formy dištančného štúdia s e-learningovou podporou.

Nová profilácia absolventov fakulty už od roku 1999 vychádzala z potrieb spoločnosti, reagovala na nové, požadované zmeny transformujúcej sa spoločnosti, potreby ďalšej demokratizácie a humanizácie vzdelávania a výchovy mladých ľudí, čo sa muselo odraziť aj v príprave učiteľov. Dôraz sa kládol na aktuálne a perspektívne potreby praxe, na jej pretváranie. To sa prejavilo v obsahu kurikula prípravy učiteľov od výberu uchádzačov, cez pedagogicko–profesijnú orientáciu, prípravu učiteľov až po jej ukončenie, so zreteľom na flexibilitu, variabilnosť prípravy učiteľov, možnosť širšej ponuky viacerých variantov štúdia podľa spoločenských potrieb, ale aj podľa osobnostných predpokladov študentov a nadväznosti bakalárskeho a magisterského štúdia. Dôležitú funkciu mal takisto výber najlepších absolventov do doktorandského štúdia. V neučiteľských odboroch štúdia absolventov išlo o prípravu sociálnych pracovníkov, sociálnych pedagógov, andragógov, pedagógov, kazateľov, misionárov i katechétov a psychológov.¹⁰⁵

Počty študentov na PF postupne narastali v dennom i externom štúdiu. V roku 1992 bolo na Pedagogickej fakulte 815 študentov, v roku 2004 už 3768. Z toho bolo 977 študentov denného štúdia (15 zahraničných a 2776 externých študentov). To bol najvyšší počet študentov zo všetkých fakúlt na univerzite a tvoril 27,3 % študentov univerzity. V akademickom roku 2005/2006 študovalo 612 študentov v dennom štúdiu v bakalárskom stupni, v 603 magisterskom, spolu 1215. V externom štúdiu v bakalárskom 720 študentov, 1637 v magisterskom štúdiu, spolu 3572. V akademickom roku 2010/2011 študovalo na Pedagogickej fakulte UMB v dennom štúdiu 854 v bakalárskom stupni, 470 v magisterskom dennom štúdiu, spolu 1324. V externom bakalárskom 543, magisterskom štúdiu 358, spolu 901 a na fakulte celkom 2225 študentov. Od AR 2011/2012 študuje na PF UMB v dennom štúdiu 1365 študentov, z toho v bakalárskom stupni štúdia 851 študentov, v magisterskom stupni 463 študentov a v doktorandskom stupni (PhD.) 51 študentov. V externom štúdiu je celkový počet študentov spolu 984, z toho v bakalárskom stupni 459, v magisterskom stupni 493 študentov a v treťom stupni štúdia 32 doktorandov. Celkový počet študentov vo všetkých formách a stupňoch štúdia v AR 2011/2012 je 2349 študentov.

K vážnym zmenám v štruktúre odborov štúdia došlo na Pedagogickej fakulte v AR 2008/2009 spojením viacerých katedier v rámci univerzity. Pri jej reorganizácii odišli z fakulty učitelia slovenského jazyka a literatúry a telesnej výchovy na Fakultu humanitných vied a učitelia matematiky na Fakultu prírodných vied UMB. Na Pedagogickú fakultu prišli učitelia katedier hudobnej a výtvarnej výchovy, psychológie a andragogiky a tak na fakulte vznikla samostatná Katedra andragogiky. Došlo pritom tiež k úbytku docentov i profesorov, ktorých vychovala PdF.

Na fakulte v súčasnom období pôsobí **9 katedier** a jeden inštitút. Prehľad o nich podávame v nasledujúcej časti, s uvedením študijných odborov a programov, ktoré garantujú a takisto zoznam jednotlivých pracovníkov, členov katedier.

---

¹⁰⁵ Pozri: Kosová, B.: Koncepcia rozvoja PF UMB.

Katedra andragogiky garantuje študijný program Andragogika (Bc., Mgr. PhD.).¹⁰⁶ **Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky** garantuje programy: Predškolská a elementárna pedagogika (Bc.), Predškolská pedagogika (Mgr.), Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie (Mgr.), Predškolská a elementárna pedagogika (PhD.).¹⁰⁷

Katedra etickej a občianskej výchovy (vznikla 1. októbra 2006 z Oddelenia etickej výchovy Katedry vlastivedy a prírodovedy) garantuje študijné programy: Učiteľstvo etickej výchovy v kombinácii (Bc.), Učiteľstvo etickej výchovy v kombinácii (Bc.).¹⁰⁸ **Katedra teológie a katechetiky** garantuje programy: Evanjelikálna teológia a misia (Bc.), Evanjelikálna teológia (Mgr.), Teológia (PhD.), a Učiteľstvo náboženskej výchovy (Bc. a Mgr.).¹⁰⁹ **Katedra hudobnej kultúry** garantuje programy: Učiteľstvo hudobného umenia (Bc., Mgr.), Učiteľstvo hudobného umenia - školské hudobné súbory (Bc., Mgr.), Záujmové hudobné súbory (ext št. Bc.), Didaktika hudobného umenia (PhD.).¹¹⁰

---

¹⁰⁶ **Členovia Katedry andragogiky: Pedagogický pracovníci (ďalej PP):** doc. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc., vedúci katedry, prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc., doc. PhDr. Libuša Gajdošová, CSc., PhDr. Katarína Gežová, PhD., PhDr. Juraj Šatánek, CSc., PhDr. Drahomíra Gracová, PhDr. Ľubica Janoušková, Mgr. Milan Filip. **Ostatní pracovníci (OP):** Mgr. Janka Korčoková, sekr.

¹⁰⁷ **Členovia Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky: PP:** doc. PaedDr. Alena Doušková, PhD., vedúca katedry, prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., rektorka UMB, prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc., prof. PhDr. Brigita Šimonová, CSc., doc. RNDr. Pavel Klenovčan, CSc., PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD., Mgr. Mariana Cabanová, PhD., PaedDr. Eva Ďurošová, PhD., PaedDr. Miroslava Gašparová, PhD., PaedDr. Zlatica Hul'ová, PhD., PaedDr. Ľubica Gerová, PhD., Mgr. Lýdia Janáková, PhD., PaedDr. Aneta Jarešová, PhD., PaedDr. Milena Lipnická, PhD., PaedDr. Štefan Porubský, PhD., prorektor UMB, Mgr. Mária Pilátová, PhD., Mgr. Ružena Tomkuliaková, PhD., PaedDr. Marián Trnka, PhD., PaedDr. Katarína Vančíková, PhD., PhDr. Oľga Wágnerová, CSc. **OP:** Bc. Zuzana Zvarová, sekr.

¹⁰⁸ **Členovia Katedry etickej a občianskej výchovy: PP:** prof. PaedDr. Vojtech Korim, CSc., dekan fakulty a vedúci katedry, doc. Ing. Ľubica Babicová, CSc., Mgr. Štefan Ligas, PhD., PaedDr. Katarína Čižmáriková, PhD., PhDr. Miroslav Valica, PhD., PhDr. Janka Kyseľová, PhD., Mgr. Jozef Bugár, PhD., Mgr. Ján Kaliský, PhD. **OP:** Katarína Vajsová, sekr.

¹⁰⁹ **Členovia Katedry teológie a katechetiky: PP:** doc. ThDr. Albin Masarik, PhD., vedúci katedry, prof. ThDr. Ján Liguš, PhD., prof. ThDr. PhDr. PaedDr. Imrich Peres, PhD., prof. ThDr. Pavel Procházka, PhD., doc. ThDr. Pavel Hanes, PhD., doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD., doc. PhDr. Slavomír Krupa, PhD., PaedDr. Viktória Šoltésová, PhD., ThDr. Ing. Ján Henžel, PhD., Mgr. Ing. Jaroslav Maďar, Th.D. **OP:** Anna Bravená, sekr.

¹¹⁰ **Členovia Katedry hudobnej kultúry: PP:** doc. PaedDr. Libor Fridman, PhD., vedúci katedry, prof. Mgr. Belo Felix, PhD., prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc., doc. PaedDr. Marián Janek, PhD., doc. PhDr. Dagmar Micháľková, CSc., doc. Mgr. art. Štefan Sedlický, doc. Mgr. art. Pavol Tužinský, Mgr. Igor Gašpar, PhD., Mgr. Juraj Haško, PhD, Mgr. Ing. Jana Janeková, PhD., PaedDr. Marianna Kološtová, PhD., PaedDr. Alfonz Poliak, PhD., Mgr. et Mgr. art., Peter Špilák, PhD. **OP:** Elena Babjaková, sekr.

Katedra pedagogiky garantuje študijné programy: Učiteľstvo na UMB – spoločný základ (Bc., Mgr.), Pedagogika (Bc.), Učiteľstvo pedagogiky v kombinácii (Bc., Mgr.), Sociálna pedagogika (Mgr.), Pedagogika (PhD.).¹¹¹ **Katedra psychológie** garantuje študijné programy: Učiteľstvo na UMB – spoločný základ (Bc.), Psychológia (Bc.), Učiteľstvo psychológie v kombinácii (Bc., Mgr.).¹¹² **Katedra sociálnej práce** garantuje študijné programy: Sociálna práca (Bc., Mgr.), Sociálna a misijná práca (Bc.).¹¹³ **Katedra výtvarnej kultúry** garantuje programy: Učiteľstvo výtvarného umenia v kombinácii (Bc., Mgr.), Učiteľstvo výtvarného umenia jednopredmetové (Bc., Mgr.), Didaktika výtvarného umenia (PhD.).¹¹⁴ Počnúc 1. marcom 2011 bol zriadený **Inštitút vedy a výskumu Pedagogickej fakulty UMB**.¹¹⁵

Uvedené študijné odbory a programy sú výsledkom procesu komplexnej akreditácie, ktorá prebehla na fakulte počas akademického roku 2008/2009 v štyroch vedných oblastiach výskumu: Pedagogické vedy, Humanitné vedy, Umenie, Spoločenské a behaviorálne vedy. PdF UMB garantuje a zabezpečuje Pedagogicko-psychologický a Sociálnovedný základ štúdia pre všetky učiteľské programy na UMB (FHV, FPV a PF).

---

¹¹¹ **Členovia Katedry pedagogiky: PP:** prof. PaedDr. Karol László, CSc. vedúci katedry, prof. PhDr. Eudovít Višňovský, CSc, prof. PhDr. Jolana Hroncová, CSc., doc. PhDr. Dagmar Kováčiková, CSc., doc. PaedDr. Mária Kouteková, CSc., doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD., doc. PaedDr. Vlasta Belková, PhD., PhDr. Eva Turanská, CSc., PhDr. Patrícia Zolyomiová, PhD., Mgr. Lívia Nemcová, PhD., PhDr. Miriam Niklová, PhD., PhDr. Zuzana Škvarková, PhD., PhDr. Lucia Kamarášová, PhD., Mgr. Lenka Rovňanová. **OP:** Bc. Kristína Potančoková, sekr.

¹¹² **Členovia Katedry psychológie: PP:** doc. PhDr. Jitka Oravcová, PhD., vedúca katedry, prof. PhDr. Soňa Kariková, PhD., doc. PhDr. Vladimír Salbot, CSc., doc. PhDr. Marta Valihorová, CSc., PhDr. Anna Blanáriková, Mgr. Zuzana Heinzová, PhD., PhDr. Viera Jozafová, PhD., PaedDr. Lada Kaliská, PhD, PhDr. Peter Kopp, PhDr. Lýdia Miškolciová, PhD., Mgr. Ing. Eva Nábělková, PhD., Mgr. Vladimír Poliach, PhD., PaedDr. Jana Stehlíková, Mgr. Miroslav Šimkovič, Mgr. Michaela Vaňová, PhDr. Zlata Vašašová, PhD., PaedDr. Lucia Pašková, PhD., PhDr. Beata Žitniaková Gurgová, PhD. **OP:** Bc. Vladimíra Zimová, sekr.

¹¹³ **Členovia Katedry sociálnej práce: PP:** prof. PaedDr. Anna Hudecová, PhD., vedúca katedry, doc. PaedDr. Peter Jusko, PhD., PhDr. Lenka Vavrinčíková, PhD., PhDr. Katarína Kurčíková, PhD., Mgr. Peter Papšo, PhD., PhDr. Marek Stachoň, PhD., PhDr. Tatiana Tomčíková, PhD., PhDr. Alžbeta Broznanová Gregorová, PhD., Mgr. Andrea Odlerová. **OP:** Nikoleta Švecová, Bc. Lenka Stanková, sekr.

¹¹⁴ **Členovia Katedry výtvarnej kultúry: PP:** PaedDr. Ján Husár, PhD., vedúci katedry, prof. Piotr Jerzy Kunce, prof. Milan Sokol, akad. mal., doc. PaedDr. Jaroslav Uhel, ArtD., Ing. Michal Bartko, PhD., Eva Hnatová, akad. maliarka, Mgr. art. Ria Kmeťová, ArtD., PhDr. Jana Kožušková, PhD., PaedDr. Katarína Lucinkiewiczová, PhD., PaedDr. Katarína Sokolová, PhD., Ing. Anton Stolár, ArtD., PhDr. Alena Vrbanová. **OP:** Barbora Bobáková, sekr.

¹¹⁵ **Členovia Inštitútu vedy a výskumu:** doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD., vedúca inštitútu, Mgr. Petra Fridrichová PhD., PaedDr. Eva Balážová, PhD., Mgr. Lucia Teremová, PhD.

V oblasti **vedeckej profilácie** Pedagogická fakulta po vzniku UMB nadviazala na predchádzajúce smerovanie, vyplývajúce zo zamerania na učiteľské vzdelávanie. Prioritami základného i aplikovaného výskumu sú dlhodobé: teória vyučovania predmetov primárneho a sekundárneho vzdelávania, pedeutológia, problémy učiteľského vzdelávania a problematika primárnej a preprimárnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky, pedagogiky – najmä teórie výchovy a didaktiky, pedagogiky voľného času, pedagogickej a sociálnej psychológie, psychológie osobnosti, problematika sociálnej práce a andragogiky. Osobitne sa ďalej rozvíjali najmä didaktiky so zameraním na primárne vzdelávanie, ďalej didaktiky hudobného, výtvarného umenia, slovenského jazyka a literatúry, matematiky, vlastivedy a prírodovedy, telesnej výchovy, etickej výchovy, evanjelikálnej teológie a misie, didaktiky vyučovania náboženskej výchovy a ďalších odborov. Aj v nasledujúcom období fakulta smeruje svoju vedecko–výskumnú činnosť do oblastí pedagogických, teologických, sociálnych a behaviorálnych vied a do umeleckých výchov.

Na fakulte sa etablovalo **Centrum doktorandov**, ktoré vzniklo s podporou Európskeho sociálneho fondu. Organizuje vedecké semináre, konferencie, ktoré prispievajú k zefektívneniu vedeckého rastu mladých vedeckých pracovníkov a učiteľov.

V rokoch 2002 – 2007 bolo na Pedagogickej fakulte UMB habilitovaných 12 docentov v odbore Pedagogika – z toho 6 pracovníkov PdF. Prebehlo 8 inauguračných konaní pre iné fakulty, 1 z PdF z odboru Pedagogika. Z Teórie vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii Teória vyučovania predmetov na I. st. ZŠ, bolo 15 habilitačných konaní, z toho 6 z vlastnej fakulty a jedno inauguračné konanie z PdF. Z odboru Pedagogická psychológia 7 habilitačných konaní, z toho 3 z vlastnej fakulty, 3 inauguračné konania, všetko z iných vysokých škôl. V r. 2008 - 2010 prebehlo na PdF 9 habilitačných konaní 4 inauguračné konania (z toho 3 z PdF). Ďalší docenti fakulty sa habilitovali a profesori inaugurovali na iných VŠ na Slovensku i v Poľsku. Intenzívna vedecko–výskumná činnosť habilitantov, profesorov, ale aj doktorandov prispievala k tomu, že došlo k výraznému rozvoju viacerých vedeckých odborov, najmä sociálnej pedagogiky. Pod vedením J. Hroncovej vyšlo v ostatných rokoch 15 monografií a 10 učebných textov. Boli usporiadané významné konferencie s výstupmi, riešené vedecko–výskumné úlohy. Podobne je tomu v odbore Predškolská a elementárna pedagogika pod vedením B. Kosovej, B. Kasáčovej a V. Korima, v odboroch Andragogika (V. Prusáková), Psychológia (S. Kariková), Sociálna práca (A. Hudecová), teológie a katechetiky (P. Procházka, J. Liguš) a i. Svedčí o tom aj záujem o habilitácie nielen z domácich fakúlt, ale i zo zahraničia, Česko, Poľsko, Maďarsko. Aktivity v riešení vedecko–výskumných úloh, orientácia na aktuálne, spoločenské potreby sa odrazili na PdF v raste kvalifikačnej štruktúry.

Fakulta sa výrazne podieľa na riešení vedecko–výskumných úloh štátneho, rezortného, medzinárodného výskumu VEGA, KEGA, UGA, EQUAL a APVV.

Tabuľka 17 Realizácia vedeckovýskumných projektov na PdF UMB v rokoch 2008-2010

Rok	Projekty celkom		Domáce projekty							Zahraničné projekty		
	Domáce	Zahraničné	Vedecké					Vzdelávacie	Iné	Vzdelávacie	Vedecko-vys.	Iné
			Štátne	VEGA	KEGA	UGA	APVV					
2008	28	3	0	12	7	0	2	5	2	1	0	2
2009	22	1	0	11	3	3	2	2	4	0	1	0
2010	27	1	1	12	2	9	3	0	0	0	0	0

Z príspevkov, pridelených na uvedené projekty, bola do značnej miery financovaná aj edičná činnosť riešiteľov.

Tabuľka 18

Prehľad o edičnej činnosti PdF UMB v rokoch 2002 – 2009

Rok	Počet vyd. titulov celkom	Z toho		Skriptá, učebnice a odborné knižné publikácie		Zborníky		Monografie		Ostatné	
		Na UMB	U iných vyd.	Na UMB	U iných vyd.	Na UMB	U iných vyd.	Na UMB	U iných vyd.	Na UMB	U iných vyd.
2002	41	27	14	10	3	5		9	11	3	
2003	56	37	19	15	6	13		7	10	2	3
2004	44	40	4	15	1	8	3	7		6	
2005	31	31		11		11		6		3	
2006	37	12		10		12		12		1	1
2007	66	65	1	21		11	1	33		1	
2008	38	33	5	8	1	7	1	22	2	1	

Publikačná činnosť v ďalších rokoch má stúpajúcu tendenciu.¹¹⁶

Okrem rozvoja vedeckého potenciálu prostriedky z vedeckých projektov výrazne prispeli aj k vybaveniu katedier modernou počítačovou technikou, k umožneniu účasti na vedeckých konferenciách a k celkovému propagovaniu výsledkov vedeckého výskumu fakulty i celej univerzity. Osobitne významnú súčasť reprezentácie fakulty i univerzity tvoria umelecké aktivity pracovníkov PdF.¹¹⁷

Prínosnou sférou aktivity je medzinárodná spolupráca PdF UMB a jej jednotlivých katedier s príbuznými zahraničnými inštitúciami vysokoškolského vzdelávania. Ako o tom svedčí tiež celouniverzitný prehľad, hlavnými zmluvnými zahraničnými partnermi PF UMB sú vysokoškolské inštitúcie v Českej republike, Poľsku, Maďarsku a Srbsku.

Technicko–informačné procesy sú významným prvkom celkovej transformácie a rozvoja fakulty. Využívanie informačných technológií predstavuje v poslednom desaťročí jeden z najvýznamnejších nástrojov implementácie moderných trendov do výchovno-vzdelávacích procesov na PF UMB. K pozitívnej motivácii patria nové možnosti, ktoré informačná technika prináša: väčšia flexibilita vo vyučovacom procese, vyššia efektivita práce pedagóga s využitím webových aplikácií s odbúraním administratívy, vyššia kvalita vzdelávania pri externých aj denných formách štúdia a možnosť spolupráce so zahraničím.

Hlavným prostriedkom je aktívne sebavzdelávanie s využitím možností ponúkaných jednak v rámci fakulty (školenie, osobné konzultácie), ale aj v rámci univerzity (jednotlivými pracoviskami, alebo na centrálnej báze, semináre, školenia), prípadne na základe dostupných informačných zdrojov a kanálov, prakticky v celosvetovom meradle (kurzy, literatúra, manuály, diskusné fóra, portály, vyhľadávacie služby). Lokálne siete na pracoviskách fakulty spĺňajú požiadavky na primeranú rýchlosť, stabilitu a dostatočný počet prípojných miest. Tomuto významu sieťových technológií zodpovedá aj patričná pozornosť v procese finančného plánovania a rozvoja školy. Zvýšil sa počet multimediálnych učebníc, vďaka čomu je fakulta v súčasnosti kompletne vybavená ako moderne sa rozvíjajúca škola.

7. 4 Ekonomická fakulta v podmienkach UMB

Zákomom č. 139 z 27. februára 1992 SNR zriadila k 30. júnu 1992 z FESCR VŠE Bratislava **Vysokú školu ekonomiky služieb a cestovného ruchu so sídlom v Banskej Bystrici**. V súlade s paragrafom 2 tohto zákona mohol potom tento subjekt utvoriť spoločný zväzok vedno s vtedajšou Pedagogickou fakultou v Banskej Bystrici dňa 1. júla 1992, pod názvom Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Ako sme už uviedli, ustanovením UMB toto zariadenie, ako jej nedeliteľná súčasť, prijalo názov **Ekonomická fakulta**.

---

¹¹⁶ Napr. v roku 2010 bolo vydaných na PdF UMB : 21 monografií, 18 učebných textov a učebníc a 103 vedeckých prác v zborníkoch.

¹¹⁷ Bližšie o nich uvádzame v kapitole 8 a tiež v prílohe 11.

Podľa zriaďovacieho štatútu: „*Poslaním Ekonomickej fakulty UMB je pripraviť erudovaných a flexibilných ekonómov, ktorí nájdu uplatnenie na domacom a medzinárodnom trhu práce, budú schopní formovať budúcnosť národnej ekonomiky a aktívne sa zúčastňovať formovania svetovej ekonomiky, rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti a zručnosti, múdrosť, dobro a tvorivosť, vzdelanosť a vedu, a tým prispievať k rozvoju vzdelanostnej spoločnosti.*“

Prvým dekanom Ekonomickej fakulty UMB bol Jozef Medveď. Na základe volieb AS bola počas dvoch funkčných období, v r. 1994 – 2000 dekanou Milota Vetráková. Po voľbách AS v r. 2000 ju v dekanskej funkcii vystriedala Ľubica Švantnerová. Po zvolení AS r. 2003 sa stala dekanou opäť M. Vetráková. Od r. 2007, po opätovnom zvolení, bola druhé funkčné obdobie dekanou Mária Uramová. Vedenie fakulty vedno s ňou tvorili Vladimír Hiadlovský, prodekan pre pedagogickú činnosť, Ladislav Klement, prodekan pre rozvoj, Peter Krištofik, prodekan pre medzinárodné vzťahy, Ľ. Švantnerová, prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť, Helena Čierna, predstaviteľka manažmentu fakulty pre kvalitu. V r. 2011 bol do funkcie dekana zvolený V. Hiadlovský. Prodekanmi Ekonomickej fakulty sú Hussam Musa, pre pedagogickú činnosť, Ladislav Klement, pre rozvoj, Vanda Maráková, pre medzinárodné vzťahy, Viera Marková, pre vedeckovýskumnú činnosť. Členkou vedenia fakulty je tiež Helena Čierna, predstaviteľka manažmentu fakulty pre kvalitu. Tajomníkom fakulty je Vladimír Reháč.

Orgánmi fakulty v akademickom roku 2011/2012 sú **Vedecká rada Ekonomickej fakulty UMB**, predsedom ktorej je Vladimír Hiadlovský, dekan fakulty a **Akademický senát Ekonomickej fakulty UMB**, na čele s predsedom Jánom Šebom. V ďalšej časti prinášame prehľad o hlavných organizačných súčiastiach Ekonomickej fakulty UMB v akademickom roku 2011/2012.

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania: je garantom študijného odboru Cestovný ruch a školiacim miestom v doktorandskom štúdiu. Poslaním je príprava vysokoškolsky vzdelaných absolventov ekonómov - manažérov pre prax stredného a vrcholového manažmentu cestovného ruchu a spoločného stravovania. Rozvíja obsah zverených študijných disciplín a zabezpečuje ich študijnou literatúrou. Vykonáva vedecko-výskumnú činnosť so zameraním na Cestovný ruch a Spoločné stravovanie a publikuje jej výsledky. Podieľa sa na zabezpečovaní doktorandského štúdia a ďalšieho vzdelávania občanov. Rozvíja spoluprácu s partnermi doma a v zahraničí. V rokoch 1997–2004 získala medzinárodnú európsku akreditáciu študijnej špecializácie ekonomika a manažment hotelierstva a pohostinstva (EFAH). Každoročne organizuje vedecké konferencie a od roku 2010 vedecký seminár *Studia academica turistica*.¹¹⁸

---

¹¹⁸ **Členovia Katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania v AR 2011/2012:** PP: doc. Ing., Andrej Malachovský, PhD., vedúci katedry: prof. Ing. Marian Gúčík, PhD., prof. Ing., Peter Patúš, PhD., prof. Ing., Milota Vetráková, PhD., prorektorka UMB, doc., PhDr. Jana Kučerová, PhD., doc., Ing. Vanda Maráková, PhD., doc. Ing. Ján Oriška, PhD., Ing. Stanislava Belešová, PhD., Ing. Katarína Holúbeková, PhD., Ing. Tomáš Makovník, PhD., Ing. Radka Marčeková, PhD., Ing. Jaroslava Marušková, CSc., Ing. Kristína, Pompurová,

Katedra ekonómie: vznikla v akademickom roku 2008/09 a nadviazala na predchodkyňu, Katedru ekonómie a humanitných vied (jestvujúcu od r. 2005), Katedru spoločenských vied (od r. 1998) a Katedru ekonómie (od r. 1990). Katedra zabezpečuje výučbu ekonomických disciplín, ktoré tvoria spoločný základ v troch stupňoch štúdia (mikroekonómia, makroekonómia, hospodárska politika, svetová ekonomika, dejiny ekonomických teórií), ako a predmetov zameraných na aplikované spoločenské vedy (psychológia, sociológia, filozofia, ekológia, politológia a právo). Svojou činnosťou naplňa trend interdisciplinarít pri formovaní profesionálneho a osobného profilu budúceho ekonóma – manažéra. Katedra garantuje tiež *Frankofónne štúdium* na EF UMB a spoluprácu s francúzskymi partnerskými univerzitami.¹¹⁹

Katedra ekonomiky a manažmentu podniku: vznikla v akademickom roku 2005/2006 a nadviazala na činnosť Katedry podnikového hospodárstva (1995) a Katedry manažmentu a marketingu (1991). Je garantom študijného odboru Ekonomika a manažment podniku a školiacim miestom v doktorandskom štúdiu. Jej poslaním je príprava absolventov schopných zastávať vedúce funkcie v strednom a vrcholovom manažmente podnikov. Zabezpečuje výučbu v slovenskom jazyku a anglicky vyučovanom študijnom programe Business Economics and Management v prvom stupni štúdia a Marketing Management of Business v druhom stupni štúdia. Okrem toho rozvíja rekvalifikačnú, konzultačnú a poradenskú činnosť pre prax.¹²⁰

Katedra financií a účtovníctva: vznikla v AR 2005/2006 a nadviazala na činnosť Katedry financií (1994), Katedry podnikových financií (1995), Katedry účtovníctva a daňovníctva (1995) a Katedry teórie financií (1996). Je garantom štu-

---

PhD., Ing. Šimon Raši, PhD., zástupca v. k., Ing. Ľubica Šebová, PhD., Ing. Ľudmila Švarodová, PhD. **OP:** Mária Durjaková.

¹¹⁹ **Členovia Katedry ekonómie:** PP: doc., Ing., Jana Marasová, CSc., vedúca katedry, prof. Adam Claude Buzelay, hosťujúci profesor, prof., Ing., Mária Uramová, PhD., doc. PhDr. Marta Flešková, CSc., doc. PhDr. Jozef Horeháj Jozef, PhD., doc., Ing. Mária Horehájová Mária, PhD., doc. JUDr. Ing. Eva Hudecová, CSc., Ing. Martin Hronec, PhD., doc. Ing. Jana Marasová, PhD., doc., PhDr. Miriam Martinkovičová, PhD., zástupca vedúceho k., Ing. Barbora Babiaková, PhD., tajomníčka k., doc. PhDr. Viktória Dolinská, PhD., doc. PhDr. Marián Kika, PhD., Ing. Žaneta Lacová, PhD., Ing. Katarína Orságová, PhD., Ing. Jaroslav Paľa, PhD., Ing. Mariana Považanová, PhD., PhDr. Marián Šúplata, PhD. **OP:** Kristína Sýkorová.

¹²⁰ **Členovia Katedry ekonomiky a manažmentu podniku:** PP: Ing., Ľuboš Elexa, PhD., vedúci katedry, prof. Ing. Jaroslav Ďaďo, PhD., prof. Ing. Ľubica Lesáková, PhD., prof. Ing. Viera Marková, PhD., doc. Ing. Helena Čierna, doc. Dušan Pinka, CSc., PhD., doc. Ing. Mária Seková, PhD., Mgr. Gabriela Bočincová, PhD., Ing. Silvia Fraňová, PhD., Ing. Vladimír Hladlovský, PhD., dekan EF, Ing. Ladislav Klement, PhD., Ing. Vladimíra Klementová, PhD., doc. Ing. Dagmar Kokavcová, PhD., Ing. Gabriela Kormancová, PhD., Ing. Denisa Malá, PhD., Ing. Martina Minárová, PhD., Ing. Zdenka Musová, PhD., tajomníčka k., Ing. Eva Poliačiková, PhD., Ing. Eva Sopková, PhD., Ing. Janka Táborecká – Petrovičová, PhD., zástupca v. k., Ing. MBA. Lena Theodoulides, PhD., Ing. Miroslava Vinczeová, PhD., **OP:** Mgr. Zuzana Šimonová.

dijného odboru Financie, Bankovníctvo a investovanie. Jej poslaním je príprava absolventov pre banky, poisťovne a iné finančné inštitúcie, finančných manažérov pre komerčný a neziskový sektor, profesionálnych účtovníkov, údatorov a daňových poradcov. Rozvíja spoluprácu s domácimi a zahraničnými inštitúciami.¹²¹

Katedra kvantitatívnych metód a informačných systémov: vznikla v AR 2009/2010 a nadviazala na dovtedajšiu činnosť Katedry hospodárskej informatiky (1992), Katedry informačných systémov (1995) a Katedry kvantitatívnych metód a informatiky (1997). Vo všetkých odboroch štúdia zabezpečuje výučbu matematiky, štatistiky, informatiky, informačných systémov a výučbu disciplín aplikačného charakteru, ktoré využívajú kvantitatívne metódy. Informatické disciplíny sú zamerané na riešenie úloh podnikovej informatiky a na podporu manažérskeho rozhodovania. Podieľa sa tiež na rozvoji informačného systému UMB a organizuje vzdelávacie aktivity pre jej zamestnancov. Od roku 2010 organizuje vedecký seminár Dynamické a DEA modely v ekonómii.¹²²

Katedra odbornej jazykovej komunikácie: vznikla v AR 2003/2004 a nadviazala na činnosť Katedry cudzích jazykov. Zabezpečuje odbornú jazykovú prípravu pre všetky študijné odbory v anglickom, francúzskom, nemeckom, ruskom, španielskom, talianskom a slovenskom jazyku ako „cudzom jazyku“. Výučba je orientovaná na aktívne ovládanie cudzieho jazyka v odbornej komunikácii a v bežných situáciách. Študent má možnosť absolvovať prípravu v jednom jazyku a môže si vybrať aj ďalší jazyk. Členovia katedry ponúkajú aj výberové predmety v cudzom jazyku. Katedra organizuje skúšky na získanie medzinárodných certifikátov z anglického a nemeckého jazyka (UNICret®, DWD).¹²³

---

¹²¹ **Členovia Katedry financií a účtovníctva: PP:** doc. Ing. Peter Krištofík, PhD., vedúci katedry, prof. Ing. Lumír Kulhánek, CSc., William Colin Lawson, prof. Dr., prof. Ing. Juraj Nemeč, CSc., prof. Ing. Jiří Polách, CSc., doc. Ing. Marta Orviská, PhD., doc. Ing. Peter Pisár, PhD., doc. PhDr. Miroslav Škoda, PhD., doc. Ing. Zuzana Šuranová, PhD., doc. Ing. Emília Zimková, PhD., Ing. Elena Bogyová, CSc., zástupca ved. k., Ing. Oľga Cilíková, PhD., Ing. Pavol Čižmárik, Et Ing. M.A., Ing. Peter, Daniel, PhD., Ing. Jaroslav Ďaďo, PhD., Grofčíková Janka, Ing., taj. k., Ing. Anna Harmaniaková, PhD., Izáková, Katarína, Ing., PhD., , Ing. Mgr., Marta Lapková, doc. Ing. Hussam Musa, PhD., Ing. Lubomír Pintér, PhD., Ing. Jana Stašová, PhD., Ing. Vladimír Šagát, PhD., Ing. Gabriela, Tokárska, CSc., **OP:** Ľubica Veselovská.

¹²² **Členovia Katedry kvantitatívnych metód a informačných systémov: PP:** RNDr. Miroslav Hužvár, PhD., vedúci katedry, prof. RNDr. Rudolf Zimka, PhD. doc. Ing. Ján Hudec, CSc., doc. RNDr. Juraj Pančík, CSc., doc. Ing. Vladimír Úradníček, PhD., Ing. Martin Boďa, RNDr. Grausová Mária, PhD., Ing. Jolana Gubalová, PhD., Ing., Mária Kanderová, PhD., Ing. Alena Kaščáková, PhD., Ing. Igor Kollár, PhD., RNDr. Pavol Kráľ, PhD., Ing. Peter Laco, PhD., Ing. Bohuslav Martiško, CSc., Mgr. Petra Medved'ová, RNDr. Gabriela Nedelová, PhD., zást. v. k., Zuzana Rigová, PhD., Mgr. Mária Stachová, PhD., RNDr. Leontína Striežovská, RNDr. Jana Špírková, PhD., Ing. Viera Tomišová. **OP:** Alena Senková.

¹²³ **Členovia Katedry odbornej jazykovej komunikácie: PP:** PhDr. Mária Spišiaková, PhD., vedúca katedry, doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD., doc. PhDr. Ľudmila Mešková, CSc., doc. PhDr., Olejárová Miriam, PhD., Mgr. Dana Benčíková, PhD., David Austin Cole,

Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja: vznikla v roku 2011 zlúčením Katedry regionálneho rozvoja a verejnej správy a Katedry verejnej ekonomiky. Ako gestorské pracovisko zabezpečuje vzdelávanie v študijných odboroch Verejná ekonomika a služby, Verejná správa a regionálny rozvoj, zároveň je školiacim miestom doktorandského štúdia vo vednom odbore Verejná ekonomika a služby. Študijný program Verejná ekonomika a služby získal v roku 2005 medzinárodnú akreditáciu *European Association for Public Administration Accreditation*.

Poslaním katedry je vychovávať vysokoškolsky vzdelaných ekonómov – manažérov pre sféru verejnej ekonomiky, verejných služieb, verejnej správy a správy území. Vo vedecko-výskumnej činnosti sa pracovníci katedry orientujú na riešenie problematiky verejnej ekonómie a ekonomiky, verejných služieb, verejných financií, verejnej správy, municipálnej a regionálnej ekonomiky, politiky, manažmentu a marketingu verejných služieb a území. Venujú sa tiež výskumu trvaloudržateľného rozvoja územných celkov, mimovládnych organizácií, sociálnej ekonomike a sociálnemu podnikaniu.¹²⁴

Súčasťou aktivity Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela je príklon k praxi, ktorá v študijných programoch reaguje na dopyt na trhu práce, ako aj na potreby regiónov. Podstatnú časť uvedenej funkcie zabezpečuje ďalšia významná organizačná súčasť fakulty, **Inštitút manažérskych systémov Ekonomickej fakulty UMB so sídlom v Poprade**. Vznikol v r. 2007 transformáciou detašovaného pracoviska fakulty, ktoré zriadila z iniciatívy mesta Poprad, ako svoju organizačnú súčasť, ešte v roku 1992. Inštitút zabezpečuje bakalárske a inžinierske štúdium v študijnom odbore Ekonomika a manažment podniku, v dennej i externej forme štúdia. Úzko pritom spolupracuje s katedrami fakulty v Banskej Bystrici. Od akademického roka 2004/2005 sa na pôde pracoviska vykonávajú štátne skúšky a promócie bakalárov a inžinierov.¹²⁵

M.F.A., PaedDr. Kateřina Jackulíková, PhD., Mgr. Eva Jurčáková, PhD., Mgr. Viera Krešáková, Mgr. Janka Kubeková, PhD., PhDr. Mária Polčicová, PhD., Mgr. Peter Poliak, Mgr. Lucia Rosenbaum Franková, PhD., PhDr. Miková Katarína, PhDr. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Petra Strádová, gr. Dagmar Škvareninová, Mgr. Andreja Vidová, PaedDr. Marta Vránová, PhD., PhDr. Anna Zelenková, PhD. Z. lektori: Pablo Gagliardi Dominguez, špan. lektor, Simoneta Giulianelli, talian lektorka, Nicolas Guy, franc. lektor, Christoph Rosenbaum, M.A. - nemecký lektor, zástupca ved. k. OP: Ing. arch. Monika Supuková.

¹²⁴ **Členovia Katedry verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja: PP:** Ing. Filip Flaška, PhD., vedúci katedry, prof., Ing. Dr. h. c. Jozef Benčo, PhD., prof., PaedDr., prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD., prof. Ing., Helena Kuvíková, PhD., doc., Ing. Soňa Čapková, PhD., doc., Ing. Štefan Hronec, PhD., doc. Ing. Radoslav Kožíak, PhD., doc. Ing. Katarína Liptáková, PhD., doc., Ing. Beáta Mikušová Meričková, doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, doc., Ing. Danka Švihlová, PhD., doc., Ing. Anna Vaňová, PhD., Ing. Stanislav Kološta, Ing. Jozef Krnáč, PhD., Ing. Marta Mišániová, PhD., Ing. Katarína Sýkorová, PhD., Ing. Jana Štrangfeldová Jana, PhD., Ing. Gabriela Vaceková, PhD. **OP:** Ing. Alica Božíková, PhD.

¹²⁵ **Členovia Inštitútu manažérskych systémov so sídlom v Poprade: PP:** doc. Ing. Ján Závadský, PhD, vedúci pracoviska, Ing. Katarína Zimmermanová, PhD., zástupkyňa vedúce-

Inštitút ekonomických vied, ako ďalšia organizačná súčasť Ekonomickej fakulty UMB, bol zriadený 1. marca 2011. Podstatnú časť zamestnancov tvoria vedeckí pracovníci, ktorí prešli do služieb Inštitútu z Ústavu vedy a výskumu pri jeho reorganizácii. Poslaním tejto vedecko-výskumnej inštitúcie je rozvíjať základný a aplikovaný sociálno-ekonomický výskum, s osobitným zreteľom na riešenie reálnych ekonomických problémov a potrieb praxe. Svojou vedeckovýskumnou a projektovou činnosťou podporuje a rozvíja priority vedy a výskumu EF UMB, prispieva k skvalitňovaniu študijných programov, a tiež rozvíjaniu nových, vrátane medziodborových, medzifakultných a medzinárodných študijných programov vo všetkých stupňoch štúdia. Aktívne participuje na medzinárodnej kvalite vedeckovýskumných publikačných grantových a mobilných výstupoch.¹²⁶

V nasledujúcej časti podávame prehľad o ďalších inštitúciách, ktoré svojou aktivitou významnou mierou prispievajú k výsledkom činnosti Ekonomickej fakulty UMB. Jednou z nich je **Centrum rozvoja doktorandov**, ktoré vzniklo 1. júna 2004, ako pracovisko výskumu a vzdelávania doktorandov na fakulte. Činnosť inštitúcie je zameraná na rozvoj vzájomnej spolupráce doktorandov v rámci Ekonomickej fakulty UMB aj mimo nej, ktorá je orientovaná na výmenu poznatkov, získaných počas doktorandského štúdia a prepojenie výsledkov vedeckého bádania doktorandov s hospodárskou praxou prostredníctvom riešenia určených úloh. Cieľom činnosti Centra je tiež, prostredníctvom tvorivých aktivít doktorandov, prispievať k skvalitňovaniu vedeckovýskumných a pedagogických procesov v rámci fakulty a k ekonomickému rozvoju regiónov. Každoročne organizuje medzinárodnú konferenciu *Scientia Iuventa*.¹²⁷

Ekonomická študovňa je súčasťou Univerzitetnej knižnice, lokalizovanou v budove Ekonomickej fakulty UMB. Poskytuje služby pedagógom a študentom všetkých foriem a stupňov štúdia na ekonomickej, ale i ostatných fakultách univerzity, zabezpečuje absenčné a prezenčné výpožičky, poradenské a bibliografické informácie, prístup k zahraničným databázam, možnosť samostatného rešeršovania, kopirovacie služby. Ku koncu roka 2011 mala dispozíciu 34 190 knižničných jednotiek, 64 titulov domácich a zahraničných periodík a prístup k 50 000 titulom 16 elektronických databázových kolekcii.

Informačné a poradenské centrum pre zdravotníctvo, vzniklo v roku 1997 ako právny subjekt pôsobiaci pri Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Jeho cieľom je poskytovanie poradenských a informačných služieb pre organizácie

---

ho, Ing. Lucia Bartková, PhD., doc. Ing. Václav Dufala, CSc., doc. RNDr. Ladislav Kulčár, CSc., doc. Ing. Jana Piteková, CSc., PhD., Veronika Balážová, Ing. Lucia Bartková, PhD., Ing. Anna Kaľavská, PhD., Mgr. Iveta Kontríková, PhD., Ing. Marcela Kovaľová, PhD., Ing. Veronika Kuchárová-Mačková, PhD., Ing. Mária Pomfňová, PhD., PdDr. Mária Sirotiaková, PhD., Ing. Katarína Zimermanová, PhD., PaedDr. Jana Zacharovská. **OP:** Ing. Martina Lapšanská

¹²⁶ **Členovia Inštitútu ekonomických vied:** prof., PaedDr. Korimová Gabriela, PhD., vedúca Inštitútu, doc. Ing. Alena Longauerová, CSc., Ing. Katarína Jakab, PhD., zástup. vedúcej, Ing. Erika Ľapinová, PhD., RNDr., Samuel Koróny, PhD., Ing. Marica Mazúreková.

¹²⁷ Vedúcim **Centra rozvoja doktorandov** je Ing. Jozef Miškovský.

zdravotníckych služieb. Poradenská a informačná činnosť sa zameriava hlavne na ekonomický a finančný manažment zariadení zdravotníckej starostlivosti, akreditáciu nemocníc a ďalších zdravotníckych zariadení, kvalitu poskytovania zdravotníckej starostlivosti, personálny manažment zdravotníctva ako aj na informatiku a jeho informačný systém.

Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu - vzniklo v roku 1994 ako následník Programu švajčiarskej vlády pre cestovný ruch na Slovensku, ktorý sa realizoval na fakulte v rokoch 1991 – 1993. Hlavným cieľom združenia je ďalšie vzdelávanie v trhov orientovanom manažmente cestovného ruchu prostredníctvom domácich odborníkov za podpory švajčiarskeho know-how. Zároveň sa zameriava na poradenskú a publikačnú činnosť, (vydáva odborné štúdie v sérii Knižnica cestovného ruchu a výsledky vedeckej činnosti učiteľov a doktorandov v sérii vedec. zborníkov Folia Turistica) a sprostredkovanie praxe pre žiakov stredných škôl a študentov cestovného ruchu vo Švajčiarsku.

Základnú zložku pracovnej aktivity a poslania Ekonomickej fakulty UMB predstavuje pedagogická činnosť. Z nesmelých začiatkov a prípravy absolventov pre služby a cestovný ruch sa pod vplyvom potrieb trhu práce profil fakulty postupne rozšíril o ďalšie atraktívne študijné odbory. Pri vstupe do Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici mala Ekonomická fakulta tri študijné odbory: Cestovný ruch a spoločné stravovanie; Podnikový manažment; Verejná ekonomika a správa.

V roku 1993 získala fakulta študijný odbor Financie, ktorý však v roku 1995 prešiel na novovytvorenú Fakultu financií UMB. Študijný odbor Podnikový manažment sa po akreditácii v roku 1997 transformoval na študijný odbor Ekonomika a riadenie podniku. Štruktúra študijných odborov vyjadrovala priority hospodárskej politiky štátu, potreby regiónov a požiadavky podnikateľskej sféry. Riadne štúdium bolo päťročné. V AR 1996/97 študovalo na Ekonomickej fakulte 2173 študentov v dennom a externom štúdiu. Bakalárske štúdium (trojročné) končilo vykonaním prvej časti štátnej skúšky, ktorá pozostávala z ekonómie a modelovej situácie zo študijného odboru. Podmienkou postupu do nadväzujúceho dvojročného inžinierskeho štúdia sa stala odborná štátna jazyková skúška. Toto štúdium končilo absolvovaním druhej časti štátnej skúšky, vrátane obhajoby diplomovej práce.

V inžinierskom štúdiu, v študijnom odbore Cestovný ruch, sa mohol študent špecializovať voľbou bloku predmetov, na Ekonomiku a manažment cestovného ruchu, Ekonomiku a manažment hotelierstva a pohostinstva, na Ekonomiku a manažment cestovných kancelárií. V študijnom odbore Ekonomika a riadenie podniku sa ponúkala študentom možnosť špecializovať sa v inžinierskom štúdiu na manažment a marketing, podnikové financie alebo na ekonomiku a riadenie podnikov. Študijný odbor Verejná ekonomika a správa sa v inžinierskom štúdiu zameriaval na ekonomiku a manažment vzdelávania, ekonomiku a manažment zdravotníctva alebo ekonomiku a správu územi.

Okrem štúdia uvedených študijných odborov fakulta ponúkala študentom inžinierskeho štúdia aj medziodborové štúdium. Cieľom bolo umožniť aj štúdium druhého odboru na Ekonomickej fakulte alebo iných fakultách univerzity a tak získať širšie vedomosti a tým tiež lepšiu možnosť uplatnenia v praxi. V akademic-

kom roku 1999/2000 bolo na fakulte akreditované bakalárske a inžinierske štúdium v troch osvedčených, personálne a kvalifikačne vybudovaných odboroch: Cestovný ruch; Ekonomika a riadenie podniku; Verejná ekonomika a správa.

Od AR 2005/2006 má fakulta akreditované študijné odbory: Cestovný ruch; Financie, Bankovníctvo a Investovanie (odbor sa vrátil na fakultu po integrácii Fakulty financií s Ekonomickou fakultou od akademického roku 2005/2006); Ekonomika a manažment podniku; Verejná ekonomika a služby a v AR 2006/2007 pribudol ŠO Regionálny rozvoj a verejná správa. Fakulta ponúka v prvom stupni dennej formy štúdia ŠP *Business Economics and Management*, ktorý sa vyučuje v anglickom jazyku. Je určený nielen domácim, ale aj zahraničným študentom vrátane študentskej mobility v programe Erasums/Sokrates.

V študijnom programe Interkultúrna komunikácia v cestovnom ruchu, ktorý sa vyučuje v druhom stupni dennej formy štúdia, sa ponúka blok predmetov vyučovaných v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku. Od AR 2010/2011 sa v druhom stupni dennej formy štúdia ponúka študijný program *Marketing Management of Business* vyučovaný v anglickom jazyku. Na zabezpečení týchto študijných programov sa podieľajú domáci i zahraniční lektori.

V AR 2010/2011 mala fakulta, v piatich študijných odboroch akreditovaných v prvom stupni štúdia päť študijných programov: Cestovný ruch; Ekonomika a manažment podniku, a to aj v anglickom jazyku *Business Economics and Management*, Financie, Bankovníctvo a investovanie; Regionálny rozvoj a verejná správa; Verejná ekonomika a služby. V druhom stupni štúdia sú to ďalšie študijné programy, a to v slovenskom jazyku Riadenie cestovného ruchu; Ekonomika podnikov cestovného ruchu; Interkultúrna komunikácia v cestovnom ruchu; Ekonomika a manažment malých a stredných podnikov; Marketingový manažment podniku a v anglickom jazyku *Marketing Management of Business*; Financie, Bankovníctvo a investovanie; Ekonomika a správa území; Ekonomika verejných služieb; Ekonomika zdravotníctva.

V prvom a druhom stupni štúdia k 31. 10. 2009 študovalo na fakulte 3063 študentov, z 2158 v dennej forme štúdia, 875 v externej forme a 30 zahraničných študentov v dennej a externej forme (z krajín: Česká republika, Litva, Nikaragua, Rumunsko, Srbsko).

Tabuľka 19***Absolventi inžinierskeho štúdia na EF UMB v rokoch 1992 –2010***

Rok	Spolu	Denné štúdium	Externé štúdium	Z toho zo zahraničia
1992	197	133	64	5
1993	183	129	54	10
1994	40	5	35	1
1995	16	109	7	4
1996	124	124	-	6
1997	187	187	-	2
1998	312	267	45	3
1999	298	231	67	4
2000	343	248	95	2
2001	364	253	111	-
2002	450	224	226	-
2003	345	228	117	-
2004	281	223	58	-
2005	468	378	90	4
2006	383	302	81	7
2007	382	297	85	5
2008	389	227	162	5
2009	564	361	203	1
2010	649	419	230	9
Spolu	5 975	4 345	1 730	68

Od roku 1994 sa obnovila vedecká činnosť študentov, ktorí prezentovali výsledky svojho vedeckého bádania na každoročných konferenciách *Študentské fórum*, neskôr *Ekonomická teória a prax z pohľadu študentov*. V akademickom roku 2009/2010 sa prezentovalo 47 individuálnych a kolektívnych súťažných prác.

Významné sú zahraničné mobility študentov. V AR 2009/2010 cestovalo do zahraničia na študijnú mobilitu 22 študentov a prišlo na fakultu 39 zahraničných študentov (z Belgicka, Bulharska, Česka, Fínska, Francúzska, Litvy, Lotyšska, Poľska, Rumunska, Slovinska a Turecka).

Od roku 1994 sa na Ekonomickej fakulte organizovalo *doktorandské štúdium* podľa zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách vo vednom odbore Podnikovo hospodárska teória a manažment. Pri akreditácii r. 1997 získala fakulta právo doktorandského štúdia v dvoch vedných odboroch, Riadenie a ekonomika podnikov; Odvetvové a prierezové ekonomiky, s právom habilitácií a inaugurácií. Od AR 2005/2006 je EF školiacim pracoviskom v študijných odboroch tretieho stupňa štúdia: Cestovný ruch; Verejná ekonomika a služby (obidva odbory sú v SR ojedinelé, odbor Cestovný ruch, aj v rámci strednej a východnej Európy). Od AR 2006/2007 má fakulta opäť akreditovaný aj odbor Ekonomika a manažment podni-

ku. V týchto troch odboroch má zároveň právo tiež na habilitácie a vymenúvacie konanie na profesorov. V akademickom roku 2009/2010 študovalo na fakulte v treťom stupni štúdia 88 doktorandov, z toho bolo 59 v dennej forme štúdia a 12 doktorandov ukončilo štúdium obhajobou dizertačnej práce. Na fakulte pôsobia tri odborové komisie doktorandského štúdia.

Tabuľka 20

Obhájené dizertačné práce doktorandov v akreditovaných vedných a študijných odboroch na EF UMB

Rok	OPE	REP	CR	EMP	VES	Spolu
2006	4	9	-	-	-	13
2007	6	8	-	-	-	14
2008	9	2	3	-	9	23
2009	5	9	0	1	2	17

Fakulta aktivizuje svoju činnosť v **celoživotnom vzdelávaní** riešením projektov pre potreby podnikateľskej sféry, ako aj poradenskou a konzultačnou činnosťou. Celoživotné vzdelávanie sa organizuje na základe princípu prepojenia teórie s praxou. Ide o krátkodobé a dlhodobé kurzy pre absolventov maturitného a vysokoškolského štúdia, ako aj rekvalifikačné kurzy uchádzačov o zamestnanie. Na základe akreditácie MŠ SR fakulta ponúkala rekvalifikačné kurzy. Záujem bol o doplňujúce pedagogické štúdium učiteľov stredných odborných škôl ekonomického zamerania, ktoré absolvovali aj študenti EF. Fakulta ho realizovala v spolupráci s PF UMB v rokoch 1994 až 2009, ďalej to bol Manažment školstva a školy, Manažment zdravotnej poisťovne, Ekonomika a správa územných celkov.

K 31. decembru 2009 na fakulte pôsobilo 163 pedagogických pracovníkov, z toho 17 profesorov, 31 docentov, 91 odborných asistentov s vedeckou hodnosťou PhD./CSc., 7 odborných asistentov a 17 asistentov. K 1. septembru 2011 to bolo 156 pedagogických a vedeckých pracovníkov, z toho 18 profesorov, 40 docentov, 78 odborných asistentov s vedeckou hodnosťou CSc./PhD., 5 odborných asistentov a 15 asistentov. Na fakulte pôsobia 4 zahraniční lektori pre, francúzsky, nemecký, španielsky a taliansky jazyk.

Vedeckovýskumná a publikačná činnosť na Ekonomickej fakulte UMB sa rozvíja a obohacuje súbežne s formovaním novej orientácie študijných odborov. V prvých rokoch jestvovania sa fakulta orientovala najmä na potreby edukácie. Súviselo to s reštrukturalizáciou študijných odborov, zavádzaním nových študijných disciplín a ich zabezpečením študijnou literatúrou. Postupne sa začal meniť aj vedeckovýskumný profil fakulty. Okrem odboru Cestovný ruch sa ťažisko výskumu sústredilo na odbory Ekonomika malých a stredných podnikov, Verejný sektor a Municipálna ekonomika. Nastúpila éra projektov financovaných z domácich a zahraničných grantov. Tak sa získavali granty na riešenie vedeckých projektov z domácich grantových agentúr GAT, neskôr VEGA a KEGA, zahraničné granty britského Know-how fondu, vlád Flámska, Nórska a ďalších. V rokoch

2007 - 2010 vedeckovýskumný program fakulty pozostával z 33 projektov, z ktorých boli 2 zahraničné, 20 domácich (z toho 16 projektov VEGA, 3 projekty KEGA a 1 projekt APVV), ďalších grantových zahraničných a domácich projektov. Na riešení vedeckých projektov sa podieľajú okrem pedagogických pracovníkov aj doktorandi. Prehľad o projektoch riešených na EF UMB v rokoch 2007 – 2010 **pozri prílohu 6.**

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa prejavuje interdisciplinárny prístup. Výsledky bádania sa v širšej miere prezentujú na domácich a medzinárodných konferenciách, ako aj v publikačnej aktivite. Ekonomická fakulta UMB každoročne organizuje 17 až 19 vedeckých konferencií a odborných podujatí. Prehľad o publikovaných vybraných výstupoch z riešenia výskumných projektov fakulty v r. 2009 - pozri **prílohu 7.**

Fakulta vytvára priestor na publikovanie výsledkov vedeckovýskumnej činnosti aj vo vlastných vedeckých časopisoch – *Ekonomika a spoločnosť* (vychádza od roku 2000), *Acta aerarii publici* (vychádza od roku 2005) a *Ekonomická revue cestovného ruchu* (vychádza od roku 1968). Okrem toho od roku 1997 existujú edičné rady vedeckých monografií *Studia oeconomica*, *Studia linguistica* a vedeckých zborníkov *Acta oeconomica*, *Acta linguistica*.

Medzinárodná spolupráca Ekonomickej fakulty UMB má zmluvný a nezmluvný charakter. Fakulta rozvíja zmluvnú spoluprácu s 33 partnerskými univerzitami a VŠ najmä v Európe (Bielorusko, Bulharsko, Česká republika, Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko, Taliansko, Ukrajina), Ázii (Čína, Kórea) a USA. Rozvinutá je zmluvná spolupráca v rámci projektov ERASMUS, SOCRATES a TEMPUS. Obsahom spolupráce je najmä pedagogická činnosť, koordinácia vedeckej činnosti, organizovanie medzinárodných konferencií, výmena publikácií, zabezpečenie mobility učiteľov a študentov. K propagácii fakulty v odborných kruhoch v zahraničí významne prispieva členstvo v edičných radách vedeckých medzinárodných časopisov (19 zastúpení) a tiež medzinárodných organizáciách ako kolektívny člen (10 zastúpení) a individuálni členovia (15 zastúpení).

V súčasnosti je prestíž fakulty daná jej vedeckovýskumným potenciálom, konkurenciosnosťou doma i v európskom priestore, ako aj charakterom a kvalitou edukačnej činnosti. V doterajšej histórii EF preukázala svoju opodstatnenosť v sieti ekonomického univerzitného školstva na Slovensku a životaschopnosť najmä tým, že reagovala na potreby prípravy absolventov pre prax v meniacich sa spoločenských podmienkach. Svoje miesto našla aj na poli vedeckovýskumnej činnosti, vybuodovala si bohaté medzinárodné kontakty. V hodnotení rankingovej a raitingovej agentúry ARRA za rok 2009, výsledkami svojej pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti získala štvrté miesto medzi fakultami ekonomického zamerania na Slovensku.

7. 5 Fakulta humanitných vied UMB

Rozdelenie Fakulty humanitných a prírodných vied na dva subjekty v roku 1995, kedy začali pôsobiť na pôde UMB dve nové autonómne učiteľské fakulty, umožnilo ďalší nezávislý a slobodný rozvoj humanitných i prírodovedných odborov. Hlavným poslaním FHV UMB v Banskej Bystrici ostala výchova občiansky spôsobilých, odborne pripravených, kreatívnych a flexibilných absolventov na ich uplatnenie predovšetkým v rezorte školstva (na II. stupni ZŠ a na všetkých typoch stredných škôl, osemročných gymnázií, jazykových a umeleckých škôl). Absolventi fakulty majú zároveň možnosť uplatnenia sa v oblasti kultúry, v masmédiách, ale aj v štátnej a verejnej správe, v spoločenských, kultúrnych, osvetových a telovýchovných inštitúciách, redakciách a reklamných agentúrach, ako aj vo vedeckých ústavoch a hospodárskej praxi. Teoretické poznatky z odborných disciplín dávajú absolventom možnosť uplatniť sa i na riadiacich postoch, v sociálnej, diplomatickej, obchodnej, turistickej, kultúrnej oblasti a p., vrátane inštitúcií Európskej únie.

Za prvého dekana Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici bol zvolený Miloslav Štilla, ktorý túto funkciu vykonával v rokoch 1995 – 1998. Prodekanou pre štúdium bola Janka Klincková, prodekanom pre vedu, výskum a zahraničné styky Vladimír Varinský, prodekanom pre rozvoj Karol Görner, tajomníčkou Jana Potančoková–Nová, predsedom AS bol Kamil Dovčiak.

V januári 1998 sa konali voľby nového dekana FHV. M. Štilla po ukončení prvého funkčného obdobia naďalej pôsobil ako učiteľ na Katedre histórie a etnológie do definitívneho odchodu z akademického života a pôsobenia na fakulte. Do funkcie dekanky na roky 1998 – 2001 AS zvolil J. Klinckovú. Prodekanou pre štúdium sa stala Kristína Krnová, prodekanom pre vedu a doktorandské štúdium V. Varinský, pre zahraničné vzťahy a edičnú činnosť Milan Štulrajter, pre rozvoj, propagačnú činnosť a styk s verejnosťou Marián Pálenčár, tajomníčkou Jana Nová. Predsedníčkou AS bola Ľudmila Jančoková.

Podľa výsledkov volieb AS na obdobie rokov 2001 – 2004 bola vo funkcii dekanky opäť potvrdená J. Klincková. Prodekanom pre štúdium sa stal K. Dovčiak, pre vedu a doktorandské štúdium Eva Langsteinová, pre zahraničné vzťahy a edičnú činnosť M. Štulrajter, pre rozvoj, propagačnú činnosť a styk s verejnosťou Peter Zbiňovský. Tajomníkom fakulty sa stal. Cyril Hajduk, vo funkcii predsedu AS ostala Ľ. Jančoková.

Pre obdobie rokov 2004 – 2007 AS zvolil do funkcie dekana V. Varinského. Prodekanmi sa stali: pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov Ivan Čillík, pre vedecko-výskumnú činnosť a medzinárodné vzťahy K. Krnová, pre informatizáciu a rozvoj P. Zbiňovský. Tajomníkom ostal C. Hajduk, predsedom AS bol Jaromír Krško.

Vladimír Varinský bol opäť zvolený do funkcie dekana Fakulty humanitných vied aj pre obdobie rokov 2008 – 2011. Funkciu prodekana pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov vykonával Ivan Čillík, prodekanou pre vedeckovýskumnú činnosť bola Kristína Krnová, prodekanom pre informatizáciu a rozvoj Peter Zbiňovský. Prodekanom pre medzinárodné vzťahy sa stal Vladimír

Biloveský. Tajomníkom ostal Cyril Hajduk. Za predsedu Akademického senátu Fakulty humanitných vied UMB bol zvolený Rastislav Kožiak.

Po skončení 2. funkčného obdobia dekana bol dňa 16. januára 2012 zvolený Akademickým senátom Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici za dekana Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na funkčné obdobie 2012 – 2016 Vladimír Biloveský. Nové vedenie fakulty vedno s nim tvoria prodekan: Nadežda Zemaníková, pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov, Michal Šmigel', pre vedeckovýskumnú činnosť, Pavel Bartík, pre medzinárodné vzťahy, Martin Schmidt, pre informáciu a rozvoj, Cyril Hajduk, tajomník a Rastislav Kožiak, predseda AS FHV UMB.

V čase svojho etablovania mala FHV dva študijné odbory, **magisterské štúdium** Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov s dvanástimi špecializáciami a **bakalárske štúdium** Prekladateľstvo a tlmočníctvo so špecializáciou Ruský jazyk. Potvrdila to aj prvá akreditácia FHV v roku 1996. Na FHV v tom čase pôsobilo 96 interných pedagógov z toho 5 profesorov a 23 docentov, ktorí prednášali 751 denným a 108 externým študentom.

V ďalšom období sa najväčší dôraz v pedagogickej činnosti FHV kládol na naplnenie podmienok akreditácie študijných odborov a špecializácií a vytváraníu predpokladov na ich ďalšiu akreditáciu, zavádzanie kreditového systému štúdia s tým súvisiace prehodnocovanie a aktualizáciu obsahu študijných programov, pričom sa zohľadňovali európsky a globálny rozmer vysokoškolského vzdelávania, na vytváranie podmienok k prehĺbovaniu gramotnosti študentov aj v súvislosti s otvorením cesty projektu INFOVEK do didaktík predmetov, na medzinárodnú spoluprácu a vytváranie podmienok na krátkodobé a dlhodobé pobyty študentov i pedagogických pracovníkov v zahraničí.¹²⁸

V siedmom roku svojej existencie (AR 2001/2002) už mohla FHV UMB hodnotiť a bilancovať naplnenie vytýčených cieľov. Na FHV v tomto období pôsobilo 12 interných univerzitných profesorov a 21 interných docentov. Zo 64 odborných asistentov malo 19 ukončenú ašpirantúru (CSc.) alebo doktorandské štúdium (PhD.). Z celkového počtu 48 vedecko-pedagogických pracovníkov, bolo 46 zapojených do doktorandského štúdia. FHV umožňovala štúdium v 9 akreditovaných odboroch,¹²⁹ 4 magisterských a v 5 bakalárskych, konaj' rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác vo všetkých odboroch magisterského štúdia (právo udeľovať titul PhDr. a PaedDr.). Právo realizovať doktorandské štúdium (PhD.) mala v 7

---

¹²⁸ *Unde et quo vadis Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela?* Banská Bystrica : FHV UMB, 2004, s. 3-4. V rokoch 1998-2003 sa zahraničných mobilít zúčastnilo 500 študentov FHV UMB a v tom istom období na fakulte absolvovalo študijné pobyty 346 zahraničných študentov, s. 10.

¹²⁹ Porovnaj s akademickým rokom 2010/2011- Študijné odbory na FHV v akademickom roku 2010/2011. **Príloha 9.**

odboroch¹³⁰ – školila 30 externých a 12 interných doktorandov. Právo habilitovať a robiť vymenúvacie konanie mala fakulta v nasledovných odboroch: teória a dejiny slovenskej literatúry, slovenský jazyk, filozofia, história i didaktika dejepisu, hudobná veda a telesná výchova. Zaslúžila sa o to najmä prvá generácia univerzitných profesorov FHV: J. Alberty z Katedry histórie, J. Findra, M. Jurčo a Z. Kasáč z Katedry slovenského jazyka a literatúry, J. Starší z Katedry telesnej výchovy a športu, J. L. Veverka z Katedry filozofických vied, E. Michalová a E. Langsteinová z Katedry hudby, ktorí mali aj veľký podiel na ďalšom kvalifikačnom raste mnohých pedagogických a vedeckých pracovníkov fakulty v nasledujúcom období. Stúpajúcu tendenciu zaznamenala fakulta aj v zapojení svojich pracovníkov do grantových projektov. V akademickom roku 2001 – 2002 to bolo 12 projektov VEGA a 9 medzinárodných grantových projektov.¹³¹

Tabuľka 21 Kvalifikačný rozvoj FHV UMB v rokoch 1995 - 2011

Rok	Profesori	Docenti	OA-CSc.,PhD.	OA bez v. h	Asist.	Ped. a ved. prac.spolu
1995	5	21	17	52	4	99
2000	10	19	18	46	13	116
2005	11	25	26	47	4	113
2008	27	27	66	37	0	157
2011	25	33	85	19	1	166

Tabuľka 22

Výsledky publikačnej činnosti FHV UMB v rokoch 2009-2010

Kategória publik. činnosti	2009	2010
AAA	6	6
AAB	30	17
ACA	1	2
ACB	3	8
ADC	1	-
ADD	6	8
AEC	89	92
AFC	72	31
	178	164

¹³⁰ Boli to : Teória a dejiny slovenskej literatúry (1997), Športová edukológia (1997), Teória vyučovania histórie (1998), Systematická filozofia (1999), Teória vyučovania ruského jazyka (1999), Slovenské dejiny (2000), Teória vyučovania hudobnej výchovy (2001).

¹³¹ Porovnaj, napr. s rokom 2009/2010, v prílohe 8 Grantové projekty FHV v akademickom roku 2009/2010.

Prehľad o VVČ ďalej dopĺňajú údaje o domácich a zahraničných grantových výskumných projektoch fakulty v ostatných rokoch v **prilohe 8**.

Všetky vyššie spomínané úlohy Fakulty humanitných vied UMB zabezpečovali hlavne organizačne súčasťou fakulty, t. j. jednotlivé katedry a v ostatnom období opäť tiež Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií. Osobitosťou FHV bolo, že okrem filologických, filozofických katedier, katedier histórie, katedry pedagogiky a psychológie, pôsobili v jej rámci aj dve umenovedné katedry – katedra hudby a katedra výtvarnej výchovy. Dotvárali ponuku špecializácii v študijnom odbore Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov a pri kreditovom štúdiu ETCS umožňovali študentom chodiť na voliteľné kurzy z hudby a výtvarného umenia. Išlo o 12 katedier: **Katedra anglistiky a amerikanistiky**, vedúca katedry K. Feľková (1992-1995), K. Dovčiak (1995- 2009), **Katedra etiky a estetiky**, vedúci P. Fobel (1999 – doteraz), **Katedra filozofických vied**, vedúci katedry I. Šimo (1992-1995), P. Fobel (1995-1998), J. Šlosiar (1998-2004), E. Višňovský (2005-2006), M. Schmidt (2007-doteraz), **Katedra germanistiky**, Vedúca A. Ďuricová (1995-doteraz), **Katedra histórie** (vedúci S. Matejkin (1990-2001), V. Varinský, (2001 – 2004), R. Kožiak (2004-doteraz), **Katedra hudby**, vedúci E. Michalová (1992-1998), E. Langsteinová (1998-2001), I. Gašpar (2001-2008), **Katedra pedagogiky a psychológie**, vedúca L. Gajdošová (1996-2001), J. Šatánek (2001-2004), J. Oravcová (2004-2008),¹³² **Katedra romanistiky**, vedúci M. Štulrajter (1995-1996), A. Dovčiaková (1996-2008), K. Chovancová (2008-doteraz), **Katedra rusistiky**, vedúci S. Makara (1992-1997), H. Bálintová 1997-2004),¹³³ **Katedra slovenského jazyka a literatúry** (vedúci E. Gombala (1992-1993), V. Patráš (1993-1997), K. Krnová (1997-1998), V. Patráš (1998-1998), J. Krško (1998-2001), K. Krnová (2001- 2004), I. Jančovič (2005-2008), **Katedra telesnej výchovy a športu**, vedúci D. Hlasica (1992-1998), K. Görner (1998- 2001), I. Čillík (2001-2004), K. Görner (2004-2008), M. Nemeč (2008-doteraz), **Katedra výtvarnej výchovy**, vedúci S. Balko (1992-1998), A. Stolár (1998-1999), M. Broš 1999-2008).

Od akademického roka 2008/2009 do súčasnosti je na FHV 11 katedier, od 1. marca 2011 tiež Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií. Prehľad o nich v AR 2011/2012 uvádzame vedno s obsahom ich zamerania, orientácie, s pripojeným zoznamom ich členov - interných pracovníkov.

Katedra anglistiky a amerikanistiky sa v rámci bakalárskeho a magisterského štúdia zameriava na prípravu budúcich učiteľov anglického jazyka pre základné a stredné školy a budúcich prekladateľov a tlmočníkov v kombinačnom štúdiu s anglickým jazykom. V rámci celoživotného vzdelávania zabezpečuje aj neučiteľské štúdium anglického jazyka formou štvorsestrálneho postgraduálneho špecia-

---

¹³²Neskoršie to bola Katedra andragogiky a psychológie, ktorá tiež v roku 2008 prešla na Pedagogickú fakultu UMB.

¹³³Katedra sa od roku 2005 zmenila na Katedru európskych kultúrnych štúdií a slovanských jazykov. V akademickom roku 2008/2009 sa z nej vyčlenila samostatná Katedra slovanských jazykov.

lizačného štúdia odborného prekladu. Vedecký výskum katedry sa orientuje na oblasť didaktiky anglického jazyka, modernej anglickej a americkej literatúry, na jednotlivé lingvistiké disciplíny a na problematiku translatológie. Pri katedre je zriadené **Oddelenie prekladateľstva a tlmočníctva**.¹³⁴

Katedra etiky a aplikovanej etiky sa prioritne zameriava na realizáciu ŠP neučiteľského typu s dôrazom na Aplikované etiky. Ako magisterské štúdium sa realizuje v dennej a externej forme. Vychováva špecialistov pre šírenie humanitných a sociálnych poznatkov, zvládnutie dilem súvisiacich so sociálnou integritou, osvojenie si manažérskej sociálnej technológie, pochopenie etických súvislostí v organizácii i v každodennom živote. Edukačným zámerom je profilovať špecialistov pre implementáciu etiky v jednotlivých oblastiach praxe, odborne i vedecky ich pripravovať v oblasti aplikovaných etík. Dôraz sa kladie na rozvíjanie humánnych a etických aspektov manažmente. Na katedre sa uskutočňuje rigorózne pokračovanie v ŠP aplikovaná etika a doktorandské štúdium v odbore Etika. V záujme rozvoja neformálnych aktivít v odborno-konzultačnej oblasti a spolupráce s praxou katedra zriadila **Oddelenie aplikovaných etík a etického poradenstva** (spoločné s ostatnými katedrami cudzích jazykov).¹³⁵

Katedra európskych kultúrnych štúdií, zabezpečuje bakalársky, magisterský a doktorandský ŠP, ktorý sa prioritne sústreďuje na poznatky zo štyroch nosných predmetov Anglické kultúrne štúdiá, Ruské kultúrne štúdiá, Nemecké kultúrne štúdiá a Francúzske kultúrne štúdiá. VVČ katedry sa orientuje na kulturológické smerovanie cudzojazyčnej edukácie, pričom akcentuje identity a kultúry v Európe.¹³⁶

Katedra filozofických vied. Filozofia a Náuka o spoločnosti ako špecializácie ŠP UAP sa študujú najčastejšie v kombinácii s cudzími jazykmi, slovenským jazykom a históriou. Katedra realizuje aj externé bakalárske magisterské štúdium odboru Sociálna filozofia a od roku 1999 sa stala aj školiacim pracoviskom pre doktorandov v odbore Systematická filozofia. Predošlý výskum sa zameriaval na prob-

---

¹³⁴ **Členovia katedry anglistiky a amerikanistiky: Pedagogigickí pracovníci (PP):** Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., dekan fakulty, prof. Csaba Czeglédi, PhD., doc. Eva Homolová Eva, PhD., PhDr. Ľubica Brenkusová, PhDr., Martin Djovčoš, PhD., ved. katedry, PhDr. Katarína Feťková, PhD., PaedDr. Mária Hardošová, PhD., Mgr. Jana Javorčíková, PhD., Mgr. Petra Jesenská, PhD., PhDr., Martin Kubuš, Mgr. Roman Ličko, PhD., PhDr. Ľubica Pliešovská, PhD., PhDr. Miroslava Melicherčíková, PhDr. Jana Šavelová, PaedDr. Alena Štulajterová, PhD., PaedDr. Renáta Vajdičková, PhD., PhDr. Elena Vallová, PhD., **Lektori (ďalej L):** Bc. Michael Eliot Dove, Arthur John Wood, M.Phil., **Ostatní pracovníci (OP):** Bc. Alica Bیرهšová, Mgr. Anna Vlčková.

¹³⁵ **Členovia Katedry etiky a aplikovanej etiky: PP:** prof. PhDr. Pavel Fobel Pavel, PhD., vedúci katedry, prof. PhDr. Danielea Fobelová, PhD., doc. PhDr. Vladimír Ďurčík, PhD., Mgr. Gana Guitcheva, PhD., PhDr. Daniela Koval'ová, PhD., PhDr. Ing. Jozef Rojik, PhD., Mgr. Branislav Vincúr, PhD. **OP:** Mária Srnková.

¹³⁶ **Členovia Katedry európskych kultúrnych štúdií: PP:** PaedDr. Helena Bálintová, PhD., vedúca katedry, prof. Gilles Rouet, DrSc., prof. Genovaité Kačiuškienė, DrSc., PhDr. Eva Höhn, PhD., PaedDr. Margaréta Hrkčková, PhD., PaedDr. Janka Pálková, PhD., zást. v. k., Mgr. Anna Slatinská, taj. kat., PhDr. Soňa Svoráková, PhD. **OP:** Bc Tatiana Murinová.

lém hraníc medzi filozofiou, umením a vedou. V súčasnosti členovia katedry sústredujú vedecko-výskumné aktivity na problém kauzality vo filozofii a metodológii vied.¹³⁷

Katedra germanistiky v rámci bakalárskeho a magisterského štúdia pripravuje budúcich učiteľov nemeckého jazyka a literatúry na základných a stredných školách, tlmočnikov, prekladateľov ako aj jazykovedných a literárnovedných odborníkov. Zabezpečuje aj externé štúdium nemeckého jazyka a ponúka ŠPŠŠ odborného prekladu. Vo VVČ sa pracovníci katedry orientujú na oblasť didaktiky nemeckého jazyka a literatúry, na jednotlivé lingvistické disciplíny, konfrontačnú lingvistiku, skúmanie lingvistických a literárnovedných aspektov prekladu, tlmočenia i umeleckého prekladu. Súčasťou katedry je **Oddelenie prekladateľstva a tlmočníctva**.¹³⁸

Katedra histórie zabezpečuje vzdelávanie učiteľov dejepisu pre všetky typy základných a stredných škôl predovšetkým v kombinácii s geografiou, so slovenským jazykom, s cudzími jazykmi, náukou o spoločnosti a sporadicky aj s inými predmetmi. Od AR 2001/2002 ponúka aj neučiteľské štúdium histórie. Katedra tiež realizuje externé bakalárske štúdium odboru muzeológia a externé magisterské štúdium neučiteľskej histórie. Bohatá vedeckovýskumná a publikačná činnosť pracovníkov sa zameriava na problematiku národných dejín, a to aj kontexte stredoeurópskych dejín, na regionálnu históriu stredného Slovenska a na didaktiku dejepisu. Katedra zorganizovala, samostatne i v spolupráci s významnými pracoviskami vedecko-kultúrnej sféry na pôde mesta (osobitne Múzeum SNP, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici), ale aj ďalších inštitúcií v SR a v rámci medzinárodnej spolupráce UMB tiež v zahraničí, rad celoslovenských i medzinárodných konferencií. Osobitnú pozornosť zasluhujú najmä vedecké konferencie *mladých* historikov. Okrem zborníkov s príspevkami na týchto konferenciách, od roku 1998 pravidelne vychádza odborné periodikum s prácami spoločenskovedného, spravidla historického charakteru, vlastných členov katedry i ďalších domácich i zahraničných autorov, vrátane študentov histórie, ako *Ročenka Katedry histórie FHV UMB v B.* Bystrici pod názvom ACTA HISTORICA NEOSOLIENSIA. Každoročne vychádza členom katedry značný počet odborných i vedecko-populárnych

---

¹³⁷ **Členovia Katedry filozofických vied:** PP: Mgr. Martin Schmidt, PhD., prodekan, prof. PhDr. Ján Šlosiar, CSc., prof. PhDr. Zdenka Kálnická, CSc., doc. Mgr. Marián Palenčár, CSc., Mgr. Jaroslav Cepko, PhD., Michal Šedík, PhD., ved. kat., Mgr. PhDr., PhDr. Juraj Šuch, PhD., Mgr. Miloš Taliga, Mgr., Ulrich Wollner, PhD. OP: Bc. Mária Vigašová.

¹³⁸ **Členovia Katedry germanistiky:** PP: PhDr. Alena Ďuricová, PhD., vedúca katedry, prof. Wolfgang Schultze, Dr., doc. PhDr., Zuzana Bohušová, PhD., doc. PhDr. Ivica Lenčová, PhD., PhDr. Mária Bieliková, PhD., PhDr. Mária Daňová, PhD., PaedDr. Zdenko Dobrík, PhD., Mgr. Edita Jurčáková, PhD., Mgr. Jana Lauková, PhD., Mgr. Jana Miškovská, PhD., PhDr. Eva Molnárová, PhD., Mgr. Eva Schwarzová, PhD., Mgr. Jana Štefaňáková, PhD., Mgr. Zuzana Tuhárska, PhD., PhDr. Nadežda Zemaniková, PhD., Mgr. Tamara Zajacová, L. Mag. Julia Christina Müller. OP: Anna Ivínová.

individuálnych a kolektívnych monografií, knižnou formou na Slovensku i v zahraničí.¹³⁹

Katedra hungaristiky vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia zabezpečuje prípravu filológov, tlmočníkov a prekladateľov v špecializácii maďarský jazyk a kultúra. Okrem toho na tejto katedre bolo vytvorené vedeckovýskumné pracovisko pre oblasť teoreticko-metodických problémov prípravy uvedených smerov. VVČ členov katedry sa orientuje hlavne na riešenie úloh komparistiky, z teórie a dejín maďarskej literatúry a z interpretácie literárnych diel. V oblasti jazykovedy skúmajú maďarsko-slovenské bilingvistické javy, otázky kontrastívnej lingvistiky a dialektológie maďarského jazyka.¹⁴⁰

Katedra romanistiky pripravuje v 1. a 2. stupni vysokoškolského štúdia budúcich učiteľov francúzskeho jazyka pre základné a stredné školy a budúcich prekladateľov, tlmočníkov v kombinačnom štúdiu jazykov francúzsky, taliansky a španielsky jazyk. V rámci celoživotného vzdelávania zabezpečuje tiež neučiteľské štúdium francúzskeho jazyka formou štvorsemestrálneho postgraduálneho špecializačného štúdia odborného prekladu. Vo VVČ sa venuje najmä problémom francúzskej literatúry, translatológie, didaktiky a jednotlivých lingvistických disciplín ako aj tvorbe učebníc francúzštiny pre základné a stredné školy.¹⁴¹

Katedra slovanských jazykov, sa od svojho etablovania v odbornej profilácii orientuje na prípravu prekladateľov-tlmočníkov vo všetkých formách 1. a 2. stupňa štúdia v oblasti polonistiky, rusistiky a srbistiky s jedno alebo dvojodborovým zameraním. Katedra poskytuje bakalársky ŠP, ktorý sprístupňuje študentom teoretické poznatky a praktické zručnosti z lingvistických, literárnovedných a translatologických disciplín.¹⁴²

---

¹³⁹ **Členovia Katedry histórie:** PP: PhDr. Rastislav Kožiak, PhD., vedúci katedry, prof. PhDr. et Dr. h. c. Július Alberty, CSc., *prof. emeritus*, prof. PhDr. Karol Fremal, CSc. *prof. emeritus*, prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc., *prof. emeritus*, prof. PhDr. Vladimír Varinský, CSc., prof. PhDr. Dušan Škvarna, PhD., doc. PhDr. Michal Šmigel', PhD., prodekan, doc. PaedDr. Miroslav Kmeť, PhD., doc. PhDr. Peter Mičko, PhD., Mgr. Patrik Kunec, PhD., PhDr. Marta Mácelová, PhD., PhDr. Pavol Maliniak, PhD., Mgr. Imrich Nagy, PhD., PhDr. Oto Tomeček, PhD., OP: Ing. Mariana Dlhošová, Jarmila Tomaščíková.

¹⁴⁰ **Členovia Katedry hungaristiky:** PP: prof. PhDr. František Alabán, CSc., vedúci katedry, prof. PhDr. Árpád Zimányi, CSc., doc. Mgr. Zoltán Németh, PhD., PhDr. Zoran Ardamića, PhD., PhDr. Andrea Csikány, PhD. L. Mgr. Csilla Nagy.

¹⁴¹ **Členovia Katedry romanistiky:** PP: PhDr. Katarína Chovancová, PhD., vedúca katedry, prof. Dr. Massimo Arcangeli, PhD., doc. PhDr. Elena Baranová, *mim. prof.*, prof. PhDr. Ladislav Franek, CSc., doc. PhDr. Jan Holeš, PhD., doc. Mgr. Jirí Chalupa, Dr., Mgr. Katarína Klimová, PhD., PhDr. Vlasta Křečková, CSc., Mgr. Eva Reichwalderová, PhD., Mgr. Eva Mesárová, PhD., Mgr. Paulína Šperková, PhD., Mgr. Monika Zázrivcová, PhD., Mgr. Katarína Dlhošová, Mgr. Ďurovková Dana, Mgr. Schmitt Francois, Lara Conzález Castaño, Mgr. Daniela Ováriová, Mgr. Dagmar Veselá, PhD. L: Mgr. Nicolas Guy, Simonetta Guilianelli, OP: Jarmila Ďurovcová.

¹⁴² **Členovia Katedry slovanských jazykov:** PP: Mgr. Anton Repoň, PhD., vedúci katedry, prof. Svitlana Pachomovova, DrSc., prof. Larisa Anatolievna Sugay, DrSc., prof. Dr. hab. Urszula Zydek - Bednarczuk, doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., Mgr. Kamila Brtková,

Katedra slovenského jazyka a literatúry s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva. Vedeckovýskumný a pedagogický potenciál katedry sa výrazne zvýšil po spojení s Katedrou slovenského jazyka a literatúry PF UMB v roku 2008. Dlhoročným prevažujúcim poslaním katedry je príprava učiteľov akademických predmetov v špecializácii slovenský jazyk a literatúra. Študenti v dennom dvojstupňovom štúdiu získavajú pedagogickú spôsobilosť na druhý stupeň ZŠ a na všetky stredné školy. Od AR 2005/2006 katedra zabezpečuje aj vzdelávanie v neučiteľskom študijnom programe *slovenský jazyk a literatúra*. V tomto študijnom odbore má katedra akreditovaný aj príslušný ŠP 3. stupňa. Od AR 2007/2008 sa na katedre rozvíja doktorandské štúdium v študijnom programe *všeobecná jazykoveda* (študijný odbor všeobecná jazykoveda) a po integrácii katedier sa študijná ponuka rozšírila o tretí doktorandský program *didaktika slovenského jazyka a literatúry* (študijný odbor odborová didaktika). Od AR 2007/2008 patrí do pôsobnosti katedry medziodborové štúdium slovenského jazyka a literatúry v kombinácii s cudzími jazykmi (študijné programy v študijnom odbore Prekladateľstvo a tlmočníctvo). Pracovníci katedry zabezpečujú predmety určené pre všetkých študentov odboru Prekladateľstvo a tlmočníctvo, ktoré sú zamerané na dôkladnú znalosť slovenského jazyka ako východiskovej základne prekladateľa a tlmočníka. Katedra úzko spolupracuje s CCV, ako odborný garant a realizátor odborných kurzov pre učiteľov všetkých typov krajanských škôl, kultúrnych pracovníkov a publicistov pôsobiach v krajanských komunitách Slovákov vo viacerých európskych štátoch. Vedno s nim katedra od roku 2005 pripravila a odborne garantuje výučbu slovenčiny ako cudzieho jazyka pre zahraničných študentov UMB.¹⁴³

Katedra telesnej výchovy a športu realizuje štúdium v rámci ŠO Učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov v predmete Telesná výchova (bakalársky a magisterský stupeň) a v rámci ŠO Šport (bakalársky a magisterský stupeň). Absolventi bakalárskeho štúdia sa uplatnia ako cvičitelia a organizátori telesnej výchovy a športových aktivít. Absolventi magisterskeho štúdia sa navyše uplatnia ako učitelia na základných, stredných a vysokých školách. Po úspešnom ukončení štúdia predmetov Špecializácia (1-5) sa absolventi môžu stať trénermi

---

Mgr. Martin Lizoň, PhD., Dr. Gabriela Olchowa, PhD., Mgr. Anita Račáková, PhD., Mgr. Katarína Trepáčová. **L:** Mgr. Nikša Maksimovič, Mgr. Jakub Paczešniak. **OP:** Katarína Brišová.

¹⁴³ **Členovia Katedry slovenského jazyka a literatúry...:** **PP:** PaedDr. Ivan Očenáš, PhD., vedúci katedry, prof. PhDr. et Dr. h. c. Ján Findra, DrSc., prof. PhDr. et Dr. h. c. Zdenko Kasáč, CSc., *prof. emeritus*, prof. PhDr. Kristína Krnová, CSc., prof. PaedDr. Pavol Odaloš, CSc., prof. PaedDr. Vladimír Patráš, CSc., doc. PaedDr. Martin Golema, PhD., doc. Ivan Jančovič, PhD., doc. PhDr. Janka Klincková, PhD., doc. PaedDr. Lubomír Kováčik, PhD., doc. Mgr. Jaromír Krško, PhD., doc. PaedDr. Jozef Tatár, PhD., PaedDr. Zuzana Bariaková, PhD., PaedDr. Eva Čulenová, PhD., Mgr. Anna Gálisová, PhD., PhDr. Ladislav György, PhD., PhDr. Anita Huťková, PhD., Mgr. Alexandra Chomová, PhD., Mgr. Henrich Jakubík, PhD., Mgr. Martina Kubealaková, PhD., PaedDr. Július Lomenčík, PhD., Mgr. Eva Pršová, PhD., PhDr. Ivan Šuša, PhD., Mgr. Lujza Urbancová, PhD, **OP:** Lucia Plančíková.

v oblasti športu. Pracovisko uskutočňuje štúdium aj v treťom stupni vysokoškolského vzdelávania – doktorandské štúdium v odbore športová edukológia a športová humanistika. Vedecký výskum katedry sa zameriava najmä na školskú telesnú výchovu a športovú prípravu, v úzkej väzbe na tréningový proces.¹⁴⁴

Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií

Začiatkom marca 2011 sa táto vedecko-výskumná inštitúcia opäť stáva organizačnou súčasťou Fakulty humanitných vied UMB. Zariadenie, ktoré bolo počas jestvovania Pedagogickej fakulty Banská Bystrica jej súčasťou pod názvom **Ústav regionálneho výskumu**, sa po vzniku Univerzity Mateja Bela v júli 1992 stalo súčasťou Fakulty humanitných a prírodných vied. V tom období súčasne došlo tiež k jeho premenovaniu na **Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií** (ISKŠ). Jeho riaditeľkou bola Alexandra Bitušíková. Po rozčlenení sa FHPV na dve samostatné fakulty v roku 1995 sa zariadenie stalo súčasťou Fakulty humanitných vied. Po odchode A. Bitušíkovej do vedeckých služieb v zahraničí v roku 2000 bola do funkcie riaditeľky ISKŠ ustanovená J. Darulová.¹⁴⁵ Už v 1. polovici 90. rokov sa výskum na ISKŠ začal prevažne orientovať na urbánnu problematiku.¹⁴⁶ Výsledkom skúmaní boli početné parciálne štúdie (case studies) a monografické práce o Banskej Bystrici.¹⁴⁷

---

¹⁴⁴ **Členovia Katedry telesnej výchovy a športu: PP:** doc. PaedDr. Miroslav Nemeč, PhD., vedúci katedry, prof. PaedDr. Pavol Bartík, prof. PaedDr. Ivan Čillík, Csc., prof. PaedDr. Karol Görner, PhD., prof. PaedDr. Ľudmila Jančoková, CSc., doc. PaedDr. Štefan Adamčák, PhD., doc. PaedDr. Ladislav Bence, CSc., doc. PaedDr. Matej Bence, PhD., doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD., doc. Mgr. Nadežda Novotná, PhD., doc. PaedDr. Nadežda Vladovičová, PhD., PaedDr. Elena Bendíková, PhD., Mgr. Andrea Izáková, PhD., RNDr. Želmíra Jankovská, CSc., PaedDr. Rastislav Kollár, PhD., PaedDr. Jaroslav Kompán, PhD., Mgr. Juraj Kremnický, PhD., PaedDr. Marian Kučera, PhD., PaedDr. Peter Mandzák, PhD., PaedDr. Martina Mandzáková, PhD., PaedDr. Júlia Palovičová, PhD., PaedDr. Božena Paugschová, PhD., PaedDr. Martin Pupiš, PhD., Mgr. Miroslava Rošková, PhD., PaedDr. Robert Rozim, PhD., PhDr. Miroslav Sližik, PhD., PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD., Mgr. Pavol Pivovarniček, PhD., Mgr., Jaroslav Popelka. **OP:** František Mereš, Bc. Magda Veszeleiová.

¹⁴⁵ Okrem pracovníkov, známych z predchádzajúcich častí, boli v prvých rokoch činnosti tohto zariadenia kratší čas tiež P. Krupa, J. Rohárik. Personálne zloženie r. 1999 doplnila etnologička Katarína Košťalová a onedlho sociológ I. Chorvát.

¹⁴⁶ Krátko po založení grantovej vedeckej agentúry VEGA v roku 1994 kolektív riešiteľov inštitútu, pod vedením J. Darulovej, v tesnej spolupráci s A. Bitušíkovou, získal grant *Etno-sociálne a kultúrne procesy v stredoslovenských mestách v prvej polovici 20. storočia. Na príklade Banskej Bystrice*. Po jeho úspešnom vyriešení v r. 1996 získali ďalší projekt VEGA *Dynamika vývinu sociokultúrnych javov v mestskom prostredí v období postkomunistickej transformácie*, na riešení ktorého, okrem uvedených participovali aj ďalší výskumní pracovníci ISKŠ, ako S. Očenášová, P. Krupa, J. Rohárik, formou riešenia vlastných inštitucionálnych úloh. Cieľom úspešne ukončeného projektu bolo sledovať vývojové procesy a zmeny socio-kultúrnych fenoménov, vplyv spoločensko-politických a ekonomických zmien na integráciu a dezintegráciu urbánneho obyvateľstva ako aj na urbánnu identitu.

¹⁴⁷ Pozri napr.: - *Banská Bystrica sociokultúrne obrazy a portréty*. Edit. DARULOVÁ, J. Banská Bystrica : UMB FHV, Vedeckovýskumný ústav regionalistiky, 1996, 170 s. ISBN

V priebehu riešenia ďalšieho projektu VEGA *Banská Bystrica – historicko-etnologický výskum mesta (1999-2001)*, na ktorom participovali aj vysokoškolskí učitelia v Katedry histórie FHV, a ktorý viedla A. Bitušíková, boli zorganizované viaceré konferencie. Výsledkom boli monotematické zborníky z uvedených konferencií. Diela sa stali vyhľadávanými pre spracovávanie bielych miest v histórii mesta a pre objavné a nové etnologické spracovanie života a kultúry mesta najmä v komparácii prebiehajúcich transformačných procesov s medzivojnovým obdobím.¹⁴⁸ Pracovníci ISKŠ UMB sa na základe požiadaviek z praxe, najmä v spolupráci s Katedrou histórie FHV, podieľali na spracovaní lokálnych monografií viacerých obcí stredoslovenského regiónu.

Špecializácia pracoviska na urbánny výskum a objasňovanie zmien transformačného procesu spoločnosti po roku 1989 sa ukázalo ako veľmi prospešné, výskumné pracovisko sa svojimi výsledkami práce a publikovanými výstupmi vyprofilovalo na jedno z centier urbánneho, etnologického a sociologického výskumu so špecifickým metodologickým prístupom a výstupmi vnímanými na Slovensku a v Čechách ako osobitná *banskobystrická škola*. Stalo sa tak popri Ústave etnológie SAV uznávaným strediskom urbánneho výskumu. Pravidelné prezentovanie výsledkov urbánnej etnológie na medzinárodných konferenciách, najmä v spolupráci s etnológmi a sociálnymi antropológmi z ÚE SAV a Poľska, Čiech a Maďarska poukázalo na opodstatnenosť interkultúrneho a interdisciplinárneho výskumu v stredo európskom priestore a dalo odpoveď na mnohé otázky transformujúcich sa miest bývalej východnej Európy.

Na ISKŠ bola výskumne zastúpená aj oblasť literárnej histórie. Za významný a úspešný možno považovať napr. projekt VEGA: *Modlitba ako teologický, religio-nistický, filozofický, literárny a etnologický fenomén (2000-2002)*, ktorý viedla S. Očenášová. Orientácia na literárno-umelecké projekty priniesla aj výstupy vo forme literárno-umeleckých publikácií venovaných významným osobnostiam literatúry a výtvarného umenia. Výsledky výskumu v získaných výskumných projektoch VEGA, už krátko po svojom nástupe rozvíjali K. Košťalová (1999) a I. Chorvát. Vzájomnou participáciou výskumných úloh získaných grantov sa podarilo postupne sformovať stabilný riešiteľský kolektív, čo sa odrazilo na spoločných publikačných výstupoch i početných domácich i medzinárodných výskumných projektoch, vyriešených pracovníkmi ISKŠ.

Na základe plnenia cieľov Marketingovej stratégie o reprofílovaní vedecko-výskumnej základne a kreovaním univerzitného interdisciplinárneho výskumného pracoviska vznikol v roku 2005 **Ústav vedy a výskumu UMB BB**.¹⁴⁹ Pôvodným

---

80 – 88825 – 50 – 4. - *Banská Bystrica pramene a spomienky*. Edit. DARULOVÁ, J. Banská Bystrica: UMB FHV ISKŠ, 1998, 160 s. ISBN 80 – 8055 – 069 – 7.

¹⁴⁸ Pozri napr. zborník: *Banská Bystrica – historicko-etnologické štúdie I*. Edit. ALEXANDRA BITUŠÍKOVÁ. Banská Bystrica: ISKŠ FHVUMB, 2000. 150 s. ISBN 80-8055-324-6.

¹⁴⁹ Transformovanie vedeckovýskumnej základne štyroch fakultných pracovísk na jedno univerzitné zariadenie prebiehalo v roku 2004, kedy bola schválená organizačná štruktúra

poslaním tohto kroku bolo plnenie dvoch zásadných integračných úloh. Jednak išlo o implementáciu vedy do výučby a zároveň o permanentné zapojenie pedagogických pracovníkov do vedecko-výskumnej činnosti. Ďalším, špecifickým poslaním ústavu, bolo interdisciplinárne zameranie s cieľom integrácie a koordinácie všetkých sledovaných oblastí.

Ústav vedy a výskumu UMB, ako interdisciplinárna vedeckovýskumná inštitúcia celo univerzitného charakteru, bol zriadený pre účely základného a aplikovaného výskumu v oblasti prírodných, spoločenských a humanitných vied. Na ÚVV bolo vytvorených päť oddelení. Riaditeľkou ústavu sa stala J. Darulová, tajomníčkou pre vedu a výskum S. Očenášová-Štrbová. Vzhľadom na skutočnosť, že sa na UMB nenaplnila vízia výskumu podľa akreditovaných oblastí, ktoré realizujú jednotlivé fakulty, bola v roku 2008 v rámci centralizácie zjednodušená organizačná štruktúra oddelení v prospech väčších organizačných celkov - **inštitútov** a interdisciplinárnych riešiteľských kolektívov. Tak došlo na pôde pôvodného Ústavu vedy a výskumu UMB k zriadeniu troch subjektov: **Inštitút sociálnych a humanitných štúdií** (vedúca J. Darulová), **Inštitút výskumu krajiny a regiónov** (vedúci Rudolf Midriak) a **Inštitút matematiky a informatiky** (vedúci Belo Riečan), ako spoločné pracovisko Matematického ústavu SAV a UMB. Zároveň sa tým naplnila vízia financovania vedy a výskumu z viacerých zdrojov – okrem dotácií zo štátneho rozpočtu (mzdy) sa takmer všetky bežné a kapitálové výdavky pracoviska mohli financovať z mimorozpočtových zdrojov domácich, ale najmä zahraničných grantov, vrátane služobných ciest, organizovania konferencií, edičnej a publikačnej činnosti. V rámci novej reorganizácie v marci 2011 všetky tri inštitúty organizačne pričlenili k jednotlivým fakultám UMB. Pracovníci inštitútu, ktorý od pričlenenia k Fakulte humanitných vied UMB nesie pôvodný názov **Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií**, venujú pozornosť *kultúrnemu dedičstvu* tiež monografickým výskumom obcí a regiónov. Rovnako sa sústreďujú i na riešenie zahraničných, medzinárodných projektov.¹⁵⁰

Históriu vývoja Fakulty humanitných vied poznamenala skutočnosť, že napriek nesúhlasu vedenia fakulty a jej AS, politickým rozhodnutím vznikla od 4. septembra 1997 Filologická fakulta UMB v Banskej Bystrici. Pre FHV jej vznik znamenal hneď niekoľko problémov a sporných otázok. Na novú fakultu z rôznych dôvodov odišlo viacero kvalifikovaných pracovníkov - docentov a odborných asistentov s vedeckou hodnosťou. Vznikla vnútorná konkurencia v otázke ŠP a prijímania študentov, paralelná existencia viacerých katedier s rovnakým názvom alebo zameraním. S tým prirodzene súviselo odčerpávanie finančných zdrojov, nielen z FHV, ale aj z ostatných fakúlt UMB hneď po prvom roku existencie Filologickej fakulty,

---

ústavu i výskumné témy, ktoré boli vyselektované z európskych programov, z vedeckých priorit fakúlt a z výskumných plánov pracovníkov.

¹⁵⁰ V posledných rokoch ide najmä o nasledovné témy: - 6 RP Trvaloudržateľný rozvoj v diverzifikovanom svete CIT3-CT-2005-513438 (2008, 2009, 2010), - 7 RP Gender Debate in the European Research Area SIS-CT-2009-244499 (2009, 2010), - ETNOFOLK Preservation and Enhancement of Folk Culture Heritage in Central Europe (2011, 2012).

čo pokračovalo v nasledujúcich rokoch.¹⁵¹ Táto skutočnosť neprispievala k dobrým vzťahom medzi fakultami UMB. Po desiatich rokoch existencie bola Filologická fakulta v r. 2007 zrušená.¹⁵² Jej zlúčenie s FHV zároveň prinieslo veľký nárast študentov, zvýšený počet študijných programov, a tým značne rozšírenú ponuku najmä o neučiteľské programy v 2. a 3. stupni. Pozitívnu bola skutočnosť, že sa rozšírili aj rady pedagogických pracovníkov, vrátane profesorov, docentov a odborných asistentov s vedeckou hodnotou. Vedno s pracovníkmi a študentmi Filologickej fakulty UMB Fakulta humanitných vied získala priestory na Ružovej ulici v Banskej Bystrici, spolu s materiálnym vybavením a personálnym zabezpečením pôvodnej fakulty. Ako vyplýva z uvedeného prehľadu, došlo tiež k vnútornej reorganizácii katedrií v rámci UMB, osobitne medzi Fakultou humanitných vied a Pedagogickou fakultou.

Po prvej akreditácii v roku 1996 Fakulta humanitných vied získala právo realizovať doktorandské štúdium iba v jednom vednom odbore (Teória a dejiny slovenskej literatúry). V roku 2005 disponovala týmto právom už v siedmich vedných odboroch. Ako o tom svedčia aj údaje tabuľky 16, v súčasnosti je to už desať akreditovaných študijných programov v dennej a rovnaký počet tiež v externej forme štúdia.¹⁵³

V začiatkoch doktorandského štúdia v roku 1996 na FHV študovali 3 externí doktorandi, v roku 2005 to už bolo 19 interných a 48 externých doktorandov. V súčasnosti na FHV v treťom stupni vysokoškolského vzdelávania študuje 67 denných doktorandov, z toho 1 zo zahraničia (Srbsko), 92 externých doktorandov, z toho 3 cudzinci (USA, Francúzsko a Česká republika). FHV v súlade s ustanoveniami Zákona o vysokých školách a rozhodnutiami Akreditačnej komisie mala a má právo konať rigorózne skúšky vo všetkých študijných odboroch a udeľovať akademické tituly „PaedDr.“ a „PhDr.“

Fakulta úspešne prešla aj ostatnou akreditáciou v AR 2009/2010.¹⁵⁴ Akreditácia nielen obhájila, ale zároveň ešte viac posilnila pozíciu najsilnejšej fakulty UMB, čo

---

¹⁵¹ Štátne orgány Slovenskej republiky, vláda a ministerstvo školstva v prvom roku existencie Filologickej fakulty UMB jej ešte vyčlenili finančné prostriedky, ale v nasledujúcich rokoch už nová fakulta od nich nedostala nijaké financie a tak sa ostatné fakulty UMB na jej existenciu museli poskladať zo svojich, už vtedy veľmi skromných rozpočtov.

¹⁵² Podrobnejšie pozri v ďalšej, príslušnej časti. - Filologická fakulta zaznamenala v ostatnom roku existencie deficit okolo 32 miliónov SK, čo sa prenieslo v nasledujúcich rokoch po zlúčení do hospodárskeho výsledku FHV.

¹⁵³ Ide o nasledovné študijné programy: Slovenské dejiny (študijný odbor Slovenské dejiny), Slovenský jazyk a literatúra (študijný odbor Slovenský jazyk a literatúra), Didaktika slovenského jazyka a literatúry (študijný odbor Odborová didaktika), Všeobecná jazykoveda (študijný odbor Všeobecná jazykoveda), Maďarský jazyk a literatúra (študijný odbor Neslovenské jazyky a literatúry), Európske kultúrne štúdiá (študijný odbor Cudzí jazyky a kultúry), Systematická filozofia (študijný odbor Systematická filozofia), Aplikovaná etika (študijný odbor Etika), Športová edukológia (študijný odbor Športová edukológia) a Športová humanistika (študijný odbor Športová humanistika).

¹⁵⁴ Členmi akreditačnej komisie za FHV UMB boli profesori L. Jančoková a V. Varinský.

do počtu priznaných práv. V súčasnosti Fakulta humanitných vied zabezpečuje 124 študijných programov 1. až 3. stupňa štúdia, z celkovo 290 študijných programov Univerzity Mateja Bela. Z 15 priznaných práv UMB realizovať habilitačné a vymenúvacie konanie na profesorov UMB fakulta realizuje šesť, čo je viac, ako jedna tretina. Minister školstva, po vyjadrení AK, priznal fakulte toto právo uskutočňovať v študijných odboroch : *Športová edukológia, Slovenské dejiny, Etika, Systematická filozofia, Odborová didaktika – SJ a L, Všeobecná jazykoveda*. Akreditačná komisia v období po skončení akreditácie slovenských vysokých škôl v roku 2010 skonštatovala, že FHV UMB dosiahla najvýraznejšie zlepšenie a výsledky spomedzi všetkých filozofických a humanitných fakúlt na Slovensku v pedagogickej, vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti Bolo tomu tak menovite v porovnaní s predchádzajúcim obdobím za čo ju tiež nezávislá reatingová agentúra ARRA vyhodnotila, ako „skokana roka“.

Prehľad o **vzdelávacej činnosti fakulty** v súlade s obsahom jej zamerania podľa akreditovaných študijných programov / študijných odborov 1., 2. a 3. stupňa štúdia na FHV UMB akademickom roku 2011/2012 prináša **príloha 9**. Ďalšie údaje za ostatné roky prinášajú nasledovné tabuľky.

Tabuľka 23

Študenti FHV 1. stupňa štúdia k 30. 10. a absolventi k 30. 9.

Fakulta	Počet študentov Bc				Novoprijatí do 1. stupňa štúdia				Absolventi			
	Spolu	z toho v dennej FS	% podiel EŠ na celk. Bc.	% podiel v DŠ	spolu	% podiel novoprij. ku všetkým	Z toho v DŠ	% podiel	spolu	z toho DŠ	% podiel abs. DŠ na celk. počte abs. Bc.	% podiel abs. DŠ na DŠ Bc.
2008	237	1470	38,21	61,79	1030	43,30	618	42,04	919	384	41,79	26,12
2009	2137	1310	38,70	61,30	734	34,35	404	30,84	606	333	54,95	25,42
2010	1974	1183	40,07	59,93	760	38,50	465	39,31	562	380	67,62	32,12
2011	1942	1244	35,94	64,06	886	45,62	615	49,44	569	357	62,74	37,26

Tabuľka 24**Študenti FHV 2. stupňa štúdia k 30. 10. a absolventi k 30. 9.**

Fakulta	Počet študentov Mgr.				Novoprijatí do 2. stupňa štúdia				Absolventi			
	Spolu	z toho v DŠ	% podiel ES na celk. Mgr.	% podiel v DŠ	spolu	% podiel novoprij. ku všetkým	z toho v DŠ	% podiel	Spolu	z toho v DŠ	% podiel abs. DŠ na celk. počte abs. Mgr.	% podiel abs. DŠ na DŠ Mgr.
2008	986	615	37,63	62,37	516	52,33	283	54,85	525	265	50,47	43,09
2009	1072	587	45,24	54,76	545	50,84	293	53,76	426	299	70,19	50,94
2010	1067	638	40,21	59,79	528	49,48	355	67,23	516	302	58,53	47,34
2011	1061	708	33,27	66,73	530	49,95	354	50,00	495	272	54,95	45,05

Tabuľka 25**Študenti FHV 3. stupňa štúdia k 30. 10. a absolventi k 30. 9.**

Fakulta	Počet študentov DrŠ				Novoprijatí do 3. stupňa štúdia				Absolventi			
	Spolu	z toho v DŠ	% podiel ES na celk. DrŠ	% podiel v DŠ	spolu	% podiel	z toho v DŠ	% podiel	Spolu	z toho v DŠ	% podiel abs. DŠ na celk. počte abs. DrŠ	% podiel abs. DŠ na študentov DŠ DrŠ
2008	117	48	58,97	41,03	36	30,77	12	25,00	12	9	75,00	18,75
2009	143	64	55,24	44,76	55	38,46	28	43,75	21	12	57,14	18,75
2010	163	68	58,28	41,72	53	32,35	22	41,51	16	12	75,00	17,65
2011	144	68	52,78	47,22	31	21,53	14	20,59	23	12	52,17	47,83

Tabuľka 26

Počet absolventov Bc. a Mgr. štúdia (k 30.9.)

Akad. r.	Počet absolventov Bc. štúdia					Počet absolventov Mgr. Štúdia					Počet absolventov		
	Absolventi			z toho vyznamenaní		Absolventi			z toho vyznam.		Denni	Externí	Spolu
	Den.	Ext.	Spolu	Den.	Ext.	Den.	Ext.	Spolu	Den.	Ext.			
2007/ 2008	384	535	919	37	72	265	260	525	41	53	649	795	1444
2008/ 2009	333	273	606	36	28	299	127	426	45	14	632	400	1032
2009/ 2010	380	182	562	30	15	302	214	516	71	40	682	396	1078
2010/ 2011	357	212	569	13	5	272	223	495	33	15	629	435	1064

Medzinárodné aktivity FHV UMB korešpondujú s jej aktuálnou profiláciou, t.j. s prevahou humanitných študijných odborov s vysokým zastúpením cudzojazyčného štúdia a ich akceleráciu vedenie fakulty v rámci svojich možností podporuje, pretože túto oblasť činnosti chápe ako prostriedok vlastného i univerzitného zviditeľňovania sa v európskom vzdelávacom a vedeckom priestore. Problematickým sa javí, už niekoľko rokov, pretrvávajúci stav finančného deficitu práve v oblasti mobilit, ktoré sú prioritami FHV UMB. Fakulta realizuje všetky svoje záväzky vyplývajúce z uzatvorených bilaterálnych zmlúv v rámci UMB, podľa uvedeného prehľadu. Prijíma všetkých ohlásených študentov, ako aj vytvára priestor pre svojich pedagógov, ale i pedagógov z partnerských pracovísk na realizáciu učiteľských mobilit.

Pri Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela aktívne pôsobí **Občianske združenie (OZ) Humanitas Academica**. Základným cieľom združenia je prispievať k rozvoju výchovy a vzdelávania jednotlivcov i skupín. Ciele svojej činnosti realizuje v nasledovných činnostiach: organizovanie kurzov, seminárov, konferencií, kultúrnych, umeleckých, športových a spoločenských podujatí a pod., podpora účasti na výchovno-vzdelávacích, kultúrnych, umeleckých a športových akciách doma a v zahraničí, - podpora študijných pobytov, stáží a návštev škôl a vzdelávacích zariadení doma a v zahraničí, podporou publikačnej činnosti, nákup a vydávanie rôznych publikácií, zborníkov, skrípt a pod., zlepšovaním materiálo-technických podmienok a prostredia pre účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu. Viacročným predsedom združenia je Peter Zbiňovský.

Ďalšou organizáciou podobného charakteru pri FHV je **Občianske združenie FILOLÓG**. Jeho zámerom je hlavne zviditeľňovať slovenčinu v rámci európskych (cudzích) jazykov a podporovať slovenskú translatólogiu a všetkých, ktorých táto oblasť nadchýna. Cieľom činnosti združenia je podpora vzdelanostných aktivít s

dôrazom na spracovanie, využitie a popularizáciu informácií v oblastiach prekladateľstva a tlmočníctva z cudzích jazykov do slovenčiny a zo slovenčiny do cudzích jazykov, ako aj v oblasti jazykovedy, literárnej vedy a didaktiky výučby jazykov. Združenie podporuje, finančne i realizačne, vedecký internetový časopis NOVÁ FILOLOGICKÁ REVUE. Predsedníčkou združenia je Zuzana Bohušová.

7. 6 Fakulta prírodných vied (FPV) UMB

vznikla rozdelením FHPV UMB dňa 1. marca 1995. Jej etablovanie sa na samostatný subjekt univerzity fakulty predchádzalo viac ako 40 rokov činnosti a aktivít prírodovedných katedier, ktoré za uplynulé roky vytvorili pevné základy pre ďalšiu existenciu a rozvoj pedagogickej a vedeckovýskumnej práce. Programovo a koncepcie orientovala svoju činnosť do troch hlavných, vzájomne prepojených sfér, výchovno-vzdelávacej, vedecko-výskumnej a oblasti materiálno-technického rozvoja.

Dekanom novovzniknutej FPV rektor UMB vymenoval prof. RNDr. Stanislava Ondrejku, DrSc. Prvé vedenie fakulty spolu s nim tvorili prodekan, Kamil Cejpek, Vladimír Baran, Hubert Hilbert a Stanislav Holec. Vo funkcii tajomníka fakulty je od toho času po súčasnosť Ing. Štefan Foltinský. Na základe výsledkov volieb AS FPV v roku 2005 bol za dekana fakulty zvolený Stanislav Holec. Od zvolenia AS v roku 2008 vykonával funkciu dekana FPV Alfonz Gajdoš, vedno s prodekanmi J. Kmeťová, R. Albery, M. Drimal. Vo funkcii prodekanov sa od čias 1. vedenia FPV do nástupu súčasného, okrem menovaných ešte vystriedali Vladimír Janiš a Ľudovít Trajtel'. Súčasné vedenie, vedno s dekanom A. Gajdošom, tvoria prodekan: Jarmila Kmeťová, pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov, Ján Spišiak pre vedu výskum a medzinárodnú spoluprácu, M. Drimal, pre rozvoj a informatizáciu. Predsedom Akademického senátu Fakulty prírodných vied UMB je Miroslav Medveď.

Od začiatku svojej samostatnosti bola hlavným zameraním fakulty orientácia na prípravu učiteľov pre základné a stredné školy vo všetkých prírodovedných odboroch – biológia, environmentálna výchova, fyzika, geografia, chémia, informatika, matematika, technická výchova. Vychádzajúc z celospoločenskej objednávky a z európskeho trendu rozvoja študijných odborov sa na FPV začali rozvíjať tiež odbory neučiteľského zamerania s výhľadom, dosiahnuť ich rovnocenný stav s učiteľským štúdiom. Postupne sa zriadovali nové učiteľské i neučiteľské odbory a špecializácie, ako napr. aplikovaná informatika, ekochémia, environmentálna výchova, ekomuzeológia, krajinná ekológia, neskôr aj finančná matematika, učiteľstvo technickej výchovy, učiteľstvo praktickej prípravy, aplikovaná geológia, systémová ekológia, kultúra a bezpečnosť práce. V AR 1999/2000 i v ďalších rokoch, boli na FPV nasledovné **katedry** (v zátvorke mená vedúcich): **biológie** (R. Albery, od 1. 10. 2004 J. Gáper), ekológie a **environmentálnej výchovy** (S. Vincíková), **fyziky** (J. Klíma), **geografie** (P. Čuka, **chémie** (O. Tomeček, od 1. 10. 2010 M. Melicherčík, **informatiky** (J. Kolenička, od 1. 10. 2004 J. Škrinárová, **matematiky** (B. Riečan, od 1. 10. 2004 A. Haviar) a **technickej výchovy** (R. Dubovská,

od 1. 10. 2004 M. Ďuriš. V r. 1999 boli dve ďalšie katedry Fakulty prírodných vied detašované do **Banskej Štiavnice**. Išlo o katedru **ekomuzeológie** (I. Herčko), ktorá mala v rámci environmentálnej ekológie akreditáciu na špecializáciu *muzeológia* so zameraním na ekologickú a kultúrnu problematiku. Ďalšou bola katedra **krajinnej ekológie** (H. Hilbert), zabezpečujúca výučbu environmentálnej ekológie, špecializáciu *krajinnej ekológie*.

Počnúc novým tisícročím, fakulta sa čoraz viac orientovala na ciele, vychádzajúce z vlastných potenciálnych možností, reflektujúce vývoj situácie na trhu vzdelávania na Slovensku. V organizácii štúdia postupovala v duchu spoločnej línie na UMB, ktorá zaviedla kreditový systém štúdia postupne do všetkých ročníkov tak, aby všetci študenti využívali možnosti jednotne organizovaného štúdia. V nadväznosti na pôvodné zameranie FPV UMB sa už v prvej etape jej vzniku v roku 1995 akreditovalo bakalárske štúdium v študijných odboroch: *environmentálna výchova, geografické informačné systémy, majster odbornej výchovy*. Magisterské štúdium v študijnom odbore Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov súbežne pokračovalo v špecializáciách: *biológia, fyzika, geografia, chémia, informatika, matematika, technická výchova*. Zároveň boli FPV UMB priznané práva na konanie doktorského štúdia, dizertačných skúšok a na udeľovanie vedecko-akademických hodností PhD. vo vedných odboroch Teória vyučovania fyziky a Teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy v špecializáciách: *biológia, geografia, chémia, technické predmety, teória vyučovania fyziky, teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy* v špecializáciách: *biológia, geografia, chémia, technické predmety*.

V súvislosti s novou reorganizáciou na UMB, od začiatku AR 2009/2010 sa počet katedrií FPV mierne znížil. V ďalších riadkoch uvádzame prehľad o ôsmich katedrách na fakulte v AR 2011/2012. **Katedra biológie a ekológie**, je svojou vedecko-výskumnou orientáciou zameraná na anatómiu, morfológiu, fyziológiu, systematiku a ekológiu vybraných skupín cyanobaktérií, rias, semenných a výtrusných rastlín, bezchordátov a chordátov, limnológiu, teriológiu a paleoekológiu. V akreditovanom neučiteľskom štúdiu Systémová ekológia katedra pripravuje študentov v bakalárskom i magisterskom stupni vysokoškolského vzdelávania pre vedecko-výskumné pracoviská, orgány a organizácie štátnej správy a samosprávy, pre firmy ktoré sa zaoberajú životným prostredím, krajinným plánovaním a tvorbou krajiny. Absolventi týchto foriem štúdia sú pripravení riešiť praktické úlohy v oblasti geoinformatiky, spracovávať údaje z terénu pomocou informačnej techniky a tiež úspešne pokračovať v doktorandskom štúdiu v príslušnom odbore. Katedra má zároveň priznané právo v tejto študijnej forme konať rigorózne súšky a obhajoby rigorózných prác (RNDr.).

V akreditovanom učiteľskom štúdiu predmetu Biológia, v kombinácii s prírodovednými alebo humanitnými učiteľskými špecializáciami, má katedra právo pripravovať študentov v bakalárskom i magisterskom stupni, za učiteľov biológie

pre základné a stredné školy. Má tiež právo i v tejto forme štúdia konať rigorózne skúšky s obsahovou rigoróznou prácou (PaedDr.).¹⁵⁵

Katedra fyziky pripravuje učiteľov pre všetky typy základných a stredných škôl z predmetu *fyzika*, v kombinácii s inými predmetmi, v dennom bakalárskom i magisterskom štúdiu. Ťažisko vedecko-výskumnej činnosti katedry predstavuje teória vyučovania fyziky s dôrazom na integrujúce prístupy v oblasti vzdelávania, zavádzanie všetkých foriem fyzikálnych experimentov, využitie informačných technológií, modernizácia výučby v spojitosti s vývojom a tvorbou učebných pomôcok. V spolupráci so slovenskými a zahraničnými vedecko-výskumnými pracoviskami sa pracovníci katedry orientujú tiež na oblasť fyziky vysokých energií, jadrovej fyziky a astrofyziky, ako aj na riešenie problémov telekomunikačných a rádiokomunikačných sietí.¹⁵⁶

Katedra geografie geológie a krajinej ekológie zameriava svoju aktivitu hlavne na výchovno-vzdelávaciu, vedecko-výskumnú a publikačnú činnosť v odboroch fyzickej, humánnej, regionálnej, environmentálnej geografie a krajinej ekológie, geológie, kartografie a v didaktike geografie. Edukačný program v študijnom odbore Učiteľstvo akademických predmetov sa realizuje v rámci študijného programu Učiteľstvo geografie, v dennom štúdiu na bakalárskom i magisterskom stupni, v študijnom programe Geografia a krajinná ekológia, na bakalárskom stupni denného a externého štúdia a v študijnom programe Aplikovaná geológia, bakalársky stupeň, denné štúdium.¹⁵⁷

Katedra chémie zabezpečuje vzdelávanie a odbornú prípravu učiteľov chémie pre základné a stredné školy v kombinácii s inými prírodovednými špecializáciami.

---

¹⁵⁵ **Členovia Katedry biológie:** IPP: Ing. Peter Urban PhD., vedúci katedry, prof. RNDr. Peter Bitušik CSc., zástupca v. k., doc. RNDr. Roman Alberty, CSc., doc. Valerián Franc, CSc., doc. RNDr. Peter Pristaš, PhD., Mgr. Marcela Adamcová, PhD., tajom. k., RNDr. Svetlana Gáperová, PhD., RNDr. Jana Júdová, PhD., RNDr. Eva Uhlárová, CSc., PaedDr. Petra Selecká, PhD., Mgr. Et M.Sc. Juraj Švajda, PhD. RNDr. Peter Bačkor, PhD., Mgr. Radovan Malina, PhD., Mgr. A. Petrášová. OP: Mgr. Zuzana Piliarová.

¹⁵⁶ **Členovia Katedry fyziky:** IPP: PaedDr. Miriam Spodniaková Pfefferová, PhD. vedúca katedry, Mgr. Martin Hruška, PhD., taj. k., prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD., prorektor UMB, doc. Ing. Ján Klima, CSc., Mgr. Jaroslav Chovan, PhD., Mgr. Martin Hruška, PhD., M.S. Evgeny Kolomeitsev, PhD., RNDr. Janka Raganová, PhD., PaedDr. Miriam Spodniaková Pfefferová, PhD., Dr.rer.nat. Boris Tomášik, Ing. Igor Kmeť. OP: Daniela Kozová, Robert Bešťák.

¹⁵⁷ **Členovia Katedry geografie geológie a krajinej ekológie:** IPP: Mgr. Tibor Madleňák, PhD., vedúci k., Mgr. Alžbeta Medved'ová, PhD., zást. v. k., prof. RNDr. Jaroslav Mazúrek, CSc., *prof. emeritus*, doc. RNDr. Alfonz Gajdoš, PhD. prof. Ing. Jozef Kobza, CSc., doc. RNDr. Katarína Čizmárová, CSc., doc. RNDr. Pavel Michal, CSc., doc. RNDr. Ján Spišiak, DrSc., doc. Ing. Ľubica Zaušková, PhD., Mgr. Štefan Ferenc, PhD., Ing. Ján Jakubík, PhD., RNDr. Michal Klaučo, PhD., RNDr. Norbert Polčák, PhD., Mgr. Richard Pouš, PhD., RNDr. Oľga Slobodníková, PhD., RNDr. Miroslava Smrečková, PhD., RNDr. Martina Škodová, PhD., RNDr. Karol Weis, Mgr. Peter Barto, PaedDr. Bohuslava Gregorová, Mgr. Ľuboš Balážovič, PhD, RNDr. Stanislav Jeleň, CSc.. OP: Mgr. Paulína Lásiková, Ľubomír Suja.

Popri učiteľskom štúdiu sa venuje tiež príprave špecialistov v oblasti environmentálnej chémie. Vedecko-výskumnú činnosť, v spolupráci s vysokými školami na Slovensku i v zahraničí, orientuje na aktuálne problémy z teórie vyučovania chémie, na oblasť kontaminácie životného prostredia, na analýzu jeho zložiek s dôrazom na povrchové a odpadové vody, na riešenie problémov vodného a odpadového hospodárstva, na štúdium kinetiky a mechanizmu oscilačných reakcií, na molekulové modelovanie a kvantovo chemické výpočty a na organickú syntézu antioxidantov a angiostatík. Katedra má priznané práva na rigorózne pokračovanie doktorátov pedagogiky (PaedDr.) a prírodných vied (RNDr.).¹⁵⁸

Katedra informatiky má priznané právo udeľovať titul *bakalár* a akademický titul *magister* absolventom dennej i externej formy vysokoškolského štúdia v študijnom programe Aplikovaná etika a tiež absolventom dennej formy štúdia v študijnom programe Učiteľstvo informatiky v kombináciách, ktoré sú zriadené podľa zákonných predpisov a realizované na Fakulte prírodných vied UMB. Prislúcha jej tiež právo udeľovať akademický titul *doktor pedagogiky* (PaedDr.) a akademický titul *doktor prírodných vied* (RNDr.) absolventom študijných programov, ktorí získali titul *magister*, po obhajobe rigorózneho práce a vykonaní rigorózneho skúšky v študijnom odbore, v ktorom získali vysokoškolské vzdelanie alebo v príbuznom odbore, realizovanom na FPV UMB. Katedra vykonáva aj výučbu celofakultných i celo- univerzitných predmetoch, ktoré sú buď povinnými, povinne voliteľnými alebo voliteľnými predmetmi na katedrách FPV i katedrách iných fakúlt UMB, aj v rámci spoločného základu.¹⁵⁹

Katedra matematiky v odbore Matematika garantuje a zabezpečuje štúdium programov: Matematika – bakalársky stupeň, Matematická štatistika a finančná matematika a Informatická štatistika – magisterský stupeň štúdia. V odbore Učiteľstvo matematiky v kombinácii predmetov katedra garantuje bakalársky i magisterský stupeň. Katedra je zároveň garantom doktorandských študijných programov (PhD): Pravdepodobnosť a matematická štatistika, Matematická analýza a Teória vyučovania matematiky. Katedra participuje na odboroch: matematika, štatistika, učiteľstvo akademických predmetov, predškolská a elementárna pedagogika, psy-

---

¹⁵⁸ Členovia **Katedry chémie**: **IPP**: doc. RNDr. Miroslav Medveď, PhD., vedúci katedry, prof. Ing. Ondrej Kyseľ, CSc., doc. RNDr. Mária Lichvárová, PhD., taj. k., prof. RNDr. Milan Melicherčík, PhD., prof. Ing. Juraj Tölgyessy, DrSc., *prof. emeritus*, prof. PhDr. Miroslav Tuma, DrSc., *prof. emeritus*, doc. RNDr. Fridrich Gregáň, CSc., doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD., doc. RNDr. Mária Lichvárová, PhD., RNDr. Miroslav Iliaš, PhD., RNDr. Zuzana Melichová, PhD., Ing. Iveta Nagyová, PhD., RNDr. Marek Skoršepa, PhD., RNDr. Dagmar Vaculčíková, PhD., RNDr. Šimon Budzák, Mgr. Lucia Žatková. **OP**: Bc. Daniela Pivolusková, Anna Masárová, Mgr. Ivana Petrárová.

¹⁵⁹ Členovia **Katedry informatiky**: **IPP**: doc. Ing. Ľudovít Trajtel', PhD., vedúci k., prof. Ing. Vladimír Olej, CSc., prof. Dr. Ing. Miroslav Svítek, PhD., doc. RNDr. Bohuslav Sivák, CSc., mim. prof., doc. Ing. Jan Klimeš, CSc., *emeritný docent*, Ing. Dana Horváthová, PhD., Jarmila Škrinárová, PhD., RNDr. Alžbeta Michalíková, PhD., Ondrej Šuch, PhD., Mgr. PaedDr. Vladimír Siládi, PhD., Mgr. Peter Trhan, PhD., PaedDr. Ivan Brodenec, PhD., Mgr. Michal Vagač, PhD. **OP**: K. Boháčiková, Ing. P. Valtýni.

chológia, učiteľstvo psychológie, pedagogika. V oblasti vedecko-výskumnej činnosti sa pracovníci orientujú hlavne na výskum pravdepodobnosti, matematickej štatistiky, teóriu vyučovania matematiky. Výskum a jeho výsledky majú medzinárodnú úroveň. Súčasťou katedry je **Inštitút matematiky a informatiky (IMI)**.¹⁶⁰

Katedra techniky a technológií garantuje a zabezpečuje štúdium v odbore Učiteľstvo profesijných predmetov v nasledovných študijných programoch: Učiteľstvo technickej výchovy – bakalársky a magisterský stupeň štúdia, Učiteľstvo praktickej prípravy – bakalársky stupeň a Učiteľstvo technických odborných predmetov – magisterské štúdium. Dalším odborom, ktorý katedra garantuje a zabezpečuje štúdium, je Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a to v študijnom programe Kultúra a bezpečnosť práce. Vedecko-výskumnú činnosť katedra organizuje v súlade s odborným zameraním jednotlivých členov katedry. Ide predovšetkým o tvorbu nových moderných učebníc a didaktických prostriedkov pre jednotlivé stupne vzdelávania, hodnotenie pracovného prostredia, najmä z aspektu pôsobenia jednotlivých mechanických či technických faktorov na ľudský organizmus. Katedra je od r. 1986 stabilným garantom pravidelnej medzinárodnej vedecko-odbornej konferencie *Technické vzdelávanie ako súčasť všeobecného vzdelávania*.¹⁶¹

Katedra životného prostredia zabezpečuje výučbu študijného odboru Environmentálny manažment, v študijnom programe Environmentálne manažérstvo, v bakalárskom, magisterskom i doktorandskom stupni štúdia. V študijnom odbore má tiež právo konať rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác (RNDr.). Pracovníci katedry sa podieľajú na ďalšom vzdelávaní odborníkov v oblasti environmentálneho manažérstva, environmentálnej výchovy a osvetu, muzeológie i environmentálneho zdravia. Vedecko-výskumná činnosť pracovníkov sa orientuje na systémy environmentálneho riadenia subjektov a integrovaný manažment, trvalo udržateľný rozvoj, environmentálnu politiku, výchovu a osvetu a s tým súvisiacich manažérskych zručností.¹⁶²

---

¹⁶⁰ Členovia **Katedry matematiky**: **PP**: RNDr. Magdaléna Renčová, PhD., vedúca katedry, prof., RNDr. Pavol Hanzel, CSc., prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc., prof. RNDr. Beloslav Riečan, DrSc., prof., RNDr. Ľubomír Snoha, DSc., DrSc., prof., RNDr. Gejza Wimmer, DrSc., doc. RNDr. Jaroslava Brincková, CSc., doc., RNDr. Marian Grendár, PhD., zástupca v. k., doc. RNDr. Miroslav Haviar, CSc. doc. RNDr. Vladimír Janiš, CSc., doc. RNDr. Štefan Kováčik, PhD., doc. RNDr., Peter Maličký, CSc., RNDr. Katarína Čunderlíková, PhD., RNDr. Pavel Hrnčiar, CSc., RNDr. Pavel Konôpka, CSc., RNDr. Gabriela Monoszoová, CSc., RNDr. Katarína Sebninová, RNDr. Vladimír Špitalský, PhD. **Pracovníci IMI**: Doc. RNDr. Roman Hric, PhD., Mgr. Ján Karabáš, PhD., RNDr. Pavol Kráľ, PhD., Mgr. Lenka Lašová, PhD., Ing. Ľubomír Török, PhD. **OP**: Andrea Kvorková.

¹⁶¹ Členovia **Katedry techniky a technológií**: **PP**: prof. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc., vedúci katedry, doc. Ing. Alena Očkajová, CSc., doc. Ing. Daniel Novák, CSc., Ing. Ján Pavlovkin, PhD., PaedDr. Lýdia Čellárová, PhD., Ing. Martin Kučerka, PhD., Ing. Petra Kvasnová, PhD., Ing. Henrieta Rajnicová, PhD., PaedDr. Ján Stebila, PhD., PaedDr. Ľubomír Žáčok, PhD. **OP**: Bc. Viliam Löbb. Jaroslav Coch, Peter Krpelán, Jana Vosková.

¹⁶² Členovia **Katedry životného prostredia**: **PP**: prof. Ing. Ján Zelený, CSc., vedúci katedry, prof., RNDr. Peter Andráš, PhD., prof. Ing. Milan Piatrik, PhD., Assoc. prof. Valentina

Inštitút biológie a geológie, spoločné pracovisko Slovenskej akadémie vied a Univerzity Mateja Bela, tvorí ďalšiu osobitnú organizačnú súčasť Fakulty prírodných vied UMB. Jeho aktivity sa orientujú predovšetkým na prípravu a realizáciu vedecko-výskumných projektov v oblasti základného a aplikovaného výskumu v biológii a geológii a tiež na prípravu a realizáciu vedecko-výskumných projektov v oblasti základného a aplikovaného výskumu v biológii a geológii a tiež na prípravu a realizáciu študijných programov v príslušných študijných odboroch. K ďalším úlohám Inštitútu patrí výchova nových vedeckých pracovníkov, organizovanie vedeckých seminárov a konferencií, podiel na vydávaní vedeckých publikácií, vedecké stáže pracovníkov, podiel na pedagogickom procese v rámci UMB. Samostatnou súčasťou Inštitútu je Spoločné laboratórium elektrónovej mikroskopie SAV a UMB.

V súvislosti s vytvorením novej sústavy študijných odborov a jej uvedením do praxe vysokých škôl fakulta pripravila do procesu akreditácie nové magisterské a doktorandské študijné programy, ktoré rešpektujú medzinárodné konvencie i príslušné ustanovenia zákona o vysokých školách. Ponuka študijných odborov sa tak začala na FPV UMB v posledných rokoch zreteľne meniť, z čisto učiteľského štúdia sa rozšírila o viaceré neučiteľské študijné odbory. Zastúpenie študentov neučiteľského štúdia spomedzi všetkých študentov denného štúdia bolo viac ako 50 percentné. Tento trend sa fakulta snažila udržať aj v ďalšom období. V súčasnosti fakulta poskytuje vysokoškolské vzdelanie v študijných odboroch alebo v kombinácii študijných odborov štúdiom akreditovaných študijných programov vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Štúdiom na fakulte je vo všetkých stupňoch a formách založené na kreditovom systéme. Rozširuje sa ponuka študijných odborov a špecializácií. Záujem o štúdium na FPV UMB sa v priebehu jej vývoja odrážal vo všetkých formách štúdia na FPV UMB v priebehu ďalšieho vývoja.

V. Pidlisnyuk, DrSc., doc. MVDr. Štefan Šimko, CSc., doc. Peadr. RNDr. Milada Švecová, PhD., Ing. Miroslav Dado, PhD., Ing. Marek Drimal, PhD., PhDr. Marta Halašová, PhD., Ing. Radoslava Kanianska, PhD., PhDr. Zdena Krišková, PhD., PhDr. Ivan Murín, PhD., RNDr. Eva Štrbová, PhD., Ing. Ján Tomaškin, PhD., RNDr. Ingrid Turisová, PhD, Peadr. Soňa Vincíková, PhD. **OP:** Bc. Miroslava Sojaková.

Tabuľka 27**Vývoj počtu študentov FPV podľa stavu k 30. 6. AR**

Akademický rok	Počet študentov		Doktorandi	
	Denné štúdium	Externé štúdium	Denné štúdium	Externé štúdium
1995/1996	508	56	0	0
1999/2000	729	1 858	10	52
2004/2005	1 147	1 871	15	67
2009/2010	1 105	1 112	27	26
2010/2011	1 077	816	36	20

Údaje tabuľky potvrdzujú skutočnosť, že počty študentov denného a externého štúdia v ďalších rokoch vývoja fakulty značne narastali. Podstatný nárast nastal do roku 2000 v externej forme štúdia, kde počet študentov bol až 1858. Vďaka získaniu akreditácie na doktorandské štúdium, v roku 2000 úspešne ukončilo štúdium 10 doktorandov denného a 52 doktorandov externého štúdia. Do r. 2005 sa počet študentov oproti predchádzajúcemu obdobiu zvýšil o 60%. Značne vzrástol i počet denných študentov a evidujeme aj nárast študentov v doktorandskom štúdiu. Zo všetkých 67 externých doktorandov bolo 5 pracovníkov FPV UMB a 13 doktorandov bolo zo zahraničia. Ako svedčí tabuľka, v AR 2009/10 sa už vyrovnáva záujem študentov medzi možnosťou denného a externého štúdia a v ostatnom AR 2010/2011 už počet študentov denného štúdia stav študentov v externej forme štúdia podstatne prevyšuje. Tento stav platí aj pri doktorandskom štúdiu.

Fakulta poskytuje tiež možnosť ďalšieho vzdelávania. Záujemcom umožňuje rozšíriť, doplniť alebo prehĺbiť si získané vzdelanie, rekvalifikovať sa alebo sa pripravovať na získanie stupňa vzdelávania v školskom systéme. Ďalšie vzdelávanie sa uskutočňuje rozličnými krátkodobými a dlhodobými aktivitami vzdelávania v rozličných organizačných formách štúdia, v ktorých sa využívajú tradičné i najnovšie metódy vzdelávania vrátane multimediálnych prístupov. K najčastejšie používaným metódam vzdelávania patria prezenčné a dištančné, kombinované, korešpondenčné metódy, e-learning a samoštúdium. Absolventom vzdelávacích aktivít v rámci ďalšieho vzdelávania sa vydáva osvedčenie, prípadne vysvedčenie podľa osobitných predpisov. Vzhľadom na podmienky v odbornej a kvalifikačnej štruktúre katedier priznalo MŠ SR právo uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenovanie za profesora v odbore teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializáciách fyzika, geografia a chémia. V roku 1998 k tomu pribudlo právo konať rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác v študijnom odbore Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov s právom priznať titul PaedDr. V špecializáciách biológia, fyzika, geografia, chémia, informatika, matematiky a technická výchova.

Stabilizovaním odborníkov a postupným zlepšovaním materiálneho vybavenia boli v roku 1998 vytvorené podmienky na akreditáciu študijného odboru Geografia

a kartografia v špecializácii *geografické informačné systémy*, v bakalárskom a magisterskom štúdiu. V roku 1999 bolo FPV UMB na základe splnenia podmienok priznané právo konať štátne skúšky v študijnom odbore magisterského štúdia Matematika ako neučiteľského odboru. V záujme lepšieho uplatnenia absolventov fakulty v praxi sa sústavne rozvíja medzi fakultné štúdiom, najmä s FHV, s ktorou bolo realizovaných viac ako 25 aprobačných kombinácií.

V rámci celoživotného vzdelávania sa začalo rozvíjať bakalárske štúdium v externej forme pre majstrov odbornej výchovy, ktoré vychádzalo z požiadaviek školskej praxe i zlepšenia kvalifikácie odborných pracovníkov v priemysle i poľnohospodárstve. Od svojho vzniku kládla FPV osobitný dôraz na vytváranie podmienok pre realizáciu štúdia Univerzity tretieho veku UMB.

Prioritou vedenia fakulty a katedier bolo zlepšovanie personálneho obsadenia jednotlivých disciplín cestou **zvyšovania kvalifikačnej štruktúry** pracovníkov a získavaním odborníkov schopných garantovať jednotlivé študijné odbory.

Tabuľka 28

Vývoj kvalifikačnej štruktúry vedecko-pedagogických pracovníkov FPV

Akadem. rok	Počet profesorov	Počet docentov	CSc./PhD.
1994/1995	4	27	15
1996/1997	11	26	19
1999/2000	17	27	15
2004/2005	10	24	25
2009/2010	21	39	66

Smerovanie a obsahový rámec vývoja **vedeckovýskumnej činnosti** na FPV zodpovedá štruktúre a vedeckému profilu katedier. Orientuje sa hlavne na oblasti výskumu a k nim prislúchajúce študijné odbory i programy a komplementárne učiteľské študijné programy, podľa nasledovného prehľadu: Pedagogické vedy, vrátane študijných programov Učiteľstva profesijných predmetov a praktickej prípravy, Fyzika a vedy o Zemi a vesmíre, Environmentalistika a ekológia, Chémia, chemická technológia a biotechnológie, Vedy o živej prírode, Informatické vedy, automatizácia a telekomunikácie, Bezpečnostné služby, Matematika a štatistika. Ide teda hlavne o odbory teórie vyučovania prírodovedných predmetov a úlohy základného a aplikovaného výskumu v týchto odboroch. V obidvoch oblastiach sa už v prvých rokoch existencie samostatnej fakulty dosiahli významné výsledky najmä v rámci riešenia ôsmich medzinárodných projektov TEMPUS a PHARE. Fakulta venovala od začiatku veľkú pozornosť rozvojovým programom, priority ktorých sú stanovené tak, aby zabezpečili uvedené smerovanie.¹⁶³ Viacerí

¹⁶³ Napr. už v roku 2005 jej pracovníci viedli a boli zapojení do riešenia 12 výskumných projektov VEGA, 15 grantov KEGA a 2 projekty APVV. Súčasne bolo schválených 17 inštitucionálnych výskumných grantov mladých učiteľov, vedeckých pracovníkov a dokto-

zamestnanci FPV sú členmi zahraničných vedeckých spoločností (J. Spišiak, L. Zaušková), členmi redakčných rád zahraničných vedeckých časopisov (P. Andráš, J. Kmeťová, B. Riečan, M. Haviar) alebo boli v r. 2009 kooptovaní do programových výborov vedeckých konferencií v zahraničí (J. Škrinárová, L. Trajtel', K. Sebinová).

Vedecko-výskumná aktivita študentov sa realizuje a pravidelne vyhodnocuje formou súťažnej prehliadky študentských vedeckých a odborných prác (ŠVOČ). Víťazné práce sú aj finančne odmenené a najlepšie z nich dostali príležitosť reprezentovať FPV na celoslovenských súťažných prehliadkach. Ako súčasťou 13. ročníka ŠVOČ, 15. apríla 2010 FPV napr. zorganizovala prvú Slovensko-ukrajinskú konferenciu pre študentov a mladých vedeckých pracovníkov. Výskumné tímy riešia svoje vedecké úlohy v rámci schválených výskumných projektov alebo bilaterálnych zmlúv s inými, aj zahraničnými inštitúciami. V tomto smere je intenzívna spolupráca so spoločnými pracoviskami SAV. Na niektorých katedrách sa konajú pravidelné vedecké semináre, kde príslušné výskumné tímy prezentujú svoje vedecké výsledky. Vedenie FPV dvakrát v roku na kolégiu dekana vyhodnocuje plnenie Dlhodobého zámeru v oblasti vedy a výskumu a prijíma opatrenia na zvyšovanie kvality vedeckých výstupov. FPV sa pravidelne zapája do akcie Týždeň vedy na Slovensku, ktorú organizuje MŠ SR. Pre študentov stredných škôl pripravila dvojdnový program popularizačných prednášok a sprístupnila svoje laboratória. Súčasťou vedeckého života na fakulte je pravidelný cyklus prednášok s názvom *Prírodovedné kolokvium*, na ktoré sú pozývaní prednášať poprední domáci a zahraniční vedeckí odborníci z celého spektra oblastí prírodných vied (a medicíny). Pre časť odborného záujmu boli určené úzko špecializované napr. Semináre z fyziky a didaktiky fyziky, Vedecké kolokvium(všetky oblasti prírodných vied), Aká si mi krásna ... (matematika), Chémia pod Urpínom, týždenné vedecké semináre „Dynamické systémy“, „Matematická štatistika“, Teória fuzzy množín“ a ďalšie.

Publikačná činnosť je prirodzeným odrazom výsledkov vedecko-výskumnej aktivity. Úsilím Vedenia FPV UMB je zabezpečiť publikačné výstupy, ktoré by jej v oblasti vedy a výskumu, v zhode s kritériami AK, priniesli hodnotenie A alebo B. Stupeň najvyššieho hodnotenia „A“ zatiaľ získala iba vedná oblasť Matematika a štatistika. Ostatné vedné oblasti sú v hodnotovom vyjadrení medzi B až D+. V Knihnici UMB bolo v roku 2010 registrovaných 532 bibliografických výstupov FHV. Každoročne sa zvyšuje publikačná činnosť v priemere o 25%. Všetky časopisecké vedecké výstupy z kategórie A resp. B (podľa AK) sú z teore-

---

randov. V AR 2009/2010 v rámci podprogramu VŠ veda a technika dostali podporu výskumné aktivity 17 VEGA projektov v oblasti základného výskumu, 7 KEGA projektov pre rezort školstva a 12 APVV projektov. Zahraničné a ostatné granty riešili 5 medzinárodných projektov: LPP COMENIUS, COMPSTAR, DAAD, EUPEN a COMBAT. Výsledky riešených projektov znamenajú nielen podstatný prínos pre oblasť vedeckého poznania v príslušných odboroch, ale FPV UMB priniesli tiež aj slušné finančné zdroje(celkom 23,3 tis. €; v prepočte na 1TP 263 €).

tických vedných disciplín. Cielene sa podporujú kvalitné publikácie a tiež tituly, potrebné pre kvalifikačný rast pracovníkov. Výsledky tvorby pracovníkov i aktívnejších študentov pravidelne publikujú fakultné vedecké a odborné periodiká Geografická revue a edície Acta Universitatis Matthiae Belii (matematika, tech. výchova, chémia, environmentálny manažment). Pracoviská FPV UMB sa aktívne podieľajú na organizácii vedeckých a odborných konferencií. Z nich pravidelne publikujú zborníky. V r. 2010 tiež zorganizovali dve konferencie: *DidInfo 2010* pre učiteľov všetkých typov škôl (Katedra informatiky, apríl, B. Bystrica) a *Technické vzdelávanie ako súčasť všeobecného vzdelávania* (Katedra tech. - technológie, sept., Veľká Lomnica).

Medzinárodná spolupráca s pracoviskami podobného profilu u nás i v zahraničí vo všetkých základných sférach činnosti je ďalšou z priorit FPV UMB. V súčasnosti fakulta spolupracuje s 24 univerzitami či vysokými školami v dvanástich krajinách Európy. Tak okrem sesterských fakúlt v rámci Slovenska, fakulta úspešne rozvíja dobré kontakty, postavené na báze regulérnych zmluvných partnerských vzťahov, so zahraničnými partnermi v štátoch Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Ruská federácia, Ukrajina, Španielsko, Nemecko, Grécko, USA, Taliansko, Holandsko, Veľká Británia, Švédsko. Táto spolupráca sa realizuje najmä zabezpečením integrovaných medziškolských a medzirezortných grantov získaných najmä v rámci projektov TEMPUS, PHARE a SOCRATES. V ich počte a získaných mimorozpočtových prostriedkov patrí FPV UMB v tomto období medzi popredné pracoviská v rámci UMB.

V záujme skvalitňovania vedecko-výskumnej práce i vzdelávacej činnosti na fakulte boli zriadené tri významné pracoviská. Ide o **Inštitút matematiky a informatiky**, ktorý sa stal spoločným pracoviskom FPV UMB, IVV UMB a Matematického ústavu SAV. Ďalej je to **Edukačné a aplikačné centrum GIS**, ako spoločné pracovisko Katedry informatiky a Katedry geografie, geológie a krajiny ekológie FPV UMB so zameraním na geografické a informačné systémy). Tretím je **Inštitút biológie a geológie**, ktorý je spoločným pracoviskom SAV v Bratislave a Katedry geografie a krajiny ekológie FPV UMB. Dôležitou súčasťou aktivity pracovníkov FPV je projekt „Centrum excelentnosti informatických vied a znalostných systémov“ (CaKS) podporovaný Agentúrou MŠ SR, operačný program veda a výskum s ITMS č. 26220120007. V roku 2009 sa začal realizovať *Seminár CEX - CaKS - Centrum excelentnosti informatických vied a znalostných systémov*, ktorý slúži na prezentáciu najnovších poznatkov z teoretickej a aplikovanej informatiky.

Nezanebateľnou súčasťou aktivity fakulty je aj **spolupráca s praxou**. FPV od začiatku spolupracuje so strednými školami v meste i v širšom okruhu, najmä ohľadne pedagogických praxí (náčuvovej, priebežnej a súvislej). Existuje dobrá spolupráca medzi rôznymi druhmi škôl i podnikmi, ktoré študentom vychádzajú v ústrety v rámci absolvovania vyučovacej praxe, alebo pri záverečných prácach, prípadne katedry inak spolupracujú s týmito školami alebo podnikmi. Rovnako je

výborná spolupráca s inými univerzitami v Slovenskej ale aj v Českej republike.¹⁶⁴ Svoj osobitný význam má aj tradičná spolupráca s **Hvezdárňou v Banskej Bystrici**. Vznik hvezdárne sa datuje od roku 1961. Od samého začiatku existencie sa činnosť tohto astronomického zariadenia, okrem odbornej vedeckej práce orientovala jednak na prácu so žiakmi základných a stredných škôl, ale tiež na spoluprácu so študentmi vtedajšieho PI a potom Pedagogickej fakulty. Študenti mali možnosť prakticky si overiť svoje teoretické znalosti z astronómie na exkurziách, letných praxiach, ako aj pri vypracovaní diplomových prác z oblasti astronómie. Spolupráca medzi Hvezdárňou v Banskej Bystrici a najmä Katedrou fyziky (KF), ktorá prebiehala od samého začiatku kontinuálne a nepretržite až do súčasnosti, sa spája hlavne s menom dlhoročnej pracovníčky KF Oľgy Zibrínovej. V ostatných rokoch je to najmä Daniel Očenáš, ktorý ako zamestnanec Hvezdárne BB v súčasnosti vyučuje, ako externý pracovník KF, predmety so zameraním na astronómiu. Vďaka tomu táto spolupráca s hvezdárňou neprebíhala len v rovine starostlivosti o študentov, ale aj na odbornej úrovni. Pri Hvezdárni BB pôsobí pobočka Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV, ktorej členmi bola a je dodnes najmä časť pracovníkov KF. Prostredníctvom tejto organizácie sa spolupráca fakulty prenáša aj na Astronomický ústav SAV.

7. 7 Právnická fakulta UMB

Poslaním a cieľom Právnickej fakulty (PrF) UMB je, od čias vzniku, pripravovať budúcich absolventov študijného odboru **Právo** pre prácu v legislatíve a v európskych organizáciách, k plneniu úloh odbornej a občianskej profilácie. Príprava kvalifikovaných právnikov, schopných práce v legislatíve a tiež jej tvorby, sa uskutočňuje aplikáciou programu výučby, ktorý začína propedeutickými disciplínami, historicko-právnymi a teoreticko-právnymi predmetmi, ako aj odbormi širšieho študijného základu. Po nich nasleduje výučba prvej časti pozitívno-právnych predmetov a výchovno-vzdelávací proces završujú profilové kurzy študijných a vedných odborov justično-právnych, paralelne či alternatívne s verejnoprávnymi.

K prvým krokom pri realizácii myšlienky zriadenia právnickej fakulty, ako súčasť UMB, došlo z podnetu vedenia univerzity na čele s rektorom O. Tomečkom, a tiež prvým rektorom J. Findrom, po rokovaní so zástupcami Právnickej fakulty

---

¹⁶⁴ Medzi najvýznamnejšie podniky a organizácie patria: Centrum pre chemické látky a prípravky Bratislava, Fakultná nemocnica s poliklinikou F. J. Roosevelta v Banskej Bystrici, Hvezdárňou Banská Bystrica, Kriminalistický ústav PZ SR v Slovenskej Lupči, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, Slovenský hydrometeorologický ústav Banská Bystrica, Štátna ochrana prírody Banská Bystrica, Topografický ústav Banská Bystrica, Ústavy SAV (botanický, zoológický, geofyzikálny, ekológia lesa, geologický, matematický, geografický, informatiky), Múzeá v Banskej Bystrici, Košiciach, Lučenci, Svätom Antone, Národné lesnícke centrum Zvolen, Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy Banská Bystrica. V zahraničí sú to Bulharská akadémia vied v Sofii, Fatih University, Istanbul (Turecko), FUNDP Namur (Belgicko) a i.

v Bratislave i predsedom vlády V. Mečiarom, ktorí vyjadrili podporu tejto myšlienke. Prvé stretnutie sa uskutočnilo 15. marca 1995 v kongresovej sále Hotela Sureco na Majakovského ulici v Bratislave (Horský park) za účasti prorektorov UMB M. Valihorovej a R. Nedelu. Návrh projektu na zriadenie Právnickej fakulty UMB vypracovala expertná skupina pod vedením Pavla Kandráča, v ktorej pracovali Jaroslav Chovanec, Mojmír Mamojka, Erika Kučerová, Vladimír Vaňo, R. Nedela a kvestor UMB Peter Baník. Návrh na zriadenie PrF UMB predložil rektor UMB na prerokovanie a schválenie AS UMB dňa 11. mája 1995. Rektor oboznámil členov senátu s obsahom štúdia na tejto fakulte a možnosťami zabezpečenia jej prevádzky, pričom uviedol, že Vláda SR uznesením č. 256 zo dňa 18. apríla 1995 schválila zriadenie právnickej fakulty a uvoľnila pre tento účel zo svojho mimoriadneho rozpočtu 28 miliónov korún. AS UMB prijal uznesenie o zriadení PrF UMB so sídlom v Banskej Bystrici. Na základe uvedených skutočností rektor UMB vydal zriaďovaciu listinu,¹⁶⁵ ktorou dňom 15. mája 1995 zriaďuje Právnickú fakultu UMB BB. Jej trvalým sídlom sa stala budova UMB na Komenského ul. č. 20.

Funkciou dekana bol poverený doc. JUDr. Pavel Kandráč, CSc. Ten menoval do funkcií prodekanov Eriku Kučerovú (pre vzdelávanie), J. Chovanca (pre vedecko-výskumnú a edičnú činnosť), a Vladimíra Vaňu (pre rozvoj fakulty).¹⁶⁶ Kolektív prvých akademických funkcionárov pripravil a zabezpečil úspešnú realizáciu prijímacích skúšok na fakultu. V prvom akademickom roku 1995/1996 bolo prijatých 100 študentov v riadnom štúdiu. Po splnení tejto úlohy prvý manažment fakulty ukončil svoje pôsobenie v čase pred otvorením učebného roka. Dekan fakulty UMB vymenoval nových prodekanov, Júliusa Kováča, pre výchovno-vzdelávaciu činnosť, Jozefa Beňu, pre vedu, výskum a edičnú činnosť, Zoltána Valentoviča, pre rozvoj a zahraničné styky a Jána Rekena, pre bakalárske štúdium, rigorózne pokračovanie a celoživotné vzdelávanie.¹⁶⁷

Novokreovaný Akademický senát Právnickej fakulty UMB dňa 1. júla 1996 zvolil za dekana fakulty P. Kandráča. Dekan si vytvoril riadiaci manažment, t. j. potvrdil prodekanov i vedúcich katedier vo funkciách. Vedenie fakulty zabezpečilo akreditáciu pre bakalárske a magisterské štádium na PrF UMB, ktorá získala oprávnenie uskutočňovať štátne rigorózne skúšky, ale aj doktorandské štúdium v príslušných vedných odboroch.

Tento manažment PrF ostal aj po opätovných voľbách AS po uplynutí 1. funkčného obdobia, t. j. naďalej riadil a zabezpečoval všetky funkcie a úlohy vyplývajúce

---

¹⁶⁵ V zmysle zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách § 10 ods. 1, a uznesenia Akademického senátu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 11. mája 1995.

¹⁶⁶ Dekan ďalej poveril doc. J. Chovanca založením časopisu fakulty v podobe zborníka a vypracovaním jeho projektu a to pod názvom: „Notitiae Novae Facultatis Iuridicae.“ Zborník začal vychádzať až v roku 1997, Ročník I., ktorý zostavil J. Chovanec v spolupráci s J. Beňom.

¹⁶⁷ Slávnostného otvorenia prvého AR 1995/1996 na PrF UMB sa zúčastnila delegácia politickej a štátnej reprezentácie vedená predsedom vlády SR V. Mečiarom. V delegácii bol i predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky akademik Milan Čič.

júce zo študijných programov fakulty. Po odchode dekana P. Kandráča dňa 31. marca 2002 do spoločensko-politickej praxe, AS do funkcie dekana fakulty dňa 9. apríla 2002 zvolil Júliusa Kováča. V máji 2004 sa J. Kováč sa vzdal funkcie dekana fakulty a do zvolenia nového dekana bol poverený touto funkciou prodekan pre pedagogickú činnosť Pavel Kypta. Dňa 13. júla 2004 AS jednomyselne zvolil za dekana Právnickej fakulty UMB Mojmíra Mamojku.

Nový dekan fakulty vymenoval za prodekanov Antona Duláka a J. Ciráka a dvoch *poradcov dekana*, J. Straku a P. Vojčíka. Osobitnú pozornosť venoval akreditácii fakulty. Prijatím akreditačného spisu PrF UMB (v decembri 2004) získala akreditáciu pre bakalárske a magisterské štúdium a opäť získala možnosť uskutočňovať štátne rigorózne skúšky, ako aj priznanie práva doktorandského štúdia v odboroch Teórie a dejiny štátu a práva a Obchodné a finančné právo. Nový manažment obnovil i vydávanie fakultného zborníka, na čom má podiel hlavne predseda Edičnej komisie J. Chovanec. Po odchode M. Mamojku z funkcie sa po voľbách AS 16. októbra 2006 stáva dekanom fakulty Stanislav Mráz.

Do ďalších volieb AS začiatkom roka 2011 personálne zloženie vedenia PrF UMB tvorili: S. Mráz, dekan fakulty, P. Kypta, prodekan pre pedagogickú činnosť, Soňa Kubincová, prodekan pre vedu a výskum, Anna Schneiderová, prodekan pre medzinárodné vzťahy a rozvoj, Julita Baboľová, tajomníčka pre oblasť hospodársku, správnu, ekonomickú, miezd a ľudských zdrojov. Menovaní ostali vo funkciách aj po nových voľbách a tvoria tiež súčasné vedenie fakulty.

Po opätovnom zvolení Akademickým senátom Právnickej fakulty zač. r. 2011 funkciu dekana vykonáva Stanislav Mráz. Prodekanmi sú Pavel Kypta, pre pedagogickú činnosť, Ján Cuper, pre vedu, výskum a doktorandov a Anna Schneiderová, pre medzinárodné vzťahy a rozvoj. Tajomníčkou fakulty je J. Baboľová. Predsedom Akademického senátu PrF je Ladislav Kováč.

Vznik a vývoj jednotlivých katedier prebiehal vedno s formovaním ich štruktúry, hlavne v súlade so zaraďovaním príslušných vedných odborov a disciplín do výučby. Medzi prvými katedrami vznikla Katedra teórie štátu a práva. Jej prvým vedúcim bol do roku 2003 Ján Cuper. Od AR 2004/2005 bol vedúcim katedry, do 30. júna 2010 Jaroslav Chovanec. Súčasne vznikla Katedra dejín štátu a práva, jej prvým vedúcim bol do roku 2003 Jozef Beňa a po ňom až do r. 2011 Jaroslav Straka, v súčasnosti vykonáva túto funkciu J. Cuper. Treťou z radu zakladajúcich sa stala Katedra logiky, právnej komunikácie a informatiky, ktorú do r. 2003 viedol Jozef Viceník a po ňom Elena Vallová. Nadväzne vznikali Katedra štátneho práva, teraz K. ústavného práva, ktorú od vzniku až po dnes vedie Igor Palúš, Katedra správneho práva, ktorú od začiatku (dnes ako Katedru verejného práva) vedie Ján Reken. Vedúcim Katedry trestného práva, kriminológie, kriminalistiky a penológie bol od vzniku roku 1996 do roku 2002 P. Kandráč, v r. 2002 - 2004 Peter Šamko, potom Pavel Kypta, a po ňom bol Vladimír Čechot. Ďalej je to Katedra občianskeho práva, prvým vedúcim ktorej bol Andrej Bajcura, potom Ján Cirák, po ňom Peter Vojčík, Katedra pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, ktorú od jej vzniku, aj po úpravách a reorganizácii, vedie R. Schronk. Vedúcim Katedry medzinárodného práva, medzinárodných vzťahov a politiky bol na začiatku Z. Valen-

tovič, potom Stanislav Mráz. Katedru obchodného, hospodárskeho a finančného práva od vzniku do roku 2004 viedol Jozef Suchoža, po ňom M. Ďurica. Vedúcou Katedry európskeho práva a aproximácie práva bola Vlasta Kunová, ktorá je vedúcou katedry aj po reorganizácii jej štruktúry. Po tejto úprave tak z pôvodných 11 ostali na pôde fakulty štyri základné katedry. V rozčlenení na štyri katedry a jednotlivé oddelenia, zabezpečujú výučbu vo všetkých formách štúdia a plnia ostatné úlohy.

V nasledujúcej časti prinášame **prehľad o štruktúre katedier**, odbornej špecializácii ich jednotlivých oddelení a personálnom obsadení, v akademickom roku 2011-2012.

Katedra medzinárodného a európskeho práva, má dve oddelenia: **1. Oddelenie medzinárodného práva, medzinárodných vzťahov a politiky** (OMPMVP), je špecializované na výučbu medzinárodného práva verejného, súkromného, medzinárodných vzťahov, humanitárneho a vojnového práva, medzinárodnú ochranu ľudských práv, práva medzinárodných organizácií, diplomatického protokolu, dejín diplomacie a konferenčnej diplomacie. **2. Oddelenie európskeho práva, aproximácie práva a právnej komunikácie** (OEPAPPK), zabezpečuje výučbu povinných a povinne voliteľných predmetov a výberových predmetov: právo Európskej únie I, právo Európskej únie II, svetové právne systémy, hospodárska a menová únia, súdny systém Európskej únie. Okrem zamestnancov univerzity sa do výučby zapájajú hostia z právnických fakúlt a z praxe z členských krajín EÚ. Ich prednášky sú v anglickom jazyku.¹⁶⁸

Katedra dejín a teórie štátu a práva, má dve oddelenia: **1. Oddelenie teórie štátu a práva** (OTŠP), zabezpečuje výučbu povinných predmetov, a to: teória štátu, teória práva, povinne voliteľných predmetov základy právnej filozofie I., základy právnej filozofie II. základy sociológie práva, strategické štúdie Európskej únie I., strategické štúdie EÚ II., politológia I., politológia II. a výberových predmetov: sociálna psychológia pre právnikov, etika právnických povolání. **2. Oddelenie dejín štátu a práva** (ODŠP), zabezpečuje výučbu predmetov patriacich do odboru rímske právo, dejiny štátu a práva a cirkevné a konfesijné právo. Jeho úlohou a cieľom je podať základné informácie o štáte a práve v ich historickom kontexte a napomôcť tak k uvedomovaniu si dosahu historického vývoja vied o štáte a práve pre súčasnosť. Oddelenie zabezpečuje aj výučbu predmetov: logika pre právnikov, právna štylistika a rétorika, právna latinčina, právna komunikácia v cudzích jazykoch, telesná výchova a šport, právna informatika.¹⁶⁹

---

¹⁶⁸ **Katedra medzinárodného a európskeho práva – PP: 1. OMPMVP:** Prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc., vedúci oddelenia, dekan PrF, JUDr. Jozef Beňo, PhD., JUDr. Katarína Harajdová, PhD., taj. odd., JUDr. Elena Júdová, PhD., JUDr. Miloš Levrinc, PhD. **2. OEPAPPK:** doc. JUDr. Vlasta Kunová, CSc., vedúca katedry a vedúca oddelenia, JUDr. PhD. Ing. Michael Siman, DEA, PhDr. Anna Schneiderová, PhD., prodek. PrF, Mgr. Zuzana Mičková, PhD.

¹⁶⁹ **Katedra teórie dejín a štátu a práva – PP: 1. OTŠP:** doc. JUDr. Ján Cuper, CSc., vedúci katedry, vedúci odd., doc. Ing. Pavol Hrivík, CSc., tajomník odd., doc. JUDr. Vieroslav Júda, PhD., JUDr. Ján Minárik, CSc., JUDr. PhDr. Róbert Jáger. **2. ODŠP:** prof. Dr.h.c.

Katedra súkromného práva, člení sa na tri oddelenia: **1. Oddelenie pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia** (OPPPSZ), zabezpečuje výučbu predmetov pracovné právo I. a II., právo sociálneho zabezpečenia a medzinárodné a európske pracovné právo, **2. Oddelenie občianskeho práva** (OOP), zabezpečuje výučbu predmetov: občianske právo hmotné (I, II, III), občianske právo procesné (I, II), právo duševného vlastníctva, mediálne právo, rodinné právo, pozemkové právo, medicínske právo, klinika občianskeho práva (I, II), organizácia súdov a prokuratúry, aktuálne otázky občianskeho práva, **3. Oddelenie obchodného, hospodárskeho a finančného práva** (OOHFP), zabezpečuje výučbu viacerých povinných, povinne voliteľných a výberových predmetov.¹⁷⁰

Katedra verejného práva sa skladá z troch oddelení: **1. Oddelenie trestného práva, kriminológie, kriminalistiky a penológie** (OTPKKP), zabezpečuje výučbu predmetov: trestné právo procesné, trestné právo hmotné, kriminalistika, základy penológie, súdna psychológia, súdna psychiatria, súdne lekárstvo, kriminológia, súdne inžinierstvo, aktuálne otázky trestného práva, diplomový seminár trestného práva, **2. Oddelenie ústavného práva** (OÚP), zabezpečuje výučbu povinného predmetu štátne právo Slovenskej republiky I. a II., povinne voliteľných predmetov: ústavné právo štátov Európy a teória a prax legislatívy a výberového predmetu štruktúra orgánov ochrany práva, **3. Oddelenie správneho práva** (OSP), zabezpečuje výučbu predmetov: správne právo hmotné, správne právo procesné, základy miestnej správy a právo životného prostredia.¹⁷¹

Na úseku **pedagogickej činnosti** Právnická fakulta UMB zabezpečuje vysokoškolské štúdium ako bakalárske a magisterské, ktoré sa realizujú v študijnom odbore „právo“. Od vzniku fakulty do konca AR 2003/2004 sa realizovalo ako päťročné magisterské štúdium. Od ďalšieho AR sa začalo realizovať v 2 stupňoch, 1. stupeň - bakalárske a 2. stupeň - magisterské štúdium. Získaním akreditácie v AR 2005/2006 sa začal realizovať i 3. stupeň, doktorandské štúdium. Prehľad o študentoch prijatých na Právnickú fakultu v akademických rokoch 1995/96 – 2009/2010 prináša Príloha 10.

Bakalárske štúdium, ktoré trvá 3 roky v dennej a externej forme štúdia, je ukončené štátnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba záverečnej práce. Úspeš-

---

PhDr. Jaroslav Straka, DrSc., prof. Dr.h.c., ThDr. Jozef Krajčí, PhD. JUDr. Martin Skaloš, PhD., JUDr. Ivana Šošková, PhD., JUDr. Michal Turošík, Mgr. Renáta Jakubčová, PhD.

¹⁷⁰ **Katedra súkromného práva – PP: 1. OPPSZ:** prof. JUDr. Robert Schronk, CSc., ved. katedry, ved. odd., JUDr. Peter Tonhauser. **2. OOP:** doc. JUDr. Ján Cirák, CSc., ved. odd., JUDr. Daniela Gandžalová, PhD., JUDr. Marián Ďurana, PhD., JUDr. Jana Muránska, PhD, JUDr. Katarína Ševcová, PhD., JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., JUDr. Ján Nota, taj. odd., **3. OOHFP:** doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., mim. prof., ved. odd., JUDr. Soňa Kubincová, PhD., JUDr. Martin Kubinec, PhD., JUDr. M. Némethová, PhD.

¹⁷¹ **Katedra verejného práva – PP: 1. OTPKKP:** doc. JUDr. Dušan Korgo, PhD., ved. katedry, JUDr., Jaroslav Klátik, PhD., JUDr. Pavel Kypta, PhD., prodekan PrF, JUDr. Miloš Maďar, taj. katedry, **2. OÚP:** prof. JUDr. Igor Palúš, CSc. vedúci odd., JUDr. Júlia Ondrová, PhD., JUDr. Miroslav Slašťan, PhD., **3. OSP:** doc. JUDr. Ján Reken, CSc., ved. odd., JUDr. Ladislav Kováč, PhD., JUDr. Martin Píry, JUDr. Andrea Barancová.

nému absolventovi sa priznáva akademický titul „bakalár“ („Bc.“). Po ukončení bakalárskeho štúdia možno pri splnení stanovených podmienok pokračovať v magisterskom štúdiu, ktoré trvá 2 roky v dennej a 3 roky v externej forme. Končí sa štátnou skúškou, spojenou s obhajobou DP. Úspešnému absolventovi sa priznáva akademický titul „magister“ („Mgr.“).

Tretí stupeň, doktorandské štúdium, bolo fakulte odňaté stratou akreditácie. Poslední absolventi, ktorí ukončili štúdium a získali titul PhD., ukončili doktorandské štúdium v roku 2009.

Tabuľka 29 Akreditované študijné programy na PrF (AR 2011/2012)

Študijný program	Študijný odbor	Garant	Garantujúce pracovisko	Dĺžka štúdia	Forma štúdia
Bc.	Právo	Prof. JUDr. R. Schronk , CSc.	Právnická fakulta UMB	3	denná
Mgr.	Právo	Prof. JUDr. R. Schronk , CSc.	Právnická fakulta UMB	2	denná
Bc.	Právo	Prof. JUDr. R. Schronk , CSc.	Právnická fakulta UMB	3	externá
Mgr.	Právo	Prof. JUDr. R. Schronk , CSc.	Právnická fakulta UMB	3	externá

Základnými formami výučby na PrF UMB sú prednášky, konzultácie, semináre, cvičenia a individuálna odborná prax. Prednášky z jednotlivých predmetov sú zamerané na poskytnutie a vysvetlenie základných informácií s cieľom získať komplex vedeckých disciplín a osvojiť si formovanie vlastných názorov na danú problematiku. Prednášky vedú profesori, docenti, odborní asistenti a renomovaní odborníci z oblasti práva zo SR i zahraničia.

Absolvent študijného odboru Právo si počas štúdia má osvojiť vedecko-technické názory a poznatky, zvládnuť základy teórie i metodológie a tak získať predpoklady pre osvojovanie si základov ďalších odvetví, ktoré súvisia s odborom práva. Od absolventa **bakalárskeho štúdia** sa vyžaduje získanie kvalifikovaných vedomostí a praktických zručností, ktoré mu umožnia uplatniť sa v praxi na miestach, kde sa vyžaduje tento druh kvalifikácie. Zároveň má možnosť, aby po splnení predpísaných podmienok prestúpil na **magisterské štúdium**. Cieľom tejto formy štúdia je príprava absolventa aplikovať normy práva v základných oblastiach právnej praxe podľa princípu zákonnosti, používať právo pri riadení spoločenských

procesov, nájsť si uplatnenie v právnických profesiách, správnych funkciách, v súdnictve, na prokuratúre, v podnikovej praxi i štátnej správe.¹⁷²

Tabuľka 30 Štruktúra vedecko-pedagogických pracovníkov PrF UMB

Pracovné zaradenie:	31.7. 2005	31.12. 2010	1.11. 2011
Profesori na hlavný pracovný pomer (HPP)	4	5	5
Prof. na kratší (vedľajší) prac. pomer (KPP)	5	1	1
Celkom	9	6	6
Docenti na HPP	3	3	6
Docenti na KPP	6	3	2
Celkom	9	6	8
Odborní asistenti s PhD./CSc. na HPP	9	22	22
Odborní asistenti s PhD./CSc. na KPP	5	2	1
Celkom:	14	24	23
Odborní asistenti bez PhD. /CSc. na HPP	24	6	7
Odborní asistenti bez PhD. /CSc. na KPP	8	3	2
Celkom:	32	9	9
Asistenti na HPP	1	2	-
Asistenti na KPP	2	1	-
Celkom:	3	3	-
Vedecko-pedagogických pracovníkov spolu	67	48	46

¹⁷² Doktorandský ŠP, pre 3. stupeň (ktorý sa realizoval v r.2005-2009) sa zameriaval na získanie poznatkov založených na súčasnom stave vedeckého poznania a najmä na vlastnom príspevku študenta k nemu. Štúdium sa organizovalo podľa kreditového systému a prebiehalo podľa individuálneho študijného plánu pod vedením školiteľa. Do roku 2009 získali titul PhD. traja absolventi doktorandského štúdia vo vednom odbore Dejiny štátu a práva (v externej forme štúdia) a 6 absolventi vo vednom odbore Obchodné právo (z toho 1 v dennej forme).

Tabuľka 31

Absolventi PrF UMB od roku 2000 do roku 2010

Rok	Denná forma štúdia						Externá forma štúdia			
	Súvislé štúdium		1. stupeň		2. stupeň		1. stupeň		2. stupeň	
	spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy	Spolu	ženy	spolu	ženy
2000	79	54	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	85	54	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	82	47	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	103	57	-	-	-	-	146	61	-	-
2004	89	55	-	-	-	-	292	157	-	-
2005	84	48	-	-	-	-	76	59	-	-
2006	91	53	-	-	-	-	199	95	-	-
2007	140	83	-	-	-	-	3	1	434	229
2008	104	62	169	109	-	-	-	-	211	103
2009	123	79	180	93	-	-	-	-	15	5
Spolu	981	592	349	202	-	-	716	373	660	337
Denné štúdium							Externé štúdium			

Absolvent právnickej fakulty, ktorý získal titul magister môže vykonať **rigoróznú skúšku**, ktorej súčasťou je obhajoba rigorózneho práce v študijnom odbore, v ktorom získal vysokoškolské vzdelanie. Absolvovaním tejto formy samostatného štúdia má uchádzač preukázať, že v študijnom odbore má hlbšie vedomosti v jeho širšom základe a je spôsobilý osvojiť si samostatne nové poznatky vedy a praxe a schopný získať vedomosti tvorivo aplikovať v praxi.¹⁷³ Uchádzačom, ktorí splnili stanovené podmienky, fakulta udelí diplom s uvedením študijného odboru a akademického titulu v právnických študijných odboroch „doktor práv“ (v skratke „JUDr.“).

Vybraní pedagógovia fakulty, popri svojej priebežnej pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti, pracujú v komisiách a ako koordinátori štúdia ECTS, programu proti drogám, proti diskriminácii a xenofóbii, koordinátor pre študentské pô-

¹⁷³ Uchádzač si môže vybrať jeden z týchto povinných voliteľných predmetov: Dejiny štátu a práva, Trestné právo hmotné, Teória štátu a práva, Medzinárodné právo, Ústavné právo, Obchodné právo, Správne právo, Občianske právo, Hospodárske a finančné právo, Občianske právo hmotné, Trestné právo procesné, Pracovné právo.

žičky, sociálne štipendiá a iné sociálne potreby študentov a koordinátor pre prácu so zdravotne postihnutými. Súčasne študujú na fakulte štyria študenti s telesným postihnutím. Napr. nevidiaci študent, ktorý ukončil štúdium r. 2005, je odborným asistentom na Oddelení dejín štátu a práva Katedry teórie a dejín štátu a práva Právnickej fakulty UMB.

Ťažiskom **vedeckovýskumnej činnosti** na Právnickej fakulte UMB, je výskum medzinárodného práva a bádanie v oblasti európskeho práva v kontexte vývoja a aproximácie slovenského právneho poriadku do európskeho práva s prioritnou orientáciou na výskum v právnych disciplínach zastúpených na fakulte. Vedecké a výskumné aktivity fakulty sú motivované cieľmi vyplývajúcimi z jej poslania a imanentne z jej postavenia ako fakulty pôsobiacej na poli vied štátu a práva, v kontexte spoločenskovedných disciplín v rámci UMB. K týmto cieľom smerujú aj tematické okruhy grantových úloh pracovníkov fakulty.¹⁷⁴

V oblasti **medzinárodnej spolupráce** fakulta pokračuje v získavaní a rozširovaní kontaktov, realizovaných na zmluvnom i nezmluvnom základe a to na úrovni fakulty, jednotlivých katedier, ako aj samotných pedagogických pracovníkov. Vedenie fakulty počas svojej existencie uzatvorilo zmluvy, na základe ktorých prebiehali spoločenské stretnutia, semináre, prednášky, konferencie a iné formy spolupráce, ktoré boli obohatením v oblasti vedeckej i pedagogickej činnosti. V ostatnom období ide predovšetkým o kontakty s právnickými fakultami v rámci krajín V4. Svedčí o tom najmä podpis zmluvy v roku 2010 s univerzitou Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn, Poľsko. S Fakultou práva a administratívy tejto univerzity, PrF UMB napr. už druhý rok spolupracuje ako spoluorganizátor pravidelnej každoročnej medzinárodnej konferencie – International Conference on Comparative Law. Významným prínosom k obohateniu štúdia práva pre študentov je možnosť absolvovať časť štúdia v anglickom jazyku na obidvoch partnerských fakultách, práve v rámci Dohody o spoločnom zabezpečení študijných programov, ktorú Právnická fakulta UMB v roku 2012 podpísala s uvedenou fakultou. Pracov-

---

¹⁷⁴ Aktuálne domáce a zahraničné výskumné granty pracovníkov PrF UMB:

Typ grantu VEGA predstavuje päť úloh: Insolvenčné právo ako prostriedok na ochranu trhovej ekonomiky, Ochrana a vymožiteľnosť subjektívnych práv po vstupe do Európskej únie, Voľný pohyb osôb a služieb v komunitárnom práve a vzájomné pôsobenie práva SR a EÚ v tejto oblasti, Transformácia vedecko – organizačných princípov verejnej správy v SR v kontexte európskych modelov a štandardov a piata z nich: Integrácia a unifikácia práva Európskej únie v oblasti trestného zákonodárstva. Typ grantu - vedeckovýskumný, ag. APVV: úloha - Vplyv judikatúry súdov Európskej únie na vnútroštátne právo jej členských štátov. Typ grantu: vedecko-výskumný, KEGA : úloha - Výskum kvality formácie a vedecko-kvalifikačných výstupov mladých právnych vedcov SR prostredníctvom participácie na tvorbe modelového e-vedeckého časopisu (*Historia et Theoria Iuris*). Typ grantu: SOCRATES, podpora EU: názov úlohy: SOCRATES sieť v rámci nového programu LLL Programme / Erasmus /. Thematic Networks “The Network of European Studies“(SENT). Typ grantu: Jean Monet Module. Názov úlohy: Vývoj európskeho konštitucionalizmu a ústavné právo EU. Typ grantu: **Jean Monnet Action – European Module**. Názov úlohy: Európske medzinárodné právo súkromné („*European Private International Law*“).

níci fakulty rozvíjajú spoluprácu aj s ďalšími zahraničnými fakultami, vrátane formy spoluúčasti na organizovaní medzinárodných vedeckých konferencií. Ide najmä o Štátnu humanitárnu univerzitu v Moskve, ale napr. o Univerzitu v Salzburgu, Rakúsko a Masarykovu univerzitu Brno, Vysokú školu Karlovy Vary, ČR.

Zo strany zahraničných univerzít sa v ostatných rokoch zvyšuje záujem podpísať bilaterálnu zmluvu v rámci programu **Erasmus**. Právnická fakulta UMB má v rámci tohto programu podpísané bilaterálne zmluvy s 9 univerzitami.¹⁷⁵ Skutočnosť sa začala odzrkadľovať v náraste medzinárodných mobilit študentov a pracovníkov fakulty, k čomu má prispieť tiež spoločné zabezpečovanie študijného programu v anglickom jazyku. K zintenzívneniu tejto medzinárodnej spolupráce aktívne prispieva **Študentská rada** a tiež študentská medzinárodná organizácia **ELSA**, ktorá pôsobí na fakulte od roku 1996.¹⁷⁶ Ide najmä o neformálne spoločenské stretnutia, odborné semináre, prednášky, konferencie, ktoré sú obohatením vedeckej i pedagogickej činnosti,

7. 8 Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

vznikla na základe rozhodnutia AS UMB 13. júla 1995. Jej zrod bol motivovaný potrebou novovzniknutej samostatnej Slovenskej republiky, ktorá po vstupe na medzinárodnú scénu potrebovala vysokoškolsky vzdelaných, kvalitných odborníkov pre medzinárodnú spoluprácu, prácu v zahraničnej službe, zároveň potrebovala odborníkov pre orgány v štátnej správe, verejnej správe a samospráve.

Poslaním fakulty je prostredníctvom ponúkaných študijných programov vytvárať primeraný priestor na vzdelávanie a výchovu občiansky vyspelých, teoreticky, metodologicky a organizačne kvalitných riadiacich pracovníkov verejnej správy. Vzhľadom na uvedenú orientáciu fakulta pripravuje absolventov predovšetkým pre prácu v zahraničnej službe a v zastupovaní SR v medzinárodných organizáciách a inštitúciách; v štátnej správe najmä pre integračné, organizačné odbory a odbory *public relations* v Národnej rade SR na Úrade vlády SR, ministerstvách, najvyšších orgánoch špecializovanej správy a územnej štátnej správy; v politických stranách a záujmových združeniach; v oblasti masmediálnej komunikácie; v privátnej sfére. S cieľom naplniť svoje poslanie fakulta vyhľadáva nové efektívne nástroje, ako napr. zdokonaľovanie študijných programov a ich zameranie v súlade s požiadavkami spolupracujúcich orgánov verejnej správy, inovácia a adaptabilita pedagogického procesu, dôraz na kvalifikačný rast pracovníkov, rozširovanie medzinárodnej a vedeckej spolupráce.

---

¹⁷⁵ Ide o nasledovné zahraničné univerzity: University of Salzburg, Rakúsko, Centro Universitario Francisco de Vitoria v Madride, Španielsko, Universidad de Valladolid, Španielsko, Université Paris X Nanterre, Francúzsko, Université de Versailles Saint-Quentin-en-Yvelines, Francúzsko, Université de Nantes, Francúzsko, University Ljubljana, Slovinsko, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Poľsko a Masarykova univerzita, Brno, Česká republika, Lucian Blaga University of Sibiu, Rumunsko.

¹⁷⁶ ELSA je lokálnou skupinou medzinárodnej organizácie študentov práva „ELSA International.“ Viac o jej činnosti uvádzame v časti **Medzinárodné a slovenské študentské organizácie UMB**.

Svoju činnosť začala FPV MV v skromných priestoroch v panelovej budove pri športovom štadióne, ktoré pôvodne patrili Výpočtovému stredisku PF. V terajšej budove na Kuzmányho ulici č. 1 pôsobí od septembra 1997. Budova, bývalej základnej školy bola zrekonštruovaná a prispôbená potrebám vysokoškolského štúdia. Výučbu AR 1995/96 zabezpečovalo 14 pedagogických pracovníkov. Napriek malému počtu, kvalifikačná štruktúra bola relatívne dobrá. V priebehu nasledujúcich rokov sa naďalej systematicky skvalitňovala.

Tabuľka 32

Vývoj počtu pedagogických a vedeckých pracovníkov FPV MV v r. 1995 – 2010

Rok	Pedagogickí zamestnanci						
	Spolu	Profesori	Docenti	Odb. asist., PhD.	Odb. asist.	Asistenti	Veda
1995	15	2	4	5	2	1	1
1996	35	4	11	7	4	6	3
1997	57	4	16	10	9	13	5
1998	62	5	20	8	13	11	5
1999	65	6	17	8	14	14	6
2000	61	7	17	7	18	7	5
2001	60	7	12	6	17	12	6
2002	58	7	11	7	22	6	5
2003	58	6	12	9	17	9	5
2004	60	4	11	9	21	12	3
2005	57	4	13	11	22	7	-
2006	61	5	17	7	25	7	-
2007	40	6	11	9	10	4	-
2008	43	6	11	13	9	4	-
2009	48	6	12	21	7	2	-
2010	46	5	13	23	3	2	-

Skromným začiatkom a počtu učiteľov zodpovedal v prvých rokoch aj menší počet študentov.

Tabuľka 33 Stav študentov a absolventov FPVa MV v r. 1995-2010

Rok	Študenti			Absolventi		
	denné	externé	Spolu	denné	Externé	Spolu
1995	62		62			0
1996	145	45	190			0
1997	227	75	302			0
1998	306	95	401			0
1999	382	331	713			0
2000	449	396	845	46		46
2001	462	400	862	65	53	118
2002	457	436	893	80	46	126
2003	471	468	939	75	36	111
2004	455	438	893	78	63	141
2005	473	392	865	117	55	172
2006	512	288	800	71	87	158
2007	550	206	756	89	72	161
2008	616	162	778	61	67	128
2009	641	128	769	78	51	129
2010	621	119	740	112	26	138
SPOLU:	6829	3979	10808	872	556	1428

Od vzniku fakulty, počas dvoch volebných období, bol jej dekanom Peter Kulašik. V r. 2002 bol AS do funkcie dekana zvolený prof. PhDr. František Briška, CSc., ktorý bol dekanom do r. 2005. Po opakovaných zvoleniach AS je v rokoch 2005 - 2012 dekanom P. Kulašik. Vzhľadom na relatívne časté zmeny vo funkciách prodekanov uvádzame prehľad vedení FPV MV v r. 1996-2011 v poznámke.¹⁷⁷ Predsedom Akademického senátu Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB je Adriana Mikulčíková.

¹⁷⁷ **Vedenie FPV MV v r. 1996 – 2011: 1996 – 1998:** Peter Kulašik, dekan, Irena Šulajová, prodekan pre štúdium, Vojtech Wagner, prodekan pre vedu, výskum, Alena Hrnčířiková, tajomníčka fakulty, ktorá túto funkciu zastáva až do súčasnosti. **1998 – 1999:** P. Kulašik, dekan, I. Šulajová, prodekan pre štúdium, V. Wagner, prodekan pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy, Ján Králik, prodekan pre rozvoj. **1999 – 2000:** P. Kulašik, dekan, I. Šulajová, prodekan pre štúdium, V. Wagner, prodekan pre vedu, výskum, Marta Zágoršková, prodekan pre medzinárodné vzťahy. **2000 - 2002:** P. Kulašik, dekan, I. Šulajová, prodekan pre štúdium, František Briška, prodekan pre vedu, výskum a rozvoj, Drahomíra

Na FPV MV pracujú štyri odborné katedry. **Katedra politológie**, zabezpečuje výučbu v bakalárskom, magisterskom a doktorandskom štúdiu v dennej a externej forme v študijnom programe Politológia a v dennom bakalárskom štúdiu v študijnom programe Verejná politika a verejná správa. Podieľa sa tiež na profilovaní odboru Medzinárodné vzťahy a ŠP Európske štúdiá. Členmi katedry sú aj odborníci, ktorí pôsobia ako významné osobnosti v inštitúciách štátnej správy a samosprávy SR a podieľajú sa na riešení domácich i medzinárodných výskumných projektoch najmä pre potreby Rady Európy. Vo VVČ katedra rozvíja spoluprácu s kľúčovými pracoviskami v SR a s viacerými zahraničnými partnermi v Nemecku, Francúzsku, Taliansku, Belgicku, Rusku, obzvlášť s Filozofickou fakultou Univerzity v Miškolci, Inštitútom politológie Varšavskej univerzity, Inštitútom politologických štúdií Karlovej univerzity v Prahe a tiež s vedecko-výskumnými a pedagogickými pracoviskami vo Fínsku, Kanade, Nórsku a v ďalších krajinách.¹⁷⁸

Katedra medzinárodných vzťahov a diplomacie - zabezpečuje výučbu ŠP Medzinárodné vzťahy (MV) v bakalárskom, magisterskom a doktorandskom štúdiu v dennom aj externom programe a taktiež Európskych štúdií na bakalárskom a magisterskom stupni. Zároveň zabezpečuje študijný program Medzinárodné vzťahy – magisterský stupeň v AJ a čiastočne frankofónne štúdiom v ŠP MV v magisterskom stupni, v spolupráci s Fakultou politických a právnych vied Univerzity Champagne – Ardenne Reims a Univerzitou vo Versailles. Katedra rozvíja vedecko-výskumnú spoluprácu s vysokými školami a vedeckými inštitúciami v SR i v zahraničí.¹⁷⁹

Ondrová, prodekan pre medzinárodné vzťahy. **2002 – 2004:** prof. František Briška, dekan, P. Kulašik, prodekan pre externé a doktorandské štúdium, František Poredoš, prodekan pre denné štúdium, Peter Ingriš, prodekan pre vedu, výskum a rozvoj, D. Ondrová, prodekan pre medzinárodné vzťahy. **2004 – 2005:** F. Briška, dekan, P. Kulašik, prod. pre štúdium, P. Ingriš, prod. pre vedu, výskum a rozvoj, D. Ondrová, prodekan pre medzinárodné vzťahy. **2005 – 2007:** P. Kulašik, dekan, Ján Koper, – prodekan pre štúdium a rozvoj, Peter Terem, – prodekan pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy. **2007- 2008:** P. Kulašik, dekan, J. Koper, prodekan pre štúdium, P. Terem, prodekan pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy, Branislav Kováčik, PhD., prodekan pre rozvoj a informatizáciu. **2008 – 2009:** P. Kulašik, dekan, Ján Koper prodekan pre štúdium, P. Terem, prodekan pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy, B. Kováčik, prod. pre rozvoj a informatizáciu. **2009 -2011:** P. Kulašik, dekan, J. Koper, prodekan pre štúdium, Peter Terem, prodekan pre vedu a výskum, B. Kováčik, prodekan pre medzinárodné vzťahy, A. Hrnčiríková – tajomníčka fakulty.

¹⁷⁸ **Členovia Katedry politológie:** PP: prof. PhDr. Peter Kulašik, CSc., vedúci katedry, dekan fakulty, prof. PhDr. Ján Koper, PhD. doc. PhDr. Mária Adamcová, PhD., doc. PhDr. Daniela Ježovicová, PhD., doc. PhDr. Martin Klus, PhD., doc. PhDr. Branislav Kováčik, PhD., doc. PhDr. Ivan Kusý, CSc., doc. PhDr. Adriana Mikulčíková, PhD., doc. PhDr. Peter Ondria, PhD., Dott.ssa Patrizia Prando, PhD, PhDr. Eleonóra Kováčová, PhD., PhDr. Zuzana Kulašiková, PhD., PhDr. Monika Uhlerová, PhD., Mgr. Lenka Štefániková, PhD., Mgr. Jarmila Androvičová. **OP:** Erika Srncová.

¹⁷⁹ **Členovia Katedry medzinárodných vzťahov a diplomacie:** PP: prof. PhDr. Peter Terem, PhD., vedúci katedry, prof. PhDr. Oskar Krejčí, CSc., prof. Ing. Igor Kosír, CSc., prorektor UMB, prof. Stéphane Rosiere, PhDr. Peter Čajka, PhD., doc. PhDr. Dalibor Vlček,

Katedra bezpečnostných štúdií považuje za prioritné poslanie poskytovať študentom poznatky o bezpečnostných teóriách, štúdiách a koncepciách. Podieľa sa tiež na vytváraní odborného profilu študentov v odbore Medzinárodné vzťahy a v programe Európske štúdiá, Politológia a Verejná politika a verejná správa - formou povinných predmetov a formou povinne voliteľných predmetov v programoch – Bezpečnostná politika Európskej únie a Slovenská republika, Konflikty a krízy v súčasnom svete. Celý systém prednášok a seminárov je podporený vedecko-výskumnou prácou katedry, najmä v rámci Centra excelentnosti.¹⁸⁰

Katedra cudzích jazykov a medzinárodnej komunikácie svoju činnosť zameriava predovšetkým na dokonalú prípravu absolventov fakulty pre medzinárodnú komunikáciu. Táto má slúžiť k rozvoju a upevneniu jazykových kompetencií študenta, ako je hovorenie, písanie, prehĺbenie gramatických štruktúr v rámci odborného jazyka, jeho lexikálnej a štylistickej stránky. Dôraz sa klade na zvládnutie terminologickej základne odboru v cudzom jazyku, ako aj jej prekladu do SJ a vyjadrenie slovenskej terminologickej základne v príslušnom jazyku. Na základe odborných textov a tematickej literatúry, by mal študent súčasne zvládnuť poznatkovú problematiku o krajine cieľového jazyka: história, krajinoveda, spoločenskoprávna skutočnosť i medzinárodno-právne postavenie krajiny cieľového jazyka.¹⁸¹

Na úseku **pedagogickej činnosti** FPVaMV UMB zabezpečuje a realizuje prípravu budúcich absolventov v nasledovných ŠP: Politológia, MV, Teória politiky (TP), Európske štúdiá (RŠ) a Verejná politika a verejná správa (VPaVS). Absolvent bakalárskeho štúdia a druhého stupňa vysokoškolského štúdia v študijnom odbore Medzinárodné vzťahy získava orientáciu a prehľad v základných kategóriách politickej analýzy medzinárodných vzťahov, medzinárodnej politiky a politológie, histórie, politickej geografie, teórie a praxe diplomacie, základov ekonomiky a základov práva.

Absolventi bakalárskeho štúdia a magisterského štúdia odboru Politológia získajú vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia kvalifikovane zabezpečovať a vykonávať úlohy v oblasti štátnej správy a samosprávy, masmédiách, aktívne sa podieľať na reforme štátnej správy a jej ďalšom fungovaní, podieľať sa na príprave a implementácii rozhodnutí štátnych a samosprávnych orgánov. Absolvent v programe Politológia má požadované vedomosti na pozíciu manažéra riadiaceho organizácie a inštitúcie. Má ovládať vedecké metódy výskumu politického života spo-

---

CSc., doc. PhDr. Lucia Rýsová, PhD., doc. PaedDr. Radovan Gura, PhD., PhDr. Martina Bolečeková, PhD., PhDr. Mária Holubová, PhD., PhDr. Erik Pajtinka, PhD., PhDr. Ivan Pešout, PhD., PhDr. Peter Rosputinský, PhD., Mgr., Ľubomír Tokár, PhD., prof. RNDr. Vladimír Baar, CSc., prof. PhDr. Stanislav Matejkin, CSc. (ext.). **OP:** Lívia Kubičinová.

¹⁸⁰ **Členovia Katedry bezpečnostných štúdií:** **PP:** doc. PhDr. Kováčik Branislav, PhD., vedúci katedry, PhDr. Michal Dobřík, PhD., PhDr. Hoscheková Dagmar, PhD., PhDr. Kazanský Rastislav, PhD., PhDr. Ondrejcsák Róbert, PhD., Mgr. Husenicová Lucia, PhD., Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD.

¹⁸¹ **Členovia katedry cudzích jazykov a medzinárodnej komunikácie:** **PP:** doc. PhDr. Ľudovít Tito, CSc., vedúci katedry, PhDr. Mária Badinská, PhD., PhDr. Juraj Kalický, PhD., PaedDr. Mária Rošteková, PhD., PhDr. Martina Benčeková. **OP:** L. Kubičinová.

ločnosti, zberu, spracovania, vyhodnocovania a interpretácie údajov a informácií z oblasti politickej činnosti. Absolventi sú schopní pracovať ako vysokoškolskí učitelia, vedeckí pracovníci a manažéri riadenia štátnych a samosprávnych orgánov.

Absolventi prvého stupňa odboru Verejná politika a verejná správa nadobúdajú vedomosti a zručnosti, na základe ktorých sú schopní vykonávať úlohy na rôznych úrovniach realizácie verejnej politiky a verejnej správy, riadiť špecializované pracoviská, kooperovať s predstaviteľmi iných sektorov, realizovať zákony a rozhodnutia do praxe, spolupodieľať sa na reforme verejnej správy a jej zdokonaľovaní, aktívne sa spolupodieľať na príprave koncepcií a rozhodnutí vo verejnej politike, analyzovať koncepcie, existujúce politiky a dopady jednotlivých politik.

Absolvent bakalárskeho a magisterského štúdia odboru Európske štúdiá nadobudne znalosti, na základe ktorých je schopný spolupôsobiť na výkon zahraničnej politiky EÚ v domácich aj európskych inštitúciách, je schopný medzi sektorovo kooperovať s ostatnými subjektmi v oblasti medzinárodnej, bezpečnostnej i hospodárskej politiky a aktívne dotvárať koncepcie rozvoja mikro a makroregiónov európskych krajín. Fakulta realizuje prípravu v 18 akreditovaných ŠP.

Absolvent 3. stupňa, doktorandského štúdia v ŠP Medzinárodné vzťahy je pripravený aktívne sa podieľať na vedecko-výskumných projektoch z oblasti študijného odboru. Na základe získaných teoretických vedomostí a zvládnutia vedeckých metód práce dokáže tvorivo pristupovať k definovaniu problémov a otázok vedného odboru, je schopný kvalifikovane určiť hlavné sporné otázky problémov a stanoviť metódy skúmania. Zúčastňuje sa odborných diskusií na domácich a zahraničných konferenciách i na stránkach odborných periodík a tlače.

Absolvent doktorandského štúdia v študijnom programe Teória politiky (TP) pozná vedecké spôsoby získavania poznatkov z oblasti teórie politiky a príbuzných vedeckých disciplín, je spôsobilý vykonávať ich kritickú analýzu a aplikovať ich v praxi. Ovláda najnovšie politologické teórie. Na ich základe je schopný samostatne formulovať a navrhovať koncepcie a mechanizmy riešenia závažných problémov politického života.

V oblasti **medzinárodných vzťahov** sa FPV MV od svojho vzniku snaží aktívne pristupovať k zvyšovaniu kooperácie so zahraničnými univerzitami. Počas svojho pôsobenia nadviazala veľký počet foriem bilaterálnej spolupráce s univerzitami v zahraničí, spoločne má podpísané zmluvy spolu so 45 krajinami EÚ. Mimo Erasmusu má podpísané zmluvy s 9 Univerzitami. Osobitný nárast kontaktov so zahraničnými vysokými školami a inštitúciami s príbuzným odborným profilom fakulta zaznamenala v roku 2010.

Nadálej sa upevňuje existujúca spolupráca s M ZV SR, zastupiteľskými úradmi SR v zahraničí a ďalšími ministerstvami, Zastúpením Európskej komisie, Európskym informačným centrom, Stálou misiou pri Európskych spoločenstvách – Brusel, Stálou Misou SR vo viedenskom Hofburgu, Stálou Misiou SR pri úradovni OSN- Ženeva, SAIA, DAAD, Britskou radou, Fulbright Commission, Alliance française, Nadáciou Otvorenej spoločnosti, Goethe Inštitút, Spoločnosťou pre zahraničnú politiku, Euroatlantickým centrom, Nadáciou Konráda Adenauera a

Visegrádským fondom. Pedagogickí pracovníci sa zúčastňujú výberových konaní štipendistov na zahraničné univerzity v spolupráci s Visegrádským fondom, Národným úradom práce, DAAD a SAIA.

Tabuľka 34

Prehľad akreditovaných ŠP FPV MV UMB v súčasnosti

Názov	Forma štúdia	Stupeň štúdia	Dĺžka štúdia	Garant štúdia
Politológia	Denná	I/Bc.	3	Doc. Ježovicová
Politológia	Externá	I/Bc.	3	Doc. Ježovicová
Medzinárodné vzťahy	Denná	I/Bc.	3	Prof. Krejčí
Medzinárodné vzťahy	Externá	I/Bc.	3	Prof. Krejčí
Verejná politika a verejná správa	Denná	I/Bc.	3	Doc. Králik
Verejná politika a verejná správa	Externá	I/Bc.	3	Doc. Králik
Európske štúdiá v medzinárodných vzťahoch	Denná	I/Bc.	3	Prof. Koper
Európske štúdiá v medzinárodných vzťahoch	Externá	I/Bc.	3	Prof. Koper
Politológia	Denná	II/Mgr.	2	Prof. Kulašik
Medzinárodné vzťahy	Denná	II/Mgr.	2	Prof. Krejčí
Medzinárodné vzťahy	Externá	II/Mgr.	2	Prof. Krejčí
Politológia	Externá	II/Mgr.	2	Prof. Kulašik
Európske štúdiá v medzinárodných vzťahoch	Denná	II/Mgr.	2	Prof. Koper
Európske štúdiá v medzinárodných vzťahoch	Externá	II/Mgr.	2	Prof. Koper
Medzinárodné vzťahy	Interná	III/PhD.	3	Prof. Krejčí
Medzinárodné vzťahy	Externá	III/PhD.	5	Prof. Krejčí
Teória politiky	Interná	III/PhD.	3	Prof. Kulašik
Teória politiky	Externá	III/PhD.	5	Prof. Kulašik

Tabuľka 35**Počty doktorandov a absolventov FPV MV v rokoch 2001 - 2010**

Rok	Vedný odbor MV ŠP MV	Vedný odbor TP ŠP TP	Interná forma	Externá forma	Absolventi spolu AR
2001	3			3	3
2002	2		1	1	2
2003	3		1	2	3
2004	2		1	1	2
2005	4	1	2	3	5
2006	2	3	3	2	5
2007	4	3	1	6	7
2008	11	3	6	8	14
2009	7	3	3	7	10
2010	12	2	2	12	14
Absolventi spolu	50	15	20	45	65

Tabuľka 36**Prehľad o ŠP v cudzom jazyku, ktoré od r. 2010 FPVa MV so zahraničnými partnermi uskutočňuje samostatne, resp. na zmluvnej báze**

Medzinárodné vzťahy	2st.	denná forma	anglický jazyk
Medzinárodné vzťahy (Analýza konfliktov a násilia)	2st.	denná forma	francúzsky jazyk
Medzinárodné vzťahy (Geopolitika)	2st.	denná forma	francúzsky jazyk
Medzinárodné vzťahy (Komunitárna integrácia a európska politika susedstva)	2st.	denná forma	francúzsky jazyk

Tabuľka 37

Počet študentov dvojitého francúzsko-slovenského študijného programu

Odbor (Univerzita)	AR 2007/2008	AR 2008/2009	AR 2009/2010	AR 2010/2011
Odborníci na strednú a východnú Európu (Remeš)	10	-	-	-
Komunitná integrácia a politika susedstva (Remeš)	-	11	-	-
Geopolitika (Remeš)	-	-	11	21
Riešenie konfliktov a kríz (Versailles)	-	-	12	5

Podpora **cudzojazyčného vyučovania** bola prioritnou úlohou pre vedenie fakulty od čias vzniku. Pri jej zabezpečovaní bolo potrebné prejsť mnohými problémami, najmä pokiaľ ide o **štúdium vo francúzskom jazyku**. Po niekoľkoročnom úsilí a pozitívnej odozve na Veľvyslanectve Francúzskej republiky na Slovensku sa oddeleniu francúzskeho jazyka podarilo nadviazať viaceré úspešné, obojstranne prospešné, rozvíjajúce sa partnerstvá. V súčasnosti je najúspešnejšia spolupráca s Univerzitou Champagne-Ardenne v Remeši a Univerzitou Versailles Saint-Quentin, výsledkom ktorej je najmä udeľovanie dvojítých magisterských diplomov.

Spolupráca s francúzskymi univerzitami je okrem pedagogickej oblasti veľmi dynamická aj v oblasti vedy a výskumu. Vďaka spolupráci s profesorom Gillom Rouetom z Univerzity v Remeši fakulta organizovala či spoluorganizovala v AR 2009/2010 štyri medzinárodné vedecké konferencie a to v tureckom Istanbule, v belgickom Charleroi, v gruzínskom Tbilisi ako i v Banskej Bystrici, z ktorých zborníky sú vydávané v belgickom vydavateľstve Bruylant vďaka spolupráci s jej generálnym riaditeľom Jean Vandeveldom. Vďaka tejto spolupráci sú vyučujúci fakulty zapojení do mnohých vedeckých projektov, či vedeckých inštitútov, napr. : projekt „IP Erasmus“ pri SAAIC, projekt Európskej komisie „Jean Monnet ad personam“, projekt Vyšehradskeho fondu „Western-Eastern Europe: Centre-Periphery Dynamics“ či iné projekty Inštitútu medzinárodných a európskych štúdií v Remeši.

Fakulta sa hneď po vzniku **programu Erasmus/LLP** v roku 1998 zapojila do celoeurópskej siete tejto organizácie. Fakultným koordinátorom na tomto úseku je Jaroslav Ušiak, ktorý zabezpečuje jednotlivé študentské a učiteľské mobility. Od čias zapojenia sa FPV MV podarilo vytvoriť sieť partnerských inštitúcií po celej Európe. Medzi najvýznamnejšie kontakty patria predovšetkým tieto krajiny a univerzity: v Taliansku Università di Bologna, v Španielsku Universitat Autònoma de Barcelona, v Českej republike Univerzita Karlova v Prahe, vo Francúzsku Université de Paris X- Nanterre, vo Veľkej Británii Sheffield Hallam University, v Nemecku Universität zu Köln, v Poľsku Uniwersytet Warszawski, v Belgicku

Katholieke Universiteit Leuven , vo Fínsku University of Eastern Finland a ďalšie vysoké školy a univerzity.

Tabuľka 38

Zoznam incoming a outgoing študentov a učiteľov FPV MV UMB v rámci programu Erasmus/LLP

Rok	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Incoming student	0	1	1	1	4	7	14	21	28	29
Incoming učiteľ	0	0	0	0	5	4	11	8	10	10
Outgoing student	3	6	9	10	10	15	15	27	34	37
Outgoing učiteľ	0	0	2	2	4	2	7	12	15	21

V AR 2007/2008 začala FPV MV ponúkať magisterské štúdium v odbore Medzinárodné vzťahy s výučbou v anglickom jazyku. Počas nasledujúcich dvoch rokov bola výučba realizovaná s finančnou podporou Európskeho sociálneho fondu. V roku 2010 sa fakulta stala úspešným žiadateľom projektu Medzinárodného vyšehradského fondu, súčasný magisterský program sa modifikoval na výučbu ŠP Medzinárodné vzťahy v AJ so zameraním na krajinu V4.

Samotné štúdium prebieha v dennej forme, jeho štandardná dĺžka je plánovaná na 2 AR (4 semestre, s posledným semestrom s prípravou na štátne záverečné skúšky a dokončovaním diplomovej práce). Obsahovou náplňou tohto ŠP sú, okrem všeobecných predmetov profilujúcich odbor MV, ako teórie MV, medzinárodné právo a medzinárodné financie, aj predmety zaoberajúce sa problematikou politickej, hospodárskej a sociálnej transformácie krajín strednej a východnej Európy. V tejto súvislosti fakulta venuje osobitnú pozornosť štátom a spoločnostiam Balkánu, vývoju EÚ a jej problematickým otázkam a udalostiam. Rozhodnutie poskytovať magisterské štúdium v anglickom vyplynulo jednak zo spoločenskej objednávky najmä po vstupe Slovenskej republiky do NATO a EÚ, ale aj v dôsledku stále sa zvyšujúceho záujmu zahraničných študentov študovať medzinárodné vzťahy na FPV a MV v súvislosti s pribúdajúcim počtom partnerských fakúlt a univerzít.

Vedecko-výskumná činnosť a jej rozvoj na fakulte vychádza jednak z úloh stratégie rozvoja vedy a výskumu na UMB a súčasne z potrieb ďalšieho skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu na FPV a MV v záujme jej zviditeľňovania v konkurencii fakúlt podobného zamerania.

FPV MV UMB venuje systematickú pozornosť **kvalifikačnému rastu** svojich pracovníkov ako základnému predpokladu budovania vedecko-výskumného poten-

ciálu. To predpokladá aj záujem o ich jazykovú vybavenosť, počítačovú gramotnosť, získavanie skúseností zo zahraničných vysokých škôl a vôbec, konkurencieschopnosť v rámci EÚ. Fakulta má právo udeľovať akademický titul „doktor“ („philosophiae doctor“, v skratke „PhD.“) absolventom dennej formy štúdia trojročného doktorandského ŠP i absolventom externej formy štúdia päťročného doktorandského ŠP v ŠO Teória politiky a MV.

Fakulte bolo priznané právo uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov v odbore *Teória politiky*, v ktorom od roku 1998 prebehlo 16 úspešných habilitačných a 6 úspešných inauguračných konaní. V ďalšom priznanom študijnom odbore *Medzinárodné vzťahy*, od roku 1997 prebehlo 14 úspešných habilitačných a 5 úspešných inauguračných konaní.

FPVMV sa podarilo zdynamizovať kvalifikačný rast v príprave potrebného počtu absolventov doktorandského štúdia, ako aj profesorov a docentov, spĺňajúcich kritériá garantov v procese akreditácie študijných programov predložených AK MŠ SR. Postupne sa darí vytvárať podmienky pre získanie zahraničných profesorov do vedeckovýskumných tímov, aj do pedagogického procesu.

V úsilí o dosiahnutie medzinárodnej dimenzie a medzinárodne uznávanej kvality vedecko-výskumnej činnosti fakulta spolupracuje s renomovanými vysokoškolskými pracoviskami v zahraničí. Od roku 1995 sa na FPVMV uskutočnilo niekoľko desiatok významných medzinárodných konferencií, zameraných najmä na aktuálne teoretické a praktické problémy v oblasti medzinárodných vzťahov a politológie. Výstupmi boli zborníky so stovkami odborných štúdií od domácich a zahraničných renomovaných odborníkov. Pracovníci FPVMV vydali množstvo vedeckých monografií a desiatky vysokoškolských učebných textov. Pre študijné účely boli napísané desiatky skript, ktoré vyplnili značnú absenciu odbornej literatúry potrebnej na vzdelávanie v oblasti politológie a medzinárodných vzťahov. FPVMV vydáva štvrťročne vedecký časopis *Politické vedy* (časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy), súvzťažný so ŠP: politológia, medzinárodné vzťahy, európske štúdiá a verejná politika a verejná správa. Uverejňuje hlavne pôvodné články slovenských aj zahraničných autorov, týkajúce sa rôznych oblastí spoločenských vied. Zároveň časopis prináša aktuálne recenzie nedávno publikovanej odbornej literatúry zo slovenských a zahraničných vydavateľstiev. Dôraz tiež kladie na vyhodnocovanie vedeckých aktivít a široké spektrum iných spoločenských podujatí.

Fakulta sa zapája i do medzinárodných výskumných projektov, podporovaných Medzinárodným visegrádskeým fondom (IVF), kde aktívne spolupracujeme s partnerskými fakultami z Univerzity Corvinus v Budapešti, VŠE v Prahe, UK v Prahe, Jagiellonskej univerzity v Krakove, Univerzity Champagne-Ardenne v Reims, Univerzity Paris 3-Sorbonne Nouvelle, Národnej univerzity J. Fedkoviča v Černivci. Vedecko-pedagogickí pracovníci systematicky pracujú na projektoch VEGA, KE-GA a grantových úlohách MZV SR. V spolupráci s Úradom vlády SR a MZV SR bola fakulta rokoch 2007-2009 koordinátorom projektu „Národný konvent o EÚ“. Na fakulte sa v rokoch 2006-2008 realizoval projekt, ktorého zámerom bolo zdokonalenie jazykových kompetencií ako integrálnej súčasť ŠP MV. Atraktivita

tohto ŠP vyvoláva potrebu jeho zabezpečenia v pravidelnej dennej forme štúdia v cudzom jazyku, čo zabezpečí nielen opätovné otváranie sa fakulty smerom k zahraničiu, ale aj budovanie jej vyššej konkurencieschopnosti v rámci európskeho priestoru. Fakulta realizovala Jean Monnet Module pod názvom: „História, kultúra, jazyky – dôležité prvky európskej integrácie a európskej identity.“ Začiatkom roku 2010 bol schválený projekt IVF na výučbu ŠP MV v AJ so zameraním na krajiny V4. VF pripravuje začatie projektu na AR 2011/2012.

Súčasťou medzinárodnej dimenzie prebiehajúcej reformy vysokých škôl je snaha o dosiahnutie kvality VVČ a vysokoškolského vzdelávania, ktorá by bola porovnateľná s úrovňou poskytovanou vysokoškolskými inštitúciami najmä v krajinách EÚ. V rámci medzinárodnej spolupráce vysokých škôl a univerzít, FPV MV v roku 2006 privítala ponuku partnerskej Fakulty politických a právnych vied z Reims na spoluprácu pri realizácii ich ŠP „Odborníci na strednú a východnú Európu,“ ktorý bol neskôr transformovaný na „Európsku politiku susedstva“. Spolupráca podobného charakteru prebieha aj pri realizácii francúzskeho študijného programu „Konflikty a násilie“ s Fakultou právnych a politických vied Univerzity Versailles. Vznik takto obsahovo nastavených ŠP sa opiera o rastúcu spoločenskú objednávku na vysoko kvalifikovaných pracovníkov v oblasti MV, konkurencieschopných na medzinárodnom trhu práce.

FPV a MV UMB získala **Centrum excelentnosti so zameraním na výskum otázok národnej a medzinárodnej bezpečnosti**. Získanie tohto subjektu je v súlade so schválenou strategickou orientáciou fakulty na „Bezpečnostné štúdie“. Prvým krokom bolo vytvorenie Katedry bezpečnostných štúdií v roku 2007 a následne jej personálne budovanie v záujme zvýšenia vedecko-výskumného potenciálu, získanie tvorivých pracovníkov na úrovni prof. a doc., odborných asistentov s hodnosťou PhD. a dostatočnú základňu doktorandov. Katedra nemá vlastný ŠP, prvoradou úlohou sú vedecko-výskumné aktivity. Vytvorením kritickej masy budú položené vhodné predpoklady na vytvorenie spoločných ŠP na úrovni magisterského a doktorandského stupňa, a to jednak s domácimi, ako aj zahraničnými partnermi. Zámerom je rozšírenie infraštruktúry Centra excelentnosti zameraného na výskum otázok národnej a medzinárodnej bezpečnosti ako piliera národnej a medzinárodnej vedecko-výskumnej spolupráce. Prioritnými témami sú výskum problematiky spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a európskych bezpečnostných štruktúr a ich konotácií, ďalej prehlbovanie konceptu bezpečnosti – implikácie pre teóriu a prax MV, ako aj výskum nevojenských aspektov bezpečnosti. V odborných kruhoch, zaoberajúcich sa bezpečnostnou a obrannou politikou, sa stretla so značným ohlasom séria medzinárodných konferencií pod názvom „GLOBSEC“ organizovanou Slovenskou atlantickou komisiou za účasti relevantných odborníkov zo štruktúr Severoatlantickej aliancie, na ktorých participuje aj FPV MV UMB.

V roku 2010 zaznamenala fakulta ďalší výrazný úspech, keď získala v poradí **druhé Centrum excelentnosti** so zameraním na vytvorenie simulačného centra pre medzinárodný krízový manažment. Cieľom projektu je koordinácia výskumu v oblasti medzinárodného krízového manažmentu v systéme medzinárodných

vzťahov so zámerom aktualizovať problematiku podľa požiadaviek spoločnosti. Vďaka týmto dvom centráram má štruktúra a orientácia vedecko-výskumnej činnosti na fakulte zabezpečené kvalitné podmienky na reagicu na aktuálne požiadavky i najnovšie trendy v oblasti národnej a medzinárodnej bezpečnosti v krajinách EÚ, ako aj v USA a v Rusku. Tým sa tiež orientuje na budovanie vedecko-výskumnej základne na kľúčový cieľ, dlhodobo zvyšovať výkony vo vede a výskume s dôrazom na ich kvalitatívnu stránku.

FPV MV podniká celý rad krokov zameraných na zabezpečenie zmluvnej základne pre intenzívnejšie **prepojenie vysokej školy s praxou**. Konkrétne ide o politické a odborné riadiace štruktúry na všetkých úrovniach- od európskej cez štátnu, regionálnu až po lokálnu. Dlhodobo sa udržuje intenzívna spolupráca na zmluvnom základe s MZV SR. Úzka spolupráca sa rozvíja aj s MO SR. Študijné programy (medzinárodné vzťahy, európske štúdie, politológia, verejná politika a verejná správa) svojím obsahovým zameraním kladú dôraz na posilnenie európskej dimenzie vo vysokoškolskom vzdelávaní. Kľúčovou úlohou je postupná internacionalizácii vzdelávania. Atraktivita ŠP MV v magisterskom stupni štúdia vyvoláva potrebu jeho zabezpečenia v pravidelnej dennej forme štúdia v cudzom jazyku, čo zabezpečí nielen opätovné otváranie sa fakulty smerom k zahraničiu, ale aj budovanie jej vyššej konkurencieschopnosti v rámci európskeho priestoru.

Aktivity na medzinárodnej úrovni umožnili FPV MV naštartovať prípravu spoločných ŠP so zahraničnými vysokými školami. Pracovníci fakulty intenzívne spolupracovali na realizácii niekoľkých ročných Kurzov národnej bezpečnosti na vtedajšej Národnej akadémii obrany v Liptovskom Mikuláši, ktorý predstavoval najvyšší stupeň kariérneho vzdelávania pre príslušníkov Ozbrojených síl SR. Uvedené smerovanie fakulty je prirodzenou odpoveďou na aktuálne tendencie vo vysokom školstve, ako aj na rastúcu spoločenskú objednávku v súvislosti s členstvom v EÚ a NATO. Trvalá konfrontácia VVČ s medzinárodným trhom po vstupe do EÚ sa stala realitou. Orientáciu vedeckovýskumnej činnosti pracovníkov fakulty v ostatnom období, 3 - 4 rokov, názorne dokumentuje prehľad tém výskumných projektov v nasledovnom odkaze.¹⁸²

---

¹⁸² **Hlavné smery výskumnej činnosti FPVaMV v oblasti medzinárodné vzťahy v ostatných troch rokoch:**

Mäkká moc ako faktor zahraničnopolitického vplyvu Európskej únie. - Konkurencieschopnosť európskych krajín v kontexte poznatkovo-orientovanej ekonomiky. - Regionálny rozvoj a regionálna politika v kontexte poznatkovo-orientovanej spoločnosti. - História, kultúra, jazyky – dôležité prvky európskej integrácie a európskej identity. - European Integration Process: Sharing V-4 Know-How with Neighbouring Regions. - Pripravenosť Slovenskej republiky na riešenie humanitárnych kríz. - Trafficking ako rizikový fenomén ohrozujúci stabilitu a bezpečnosť štátov EÚ. - Energetická bezpečnosť – reakcie na krízu. - Jazykové kompetencie – integrálna súčasť odboru medzinárodné vzťahy a diplomacia. - Postavenie a činnosť medzinárodných organizácií v systéme medzinárodných vzťahov. - Národný konvent o budúcnosti EÚ.

Výskum otázok národnej a medzinárodnej bezpečnosti:

Absolventi FPV MV našli uplatnenie predovšetkým v štruktúrach, Ministerstvo zahraničných vecí SR, Ministerstvo obrany SR, zastupiteľské úradov SR, oddelenia pre medzinárodnú spoluprácu, na ministerstvách: školstva, kultúry, hospodárstva, vnútra. Ďalší z nich našli a nachádzajú svoje posty v európskych štruktúrach, v medzinárodných organizáciách, v štátnej správe, samosprávnych orgánoch, v politických stranách a občianskych združeniach.

7.9 Fakulta financií UMB (1995 – 2005)

Formovanie Fakulty financií Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa začalo na Ekonomickej fakulte, kde sa okrem iných študijných odborov ponúkal aj študijný odbor *Financie*. Už v roku 1994 kolektív učiteľov Katedry financií Ekonomickej fakulty spracoval projekt na zriadenie fakulty, orientovanej na prípravu absolventov pre financie, poisťovníctvo, bankovníctvo a investovanie. Vďaka podpore vlády SR a vedenia univerzity sa projekt vytvorenia relatívne samostatnej fakulty, stal skutočnosťou. Fakulta financií vznikla 14. septembra 1995 na základe Uznesenia vlády SR č. 44395 z 13. júna 1995, ako siedma fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V tomto období sa konštituovalo viacero samostatných fakúlt aj na iných univerzitách. Fakulta vstúpila do prostredia nastupujúcej konkurencie na trhu vzdelania, osobitne v študijných odboroch s ekonomickou a špecificky finančnou orientáciou. Obstať v tomto prostredí znamenalo vytvorenie takých personálnych a materiálnych podmienok, ktorými si fakulta získa pevné miesto medzi subjektmi rovnakej alebo podobnej odbornej profilácie. Jadro učiteľského kolektívu Fakulty financií tvorili učители bývalej Katedry financií Ekonomickej fakulty UMB. Študijný odbor *Financie*, na základe súhlasu Akreditačnej komisie vlády SR, prešiel na novovzniknutú fakultu. Štatutárnym zastupovaním a zabezpečovaním činnosti Fakulty financií rektor UMB O. Tomeček poveril prof. Ing. Ivana Kolenku, DrSc.

---

a) Súčasná geostrategická a geopolitická sieť vo svete – funkčnosť väzieb medzi európskou a americkou víziou bezpečnosti v transatlantickom priestore; - b) Analýza pripravenosti štátov, uchádzajúcich sa o členstvo v EÚ a NATO z hľadiska dodržiavania spoločných postupov (so zameraním na východnú a juhovýchodnú Európu); - c) Ruská zahraničná a bezpečnostná politika vo vzťahu k európskym a transatlantickým bezpečnostným štruktúram; - d) Skúsenosti a budúce výzvy pre Slovenskú republiku pri plnení partnerských programov v rámci úloh (z hľadiska bezpečnosti a obrany) vyplývajúcich z členstva EÚ a NATO; - e) Šírenie ZHN a ich vplyv na medzinárodnú politiku; - f) Terorizmus a jeho vplyv na zmeny vnímania konceptu bezpečnosti; - g) Energetická bezpečnosť; - h) Societálna bezpečnosť.

Hlavné smery výskumnej činnosti v oblasti politických vied v ostatných troch rokoch:
Moderné teórie demokracie v 21. storočí. - Štruktúry a procesy fungovania jednotlivých politických systémov vo vybraných geopolitických regiónoch sveta. - Mechanizmy demokratickej tranzície. - Najnovšie paradigmy komparatívnej politológie - proces europeizácie, fenomén pravicového extrémizmu v Európe. - Verejná politika v Slovenskej republike – faktory racionálnosti a efektívnosti, modely štátnej správy a samosprávy pod vplyvom procesu globalizácie.

Prvý rok existencie fakulty bol poznamenaný tvorbou akademických orgánov, zakladaním katedrií, personálnym zabezpečením výučby, ako aj riešením problému umiestnenia fakulty a jej materiálnej vybavenosti. Začiatkové problémy, spojené so vznikom fakulty sa kolektívu zamestnancov podarilo vyriešiť v spolupráci s vedením univerzity a vedením EF UMB. V akademickom roku 1995/1996 začalo v provizórnych priestorových podmienkach študovať odbor Financie prvých 66 denných študentov. Vláda SR vyčlenila finančné prostriedky na rekonštrukciu, či vlastne výstavbu budovy pre Fakultu financií. Základný kameň k jej začatiu položil v septembri 1995 vtedajší premiér vlády Vladimír Mečiar. Zásľuhu na hľadani sponzorov na dofinancovanie výstavby má prof. Ivan Kolenka, ktorého na základe výsledkov volieb v akademickom senáte fakulty, rektor univerzity ustanovil 24. marca 1997 riadnym dekanom novej fakulty. I. Kolenka, ako skúsený pedagóg a vedec, vniesol do prostredia pomerne mladých ľudí, tvorivého ducha. Kolektív učiteľov pod jeho vedením výsledkami svojej práce v priebehu pár rokov potvrdil skutočnosť, že sa fakulta na úseku pedagogickej činnosti, ako i publikačnou a výskumnou aktivitou, zaradila medzi stabilizované fakulty UMB.

Vo vedení fakulty spolu s prof. Kolenkom pracovali traja prodekaní. Prodekanou pre štúdium bola Zuzana Šuranová, pre vedu, výskum a zahraničné styky Alžbeta Borzová a prodekanom pre rozvoj Peter Daniel. Tajomníčkou fakulty sa stala Alicia Moravčíková. Predsedom AS bola Jana Stašová. Koncipovala sa Vedecká rada Fakulty financií, ktorej členmi, hlavne externými, boli významné osobnosti finančných inštitúcií, minister financií, poslankyňa Národnej rady SR, ale aj univerzitní profesori z oblasti financií zo Slovenska a zahraničia.

V roku 1995 sa zriadili štyri katedry: Katedra teórie financií, Katedra podnikových financií, Katedra účtovníctva a daňovníctva, Katedra bankovníctva. K nim v roku 1996 pribudla Katedra informačných systémov a v roku 1997 Katedra matematiky. Entuziazmus učiteľov, ktorým sa podaril zámer so vznikom fakulty, sa prejavil v rozvoji aktivít spojených so zriadením Integrovaného centra vzdelávania pre bankovníctvo a financie zameraného na celoživotné vzdelávanie finančných manažérov a organizovanie vedeckých konferencií. Postupne sa rozvíjali kontakty s fakultami podobného zamerania na Slovensku, v Európe i zámorí. Cieľom Vedenia Fakulty financií bolo umožniť učiteľom a študentom študijné stáže v zahraničí, nadviazať spoluprácu v pedagogickej i vedecko-výskumnej činnosti.

O atraktívny študijný odbor Financie bol vysoký záujem. Prijímacích skúšok na EF sa zúčastňovalo 15–20 násobne viac uchádzačov, ako bolo možné prijať z kapacitných dôvodov. V príprave špecialistov, ktorých potrebovalo slovenské finančníctvo, sa uskutočnili zmeny v študijnom pláne a posilnil sa teoretický ekonomický základ a predmety podporujúce trend exaktnosti ekonomickej vedy. V inžinierskom štúdiu sa vytvárala špecializácia *podnikové financie*, ktorá umožnila študentom vniknúť do problematiky hľadania optimálnych ciest v spleti foriem financovania tak, aby sa zabezpečila finančná prosperita podniku a tým aj jeho zamestnancov a spoločnosti. Druhou špecializáciou bolo *bankovníctvo*.

V roku 1998 sa novým členom vedenia fakulty, prodekanom pre rozvoj a podnikateľské aktivity, stal Roman Nedela. Fakulta pokračovala vo svojom roz-

voji. Veda a výskum, spolu so vzdelávaním, boli prioritnou oblasťou, na ktorú sa zameriavala pozornosť vedenia fakulty. Dôležitou úlohou bolo rozvíjať spoluprácu so špičkovými vedeckovýskumnými pracoviskami a s praxou, uchádzať sa o účasť na riešení celoslovenských a medzinárodných výskumných projektov, organizovať a podporovať edičnú činnosť fakulty, budovať knižnicu. Výsledkom tejto orientácie bola zmena štruktúry publikačnej činnosti fakulty v prospech vydávania monografií, pôvodných vedeckých štúdií a učebných textov. V roku 1998 začala fakulta vydávať zborník vedeckých prác „*Acta Facultatis Aeriae Publici*.“

V akademickom roku 1998/1999 fakulta zabezpečovala výučbu v akreditovanom študijnom odbore Financie, bankovníctvo a investovanie. Štúdium sa členilo na dva stupne a to bakalárske štúdium a inžinierske štúdium. Absolventi bakalárskeho štúdia boli školení pre stredný finančný manažment podniku a finančné inštitúcie. Druhý stupeň štúdia umožňoval špecializáciu študentov pre bankovníctvo, finančný manažment a informačné technológie. Študenti inžinierskeho štúdia sa pripravovali pre získanie teoretických vedomostí potrebných pre vrcholové riadenie podnikov, fin. inštitúcií i medzinárodného finančného manažmentu. V štvrtom roku existencie študovalo na fakulte 391 študentov.

Postupne sa zlepšovalo materiálno-technické vybavenie priestorov pre zamestnancov a študentov. Zriadili sa špecializované učebne vybavené osobnými počítačmi s prepojením na Internet. Fakulta získala informačný systém novej generácie od spoločnosti SAP pre veľké podniky a organizácie, ktorý sa stal súčasťou výučby. V knižnici evidovali 4150 knižných jednotiek.

Súbežne s vývojom študijného odboru, v ktorom sa dôraz kládol na kontakt s praxou, nadviazala fakulta spoluprácu so Slovenskou asociáciou podnikových účtovníkov, Ústredným daňovým riaditeľstvom, Burzou cenných papierov, Národnou bankou Slovenska, Slovenskou akadémiou vied a viacerými komerčnými bankami. Spolupráca s partnermi v zahraničí sa prejavila aj v zapojení fakulty do riešenia piatich projektov TEMPUS, orientovaných na účtovníctvo v malých a stredných podnikoch, ekonomiku a financovanie verejného sektora, manažment kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní, európsku integráciu a reformu matematického vzdelávania učiteľov na Slovensku.

Prvých 67 absolventov Fakulty financií bolo promováných v akademickom roku 1998/1999. Úspešne ukončili študijnú špecializáciu podnikové financie, ktorá im v období rozvíjajúceho sa finančného trhu na Slovensku vytvorila dobré perspektívy na uplatnenie sa na trhu. Rektor O. Tomeček 25. marca 2000 opätovne ustanovil do funkcie dekana fakulty I. Kolenku, ktorý sa potom 15. decembra vzdal tejto funkcie. Nový rektor univerzity M. Murgaš následne do funkcie vymenoval doc. Ing. Jozefa Medveďa, CSc. Nový dekan, ako spoluvorca projektu zriadenia Fakulty financií, kládol dôraz na kvalitu obsahu štúdia, zlepšovanie podmienok pre štúdium v materiálnej, technickej a priestorovej oblasti. V roku 2000 sa výrazne zmenili priestorové podmienky. Fakulta získala priestory novopostavenej budovy, ktoré umožnili výučbu na vysokej úrovni, pričom sa zlepšili aj pracovné podmienky učiteľov.

Novými prodekanmi fakulty sa stali V, Úradníček, Peter Daniel a Milan Majcher. V akademickom roku 2002/2003 zo zdravotných dôvodov odchádza prodekan Majcher a novými členmi vedenia sa stávajú Emília Zimková, ktorá preberá medzinárodné vzťahy a Juraj Nemeč, prodekan pre vedu a výskum. P. Daniel sa stal prodekanom pre rozvoj a ďalšie vzdelávanie.

Pedagogická činnosť fakulty sa odvíjala od študijného odboru, ktorý bol v roku 2000 úspešne reakreditovaný a podľa medzinárodnej klasifikácie študijných odborov ISCED nesie názov Financie, bankovníctvo a investovanie. V študijnom odbore získala fakulta práva na organizovanie bakalárskeho a inžinierskeho štúdia. Bakalárske trojročné štúdium malo všeobecné finančné zameranie. V inžinierskom štúdiu si študenti vyberali jednu zo štyroch študijných špecializácií. Novou špecializáciou od roku 2001 bolo účtovníctvo a audítorstvo, ktoré vzniklo na základe iniciatívy OSN a jej rozvojového programu UNDP/PACT. Projekt vzniku špecializácie podporila aj Slovenská komora audítorov, Slovenský zväz účtovníkov, Slovenská asociácia podnikových finančníkov, Najvyšší kontrolný úrad SR a viaceré audítorské spoločnosti.

Systém štúdia pre denných a externých študentov sa na fakulte uskutočňoval od roku 2001 podľa zásad kreditového systému ECTS, ktorý umožňoval študentom tvoriť si osobný študijný plán, zapísať výberové predmety, uskutočňovať časť štúdia v zahraničí. V pedagogickej činnosti fakulta vytvorila možnosti na internacionalizáciu vzdelávania a ponúkala časť odborných predmetov v cudzom jazyku pre študentov zo Slovenska a študentov prichádzajúcich v rámci štipendia zo zahraničia. S podporou Veľvyslanectva Francúzskej republiky a v spolupráci s Ekonomickou fakultou UMB rozvíjala čiastočne frankofónne štúdium. Finančné zdroje na zlepšenie materiálnej a technickej vybavenosti fakulta získavala organizovaním kurzov ďalšieho vzdelávania občanov.

Formovanie vedeckého výskumu fakulty bolo v rokoch 1995-1999 ovplyvnené budovaním pracoviska a profiláciou katedier. Po roku 2000 sa dôraz kládol na zapojenie každého učiteľa do riešenia individuálnych alebo skupinových výskumných projektov. Prioritou fakulty sa stal kvalifikačný rast učiteľov spojený s ukončením doktorandských štúdií, habilitačným či inauguračným konaním. Fakulta nemala priznané práva na uskutočňovanie doktorandského štúdia. Profesori a docenti pôsobiaci na fakulte boli však školiteľmi doktorandov na iných vysokoškolských inštitúciách. Výsledkom rozhodnutia o zapojení každého učiteľa do riešenia výskumného projektu bolo zvýšenie počtu riešených výskumných úloh VEGA, VUGA a KEGA ale aj medzinárodných výskumných grantov. V roku 2002 zorganizovala fakulta medzinárodnú konferenciu „Európske financie – teória, politika a prax, na ktorej vystúpili odborníci na financie zo SR, ČR, USA, Ruska, Belgicka, Rakúska a Veľkej Británie.

Realizátorom úloh v pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti fakulty sú katedry. Počet katedier sa v porovnaní s rokom 1997 nezmenil, upravili sa názvy katedier, ktoré lepšie vystihovali pedagogickú a vedeckú profiláciu, vymenili sa niektorí vedúci katedier. Katedra podnikových financií bola súčasťou štruktúry

fakulty od jej vzniku v roku 1995, podobne katedra teórie financií a katedra účtovníctva a daňovníctva.

Pri Fakulte financií UMB od roku 1999 pôsobilo občianske združenie FINANC, ktorého poslaním bolo rozširovanie odborného poznania v oblasti trhových a netrhových služieb formou odovzdávania odborných poznatkov a skúseností, vzdelávacích a školiacich aktivít, rozvíjaním vedy a výskumu. V spolupráci s občianskym združením organizovala fakulta vzdelávacie aktivity, vydávala odborné publikácie a zabezpečovala nákup odbornej literatúry. V roku 2001 sa zriadil Inštitút financií a bankovníctva. Hlavným zámerom jeho vytvorenia bolo organizovanie vzdelávacích a výcvikových aktivít v oblasti bankovníctva, finančného riadenia podnikov, finančného trhu, účtovníctva, daňovníctva, verejných financií, uplatňovania kvantitatívnych metód a informačných technológií vo finančníctve.

V snahe upevniť kontakty fakulty s praxou, vzniklo v roku 2002 občianske združenie *Finančný klub*, ako stavovská organizácia organizujúca stretnutia s významnými osobnosťami finančnej sféry a s absolventmi fakulty.

V AR 2004/2005 študovalo študijný odbor Financie, bankovníctvo a investovanie spolu 783 študentov, z toho 598 denných. Za roky svojej existencie vychovala fakulta 528 absolventov denného a externého štúdia. Rastúci záujem praxe bol o absolventov, ktorí sa špecializovali na informačné technológie vo financiách a vedenie fakulty uvažovalo o možnosti zriadenia študijného odboru s uvedeným zameraním. Vysoký dopyt bol aj po bankových a podnikovo-finančných odborníkoch, pripravovaných pre rôzne úrovne riadenia.

Akreditačná komisia (AK) vlády, na základe predloženého akreditačného spisu v roku 2004, akreditovala študijné programy prvého a druhého stupňa štúdia v študijnom odbore Financie, bankovníctvo a investovanie. Garantom študijného odboru bol J. Nemeč. Fakulte sa napriek pozitívnym výsledkom v rozvoji pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti, zlepšeniu kvalifikačného rastu učiteľov, nepodarilo získať práva na uskutočňovanie tretieho stupňa štúdia, habilitačné konania a práva na inaugurovanie profesorov.

V snahe integrovať pedagogický, výskumný a manažérsky potenciál na UMB, rozhodlo vedenie univerzity o integrácii vnútro organizačných jednotiek v prípadoch, ak existovala odborová príbuznosť študijných programov a personálna prepojenosť organizačných jednotiek. Tieto parametre naplňali Ekonomická fakulta a Fakulta financií Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici..

Dňa 21. decembra 2004 rokovala Akademická obec Fakulty financií UMB, ktorá na základe návrhu rektora univerzity, dala mandát Akademickému senátu fakulty začať rokovania o integrácii s Ekonomickou fakultou UMB. Senát zasadal ešte v ten istý deň.

Pracovná skupina Akreditačnej komisie vlády sa po prvýkrát zaoberala návrhom o zlúčení Ekonomickej fakulty a Fakulty financií Univerzity Mateja Bela dňa 4. marca 2005 a žiadala rektora univerzity doplniť materiál o dôvodovú správu k zlúčeniu obidvoch fakúlt. Na základe komplexného posúdenia predloženého materiálu, pracovná skupina väčšinou hlasov odporučila dňa 22. marca 2005 Akreditačnej komisii schváliť navrhované zlúčenie Fakulty financií s Ekonomickou

fakultou UMB. AK rokovala o predloženej žiadosti na svojom 17. zasadnutí dňa 7. apríla 2005, na ďalšom zasadnutí 30. júna 2005, v zázname č. 14/2005 prijala súhlasné stanovisko.¹⁸³

Vedenie univerzity spracovalo harmonogram integračných krokov zlúčenia Fakulty financií s Ekonomickou fakultou UMB, ktorý sa dotýkal schválenia návrhu rektora M. Murgaša na zlúčenie fakúlt v AS UMB, ukončenia pracovného pomeru zamestnancov Fakulty financií a postup prijatia do pracovného procesu na Ekonomickú fakultu, vykonania inventarizácie majetku, rozpočtovej a priestorovej delimitácie, registrácie študentov. Akademický senát Univerzity Mateja Bela schválil návrh rektora na zlúčenie Fakulty financií s Ekonomickou fakultou UMB dňa 31. augusta 2005. Týmto rozhodnutím Fakulta financií, ako samostatný subjekt v rámci UMB, prestala existovať.

7. 10 Filologická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

bola aktívnou súčasťou univerzity v období rokov 1997 – 2007. Vznikla rozhodnutím rektora Univerzity Mateja Bela 4. septembra 1997 v zmysle § 4, ods. 2, s prihladením na § 10, ods. 1 písm. a) zákona o vysokých školách č. 172/1990 a jeho neskorších znení. Jej zakladateľom a prvým dekanom bol doc. PhDr. Michal Míka, CSc. Počas svojho desaťročného pôsobenia jestvovala ako jediná fakulta v systéme vysokých škôl Slovenskej republiky, ktorá sa zameriavala na prípravu odborníkov v oblasti prekladateľstva, tlmočníctva, jazykovej a literárnej vedy. Ciele a zámery, ktoré vyvrcholili konštituovaním fakulty, boli ambiciózne. Z pohľadu potrieb doby a integračných aspirácií Slovenska sa javil vznik takéhoto vysokoškolského pracoviska prínosom. Pri napĺňaní cieľov musel tento mladý, jedinečný subjekt svojho druhu čeliť mnohým problémom. Fakulta vznikla v geografickom, ale aj univerzitnom priestore, bez širšej tradície prípravy prekladateľov a tlmočníkov ako aj translátologického výskumu. Fakulta sa musela vyrovnávať s vnútornou nepriaznivou situáciou na UMB (konkurenčné prostredie, najmä v dôsledku edukácie cudzích jazykov na ďalších fakultách, hlavne FHV), ale aj s konkurenciou iných translátologických pracovísk. Okrem týchto problémov, Filologická fakulta (FiF) UMB musela dlhodobo vzdorovať aj objektívnym ekonomickým ťažkostiam, a tiež nedostatočnej kvalifikačnej štruktúre, neplneniu výkonných ukazovateľov, ako aj nedostatočnému technickému vybaveniu. Napĺňaniu cieľov, rozvoju fakulty a jej postaveniu v rámci UMB nepomohli ani príliš časté výmeny vedení. Počas desiatich rokov existencie sa vystriedali štyri vedenia. Prvé z nich, v období rokov 1997 - 2001 tvorili, dekan, Michal Míka, prodekan pre

---

¹⁸³ Záver stanoviska AK 30. 6. 2005: „Akreditačná komisia súhlasí so zlúčením EF a FF UMB v Banskej Bystrici. Názov takto zriadenej fakulty je Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. AK berie na vedomie, že novozriadená fakulta preberá na seba záväzky oboch doterajších fakúlt. Podpísaný Pavol Návrat, predseda Akreditačnej komisie vlády SR.“

rozvoj, Ľubica Rísová, prodekan pre štúdium, Pavol Plutko, prodekan pre medzinárodné vzťahy a vedu a výskum, Sergej Makara, PhD., tajomník fakulty, Boris Bezák, predseda AS, Michal Roháč, po ňom Emil Horák. Vedenie fakulty sa vystriedalo v roku 2001. Do roku 2004 boli jeho členmi, dekan, Ján Vilikovský, vo funkcii prodekana pre vedu a výskum František Alabán, Eva Malá pre štúdium, Elena Mončeková pre medzinárodné vzťahy a Imrich Sedlák pre rozvoj, tajomníčka fakulty Alena Pulmanová a predsedníčka AS Margita Laczková.

Tretie vedenie fakulty, v období rokov 2004 – 2005 predstavovali: dekan František Alabán, prodekan: pre štúdium Tomáš Oravec, pre vedu a výskum Jaroslav Džoganík, pre medzinárodné vzťahy Katarína Nemčoková, tajomníčka fakulty A. Pulmanová a predseda AS Vladimír Biloveský. Členmi štvrtého, ostatného vedenia, v rokoch 2005 – 2007 boli: Janka Klincková, dekanka, prodekanke pre vedu a výskum - Marta Kováčová, (2005) a Anita Hutková. (2006 -2007), D. Drobná pre medzinárodné vzťahy a projektovú spoluprácu, prodekan pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov V. Biloveský, tajomník fakulty Marián Stieranka, predsedníčka AS Mária Bieliková.

Napriek rôznym ťažkostiam sa Filologická fakulta UMB usilovala úspešne etablovať v systéme vysokoškolských translatologických pracovísk na Slovensku, ale i v širšom spoločenskom povedomí. Svedčí čo o tom aj vysoký záujem o štúdium. Zaradila sa medzi rešpektované a uznávané translatologické pracoviská na Slovensku. Pri svojom vzniku FiF UMB v Banskej Bystrici začínala so siedmimi katedrami: Katedra anglistiky a amerikanistiky, Katedra arabských a orientálnych jazykov, Katedra baltských a ugrofínskych jazykov, Katedra germanistiky a nordistiky, Katedra romanistiky, Katedra slovakistiky, Katedra slovanských jazykov (v ponuke mala bieloruský, bulharský, chorvátsky, poľský, ruský, srbský, ukrajinský jazyk. V priebehu rokov niektoré z katedier požiadali o zmenu svojho názvu (Katedra germanistiky a nordistiky na Katedru germanistiky, Katedra baltských a ugrofínskych jazykov na Katedru hungaristiky). Katedra arabských a orientálnych jazykov zanikla v roku 2002. Dôvodom bol hlavne vek garanta študijného programu *Arabský jazyk a kultúra* L. Drozdíka. Katedra orientalistiky dosiahla i počas svojej krátkej histórie niektoré významné výsledky v edičnej oblasti. Svedčia o tom najmä dva diely učebnice arabčiny, ktoré vyšli v rokoch 1998 a 1999 pod názvom *Moderná spisovná arabčina 1 a 2* a dodnes ich používajú arabisti na Slovensku i v Čechách. Zmena názvu katedier súvisela s diapazónom jazykov, ktoré boli v ponuke. Nepodarilo sa personálne zabezpečiť výučbu severských a baltských jazykov.

V prvých rokoch existencie fakulty sa na jednotlivých katedrách vyučovali jazyky v kombináciách: anglický, arabský, bieloruský, bulharský, francúzsky, chorvátsky, latinský, maďarský, nemecký, poľský, portugalský, ruský, slovenský, srbský, španielsky, taliansky a ukrajinský jazyk. V priebehu rokov sa ponuka jazykov fakulty vyprofilovala na 11 jazykov (anglický, francúzsky, maďarský, nemecký, poľský, ruský, slovenský, srbský, španielsky, taliansky a ukrajinský jazyk). Zmenšenie diapazónu jazykov súviselo s nedostatkom vyučujúcich, akreditáciou, chýbajúcimi garantmi, nedostatkom učebných materiálov, študijnej literatúry. Osobitné

postavenie mala aj výučba latinského jazyka, ktorý nebol zaradený ako samostatný študijný program, ale všetci študenti ho absolvovali v rámci tzv. spoločného základu. Ambíciu ponúkať tridsaťpäť jazykov sa nikdy nepodarilo naplniť.

Od svojho začiatku fakulta poskytovala magisterský stupeň denného štúdia (spojený). V letnom semestri akademického roka 1998/1999 otvorila prvý ročník tohto externého päťročného jednodborového štúdia v odboroch anglického, francúzskeho, nemeckého, maďarského, španielskeho, talianskeho a slovenského jazyka. V roku 2005 fakulta získala akreditáciu na 3. stupeň vysokoškolského, doktorandského štúdia (PhD.) v študijnom odbore Neslovanské jazyky a literatúra, študijný program Maďarský jazyk a literatúra. Doktorandské štúdium sa realizovalo v dennej i externej forme štúdia. V roku 2006 fakulta získala akreditáciu aj na ďalší študijný program v 3. stupni vysokoškolského štúdia pre ukrajinský jazyk a literatúru, v študijnom odbore Slovanské jazyky a literatúra. Súčasne získala akreditáciu na kurzy celoživotného vzdelávania v troch úrovniach z taliančiny a angličtiny a tiež v študijnom programe Slovenčina pre cudzincov.

Popri ťažkostiach spojených so zrodom novej inštitúcie a rozvojom vedeckého výskumu sa pracovníci FiF UMB, popri pedagogickej činnosti, prezentovali najmä v oblasti jazykovedy a literárnej vedy, komparatistiky, translatológie, teórie a dejín prekladu i tlmočenia a areálových štúdií. Nadväzovali a rozvíjali spoluprácu s akademickými a výskumnými inštitúciami na Slovensku (hlavne Filozofická fakulta UKF v Nitre, FF UK v Bratislave, Ústav svetovej literatúry SAV v Bratislave), ale i v zahraničí. Išlo najmä o nasledovné inštitúcie: v ČR Filozofická fakulta Ostravskej univerzity v Ostrave, Filozofická fakulta Masarykovej univerzity v Brne, v Poľsku Sliezska univerzita v Katoviciach, Jagelonská univerzita v Krakove, Opolská univerzita v Opole, v Španielsku - Facultad de Humanidades, Universidad Castilla la Mancha v Toled, Facultad de Filologia y Letras, Oviedo, Universidad de Extremadura, ďalej Università per Stranieri di Perugia v Taliansku, Université de Reims Champagne-Ardenne a Université Paris IV vo Francúzsku, Haute École Leonard da Vinci - Institut Libre Marie Haps v Belgicku, Katolícka univerzita v belgickom Leuvene, Universidade de Aveiro v Portugalsku, Universidade de Lisboa v Portugalsku, Katolícka univerzita Petra Pázmánya a Vysoká škola Károlya Eszterházyho v Maďarsku, Štátna moskovská univerzita v Moskve a Petrohradská univerzita Petrohrad, v Rusku.

Vznik a rozvoj Filologickej fakulty UMB bol spojený s aktívnou spoluprácou viacerých známych slovenských i zahraničných osobností. Takáto spolupráca je zviazaná menovite s osobnosťami: Jirí Černý, Juraj Dolník, Ladislav Drozdík, Michal Harpáň, Ján Holeš, František Hruška, Jirí Chalupa, Jozef Kaš, Alojz Keníž, Ladislav Lapšanský, Miroslav Lenghardt, Slavomír Ondrejovič, Svetlana Pachomovová, Pavol Plutko, Ivo Pospíšil, Štefan Povchanič, Karol Sorby, Ján Taraba, Ladislav Trup a i. Prostredníctvom Národného štipendijného programu *MINERVA* fakulta získavala zahraničných prednášateľov na mesačné pobyty a súčasne vysielala vlastných pracovníkov na stáže a prednáškové pobyty. Založila tiež tradíciu medzinárodných vedeckých konferencií *Preklad a Tlmočenie*. Pod tlakom vývoja i zmien v našom vysokom školstve sa musela zmeniť ich koncepcia i organizácia.

Prešlo sa z jednoročného cyklu na dvojročný. Skúsenosti ukázali, že pôvodne zvolený rytmus kládol prívysoké požiadavky na vysoko vyťaženie učiteľov.

Hmatateľným príspevkom do slovenského myslenia o preklade je celý rad zborníkov, ktoré prezentujú výsledky jednotlivých vedeckých konferencií.¹⁸⁴ Tradičia konferencií pokračuje aj po zlúčení FiF s FHV UMB. Vedecký výskum translatológov sa prezentoval aj v odbornom filologicko-translatologicky orientovanom časopise *Filologická revue*, ktorý s ustálenou štruktúrou (*Štúdie a odborné články, Eseje, Recenzie, Informácie*) vychádzal v rokoch 1998 až 2006. V roku 2007 bol premenovaný na *Nová Filologická revue*. Transformačný proces na univerzite v roku 2008 zastavil vydávanie časopisu, no v roku 2009 sa proces vydávania opäť naštartoval a časopis opäť vychádza v podobnej štruktúre, ale v elektronickej podobe, dvakrát ročne pod názvom *Nová Filologická revue*. Filologická fakulta UMB bola známa aj úspešnou spoluprácou s Goetheho inštitútom v Bratislave a Spoločnosťou učiteľov nemčiny a germanistov Slovenska (SUNG). V rokoch 2003 – 2005 fakulta zorganizovala celoslovenskú prekladateľskú súťaž *Séžam, otvor sa!* pre žiakov základných a stredných škôl a študentov germanistiky. Roku 2004 knižne vyšli pod názvom *Bulharské ľudové rozprávky* preklady študentov bulharistiky zo zbierky *Bălgarski narodni prikazki*.

V rámci aktivít, ktoré zviditeľnili fakultu aj v zahraničí, sa žiada spomenúť letný kurz slovenčiny pre cudzincov (EILC – program Sokrates/Erasmus), ktorý fakulta organizovala v auguste a septembri roku 2006. Kurzu sa zúčastnilo 11 študentov z Francúzska, Poľska a Fínska. Celkový obraz FiF UMB dokresľujú aj niektoré úspechy jej študentov. Miroslava Singerová sa, ako víťazka medzinárodnej súťaže *Esej písaná v anglickom jazyku*, zúčastnila na Medzinárodnom fóre mládeže 2006 v Hongkongu. V celoslovenskej súťaži *Prekladateľská univerziáda* – sekcia umelecký preklad, ktorú organizuje Literárny fond v Bratislave, sa študent Martin Kubuš umiestnil na prvom mieste. Marek Briška, absolvent študijného programu anglický jazyk a kultúra a arabský jazyk a kultúra, ktorý tri roky pôsobil ako lektor slovenského jazyka na univerzite Ain Shams v Káhire, sa venuje prekladu umeleckých textov z arabčiny do slovenčiny. V roku 2007 vyšiel v jeho preklade román renomovaného egyptského spisovateľa, nositeľa Nobelovej ceny, Nadžíba Mahfúza, *Putovanie Ibn Fattúma* (Rihlat Ibn Fattuma).

V akademickom roku 2006/2007, ako poslednom v jestvovaní Filologickej fakulty UMB, sa tu študovalo desať cudzích jazykov v 50 študijných programoch v študijných odboroch prekladateľstvo a tlmočníctvo. Išlo o študijné kombinácie slovanské jazyky a literatúra, neslovanské jazyky a literatúra, slovenský jazyk a literatúra. FiF UMB ponúkala štúdium vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Ostatné vedenie fakulty, ktoré nastúpilo roku 2005, zaviedlo krízový manažment a rozhodlo sa razantne riešiť existujúce ťažkosti, osobitne spojené

---

¹⁸⁴ Ide najmä o zborníky: Preklad a Tlmočenie 1, Preklad a Tlmočenie 2, Preklad a Tlmočenie 3, Preklad a Tlmočenie 4, Preklad a Tlmočenie 5, Preklad a Tlmočenie 6, Preklad a Tlmočenie 7 s podtitulom Sociokultúrne aspekty prekladu a tlmočenia: prítomnosť a budúcnosť, Preklad a Tlmočenie 8 s podtitulom Preklad a tlmočenie v interdisciplinárnej reflexii.

s ekonomicko-finančnými problémami. Krízový vývoj, ku ktorému fakulta dospela v desiatom roku svojej existencie, presvedčil Vedenie UMB o nevyhnutnosti zrušenia jej subjektivity. Na podnet Vedenia UMB Akademický senát UMB v Banskej Bystrici 14. mája 2007 rozhodol o zániku Filologickej fakulty UMB a jej spojení s Fakultou humanitných vied UMB v Banskej Bystrici. Translatologicky orientované študijné programy obohatili ponuku študijných programov Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici a tiež translatologický výskum, ktorý sa sformoval počas jestvovania FiF UMB, má zabezpečené ďalšie možnosti svojho rozvoja v rámci tejto fakulty.